

**KECENDERUNGAN KEUSAHAWANAN DALAM
KALANGAN ORANG ASLI**

SITI NUR AISYAH ALIAS

**SARJANA SAINS (PENGURUSAN)
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
JUN 2014**

**KECENDERUNGAN KEUSAHAWANAN DALAM KALANGAN
ORANG ASLI**

**Oleh:
SITI NUR AISYAH ALIAS**

**Tesis ini untuk dikemukakan kepada
Othman Yeop Abdullah, Graduate School of Business
Universiti Utara Malaysia
Bagi Memenuhi Keperluan Pengijazahan
Sarjana Sains (Pengurusan)**

KEBENARAN MERUJUKI KERTAS PROJEK

Kertas projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengijazahan Sarjana Sains (Pengurusan). Saya bersetuju membenarkan pihak perpustakaan Universiti Utara Malaysia menjadikan kertas projek ini sebagai bahan rujukan. Saya juga bersetuju membenarkan sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada kertas projek ini untuk tujuan akademik dengan mendapatkan kebenaran penyelia kertas projek atau Dekan Fakulti Pengurusan Perniagaan. Sebarang bentuk salinan atau penggunaan sama ada secara keseluruhan atau mana-mana bahagian daripada kertas projek ini bagi tujuan komersil tidak dibenarkan sama sekali tanpa kebenaran daripada penyelidik. Penyataan rujukan kepada penyelidik dan Universiti Utara Malaysia perlu dinyatakan dalam penggunaan sebarang bentuk bahan-bahan yang terdapat di dalam kertas projek ini.

Permohonan bagi mendapatkan kebenaran untuk membuat salinan atau menggunakan secara keseluruhan atau sebahagian kertas projek ini boleh dibuat dengan menulis kepada:

Dekan, Othman Yeop Abdullah, Graduate School of Business,
Universiti Utara Malaysia, 06010 UUM Sintok,
Kedah Darul Aman, Malaysia

ABSTRAK

Kemiskinan dalam kalangan Orang Asli memberikan cabaran kepada pihak kerajaan dalam usaha menanganinya. Pelbagai rancangan telah dilaksanakan, namun masyarakat ini masih dibelenggu dengan kemiskinan. Justeru, kerajaan berhasrat untuk meningkatkan penyertaan Orang Asli dalam bidang keusahawanan yang dianggap sebagai satu strategi pembangunan yang mudah dan cepat untuk meningkatkan ekonomi sesebuah masyarakat. Sejajar dengan itu, pengkaji telah mengemukakan lima indikator iaitu personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga untuk dinilai sebagai faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Kajian ini dibuat dengan menggunakan instrument soal selidik ke atas 115 orang responden Orang Asli dari Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah. Data-data yang diperoleh daripada kaji selidik ini akan dianalisis dengan menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS)*. Ujian-T dan Ujian ANOVA adalah untuk melihat perbezaan antara faktor demografi dengan kecenderungan keusahawanan. Ujian lain seperti Korelasi pula digunakan untuk melihat hubungan antara faktor personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan. Manakala ujian Regresi pula bagi melihat pengaruh faktor-faktor tersebut terhadap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Hasil kajian ini mendapati pengaruh kecenderungan keusahawanan Orang Asli di Kampung Lubok Legong hanya pada tahap 42 peratus yang telah disumbangkan oleh faktor personaliti pro-aktif dan sokongan kewangan. Faktor-faktor seperti inovatif, pertimbangan mengambil risiko dan sokongan keluarga dilihat tidak membawa kepada kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Kata Kunci: Orang Asli, kecenderungan keusahawanan, personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan, sokongan keluarga, Kampung Lubok Legong.

ABSTRACT

Poverty among indigenous people is a challenge for the government in its efforts to deal with it. Various plans have been implemented, but the community is still plagued by poverty. The government aims to increase Aboriginal participation in entrepreneurship, which is considered as a development strategy that is easy and fast to improve the economy of a community. Accordingly, researchers have put forward the five indicators of personality pro-active, innovative, risk considerations, financial support and family support to be evaluated as factors influencing entrepreneurship among indigenous peoples. The study was conducted using the questionnaire instrument towards 115 respondents of Aboriginal from Kampung Lubok Legong, Baling Kedah. These surveys were analyzed by using Statistical Package for Social Science (SPSS). The T-Test and ANOVA test for examining the differences between demographic factors and entrepreneurship intention. Other tests such as Correlation were used to identify the relationship between pro-active personality, innovation, risk taking consideration, financial support than family support towards entrepreneurship intention. Moreover, the Regression test was to determine the influence of the factors on entrepreneurship intention among indigenous peoples. The findings showed that the influence of the entrepreneurial propensity among Aboriginal from Kampung Lubok Legong only to the degree of 42 percent that was contributed by pro-active personality factor and financial support factor. Factors such as the innovative, risk taking considerations and perceived family support does not lead to entrepreneurship among indigenous peoples.

Key words: Aboriginal, entrepreneurship intention, pro-active personality, innovation, risk taking consideration, financial support, family support, Kampung Lubok Legong.

PENGHARGAAN

Segala puji bagi Allah, Tuhan sekalian Alam serta setinggi-tinggi kesyukuran saya panjatkan kerana dengan izin-Nya saya mampu menyempurnakan penulisan ilmiah ini dengan jayanya. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada pembimbing utama iaitu Prof Madya Hoe Chee Hee (UUM) selaku penyelia kerana sentiasa bersedia memberikan bimbingan, tunjuk ajar, teguran dan kata-kata perangsang sepanjang proses menyempurnakan penulisan ilmiah ini. Setinggi penghargaan yang tidak terhingga kepada pihak pengurusan dan pentadbiran Othman Yeop Abdullah (OYA) kerana sentiasa memberi kerjasama yang baik. Penyelidik juga ingin merakamkan penghargaan kepada pihak JAKOA, Bahagian Penyelidikan dan Perancangan, Kuala Lumpur, Pejabat JAKOA Daerah Gerik, Perak dan Pegawai Orang Asli Daerah Baling, Kedah terutamanya Ustazah Rohana binti Md Ali selaku penggerak masyarakat Orang Asli di atas segala kerjasama dan bantuan yang diberikan.

Seterusnya, penghargaan dan terima kasih kepada keluarga tercinta terutamanya kedua-dua insan tersayang iaitu bapa saya Alias bin Kamathe dan ibu, Masriah bt. Sulaiman kerana telah memberi peluang serta sokongan yang jitu dengan bekorban masa, tenaga dan wang ringgit untuk saya meneruskan pengajian sehingga ke peringkat ini. Saya juga ingin berterima kasih kepada adik-adik saya kerana mereka sering mambantu dalam mendapatkan maklumat dan bahan-bahan kajian. Tidak ketinggalan juga rakan-rakan sepengajian saya di UUM Sintok yang sentiasa bersama-sama menghadapi jerit perih dalam menyempurnakan tugas ini. Akhir sekali ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada saudara Md. Zin bin Tahir dan keluarga kerana bantuan mereka telah banyak meringankan dan memudahkan perjalanan kajian ini.

Terima Kasih Saya Ucapkan,
Kerana Kalian Selalu Membantu,
Jasa dan Bakti Jadi Taruhan,
Akan dikenang Setiap Waktu

**Siti Nur Aisyah Alias
Sarjana Sains (Pengurusan)
Universiti Utara Malaysia**

KANDUNGAN

KEBENARAN MERUJUKI KERTAS PROJEK	iii
ABSTRAK	iv
ABSTRACT	v
PENGHARGAAN	vi
SENARAI RAJAH	xi
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI SINGKATAN	xiv

BAB SATU

PENDAHULUAN	1
1.0 PENGENALAN.....	1
1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN.....	6
1.2 PENYATAAN MASALAH.....	11
1.3 PERSOALAN KAJIAN.....	16
1.4 OBJEKTIF KAJIAN.....	17
1.5 KEPENTINGAN KAJIAN.....	18
1.6 SKOP DAN BATASAN KAJIAN.....	18
1.7 PENGORGANISASIAN KAJIAN.....	19

BAB DUA

KAJIAN LITERATUR	20
2.0 PENGENALAN.....	20
2.1 KONSEP USAHAWAN DAN KEUSAHAWANAN.....	20
2.1.1 Usahawan.....	21
2.1.2 Keusahawanan.....	23
2.2 KECENDERUNGAN KEUSAHAWANAN.....	25
2.2.1 Kajian-Kajian Lepas tentang Kecenderungan Keusahawanan.....	26
2.3 PERSONALITI PRO-AKTIF.....	29
2.3.1 Kajian-kajian lepas tentang Personaliti Pro-aktif.....	30
2.4 INOVATIF.....	32

2.4.1	Kajian-kajian lepas tentang Inovatif.....	34
2.5	PERTIMBANGAN MENGAMBIL RISIKO	35
2.5.1	Kajian-kajian Lepas Tentang Pertimbangan Mengambil Risiko	36
2.6	SOKONGAN KEWANGAN.....	37
2.6.1	Kajian-kajian Lepas Mengenai Sokongan Kewangan.....	38
2.7	SOKONGAN KELUARGA	40
2.7.1	Kajian-kajian Lepas Mengenai Sokongan Keluarga	41
2.8	KAJIAN-KAJIAN LEPAS TENTANG FAKTOR-FAKTOR DEMOGRAFI.....	42

BAB TIGA

METADOLOGI KAJIAN	46
3.0 PENGENALAN	46
3.1 KERANGKA TEORI	46
3.1.1 Kerangka Teori.....	47
3.2 HIPOTESIS KAJIAN	47
3.3 REKABENTUK KAJIAN	49
3.4 DEFINISI OPERASI.....	50
3.4.1 Kecenderungan Keusahawanan	50
3.4.2 Personaliti Pro-aktif.....	50
3.4.3 Inovatif.....	50
3.4.4 Pertimbangan Mengambil Risiko.....	51
3.4.5 Sokongan Kewangan	51
3.4.6 Sokongan Keluarga	51
3.5 INSTRUMEN KAJIAN.....	52
3.5.1 Bahagian A: Demografi.....	53
3.5.2 Bahagian B: Personaliti Pro-aktif, Inovatif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga.	53
3.5.3 Bahagian C: Kecenderungan Keusahawanan	55
3.5.4 Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	56
3.6 PENGUMPULAN DATA	57
3.6.1 Populasi dan Sampel Kajian	58
3.6.2 Prosedur Kutipan Data.....	59
3.6.3 Penganalisaan Data.....	59
3.7 KESIMPULAN	60

BAB EMPAT

DAPATAN KAJIAN	61
4.0 PENGENALAN	61
4.1 ANALISIS NORMALITI.....	62
4.2 ANALISIS KEKERAPAN	66
4.2.1 Jantina Responden.....	66
4.2.2 Status Perkahwinan Responden	67
4.2.3 Agama Responden.....	67
4.2.4 Pekerjaan Responden.....	68
4.2.5 Pekerjaan Ibu bapa Responden	68
4.2.6 Umur Responden.....	69
4.2.7 Tahap Pendidikan Responden.....	69
4.3 MIN DAN SISIHAN PIAWAI	70
4.3.1 Personaliti Pro-aktif.....	70
4.3.2 Inovatif.....	71
4.3.3 Pertimbangan Mengambil Risiko.....	71
4.3.4 Sokongan Kewangan	72
4.3.5 Sokongan Keluarga	73
4.3.6 Kecenderungan Keusahawanan	74
4.4 UJIAN-T DAN UJIAN ANALISIS VARIAN SEHALA (ANOVA).....	75
4.4.1 Jantina dan Kecenderungan Keusahawanan	76
4.4.2 Status Perkahwinan dan Kecenderungan Keusahawanan.....	77
4.4.3 Agama dan Kecenderungan Keusahawanan.....	77
4.4.4 Pekerjaan dan Kecenderungan Keusahawanan.....	78
4.4.5 Pekerjaan Ibu bapa dan Kecenderungan Keusahawanan	79
4.4.6 Umur dan Kecenderungan Keusahawanan	79
4.4.7 Tahap Pendidikan dan Kecenderungan Keusahawanan	80
4.5 ANALISIS KORELASI	81
4.6 ANALISIS REGRESI	85
4.7 KESIMPULAN	86

BAB LIMA

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN	87
5.0 PENDAHULUAN	87
5.1 PERBINCANGAN.....	87

5.1.1	Faktor Demografi dan Kecenderungan Keusahawanan	87
5.1.2	Hubungan antara Personaliti Pro-aktif, Inovatif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan	91
5.2	IMPLIKASI	93
5.2.1	Implikasi Teori.....	93
5.2.2	Implikasi Pengurusan	94
5.3	CADANGAN	95
5.3.1	Cadangan kepada Organisasi	95
5.3.2	Cadangan kepada Penyelidikan Akan Datang	97
5.4	KESIMPULAN	97
RUJUKAN		101
LAMPIRAN		118

SENARAI RAJAH

RAJAH	HALAMAN
Rajah 1.1:	Masyarakat Peribumi di Malaysia 4
Rajah 1.2:	Kaum Asal Orang Asli 4
Rajah 1.3:	Taburan Kedudukan Suku Kaum Orang Asli 8
Rajah 3.1:	Kerangka Teori 47
Rajah 4.1:	Graf Analisis Normaliti bagi Kecenderungan Keusahawanan 63
Rajah 4.2:	Graf Analisis Normaliti bagi Personaliti Pro-aktif 63
Rajah 4.3:	Graf Analisis Normaliti bagi Inovatif 64
Rajah 4.4:	Graf Analisis Normaliti bagi Pertimbangan Mengambil Risiko 64
Rajah 4.5:	Graf Analisis Normaliti bagi Sokongan Kewangan 65
Rajah 4.6:	Graf Analisis Normaliti bagi Sokongan Keluarga 65
Rajah 4.7:	Taburan Responden berdasarkan Jantina 66
Rajah 4.8:	Taburan Respondem berdasrkan Status Perkahwinan 67
Rajah 4.9:	Taburan Responden berdasarkan Agama 67
Rajah 4.10:	Taburan Responden berdasarkan Pekerjaan 68
Rajah 4.11:	Taburan Responden berdasarkan Pekerjaan Ibu bapa 68
Rajah 4.12:	Taburan Responden berdasarkan Umur 69
Rajah 4.13:	Taburan Responden berdasarkan Tahap Pendidikan 69

SENARAI JADUAL

JADUAL	HALAMAN
Jadual 1.1: Kategori Kaum dan Suku Kaum Orang Asli	5
Jadual 1.2: Jumlah Penduduk Orang Asli Mengikut Jantina dan Negeri, Tahun 2008	5
Jadual 1.3: Insiden Kemiskinan KIR Orang Asli	12
Jadual 1.4: Komuniti Data Kemiskinan KIR Orang Asli sehingga Tahun 2010	13
Jadual 3.1: Instrumen dan Kobolehpercayaan	57
Jadual 3.2: Tafsiran Pekali oleh McBurney (2001)	60
Jadual 4.1: Ujian Normaliti	62
Jadual 4.2: Ujian Min dan Sisihan Piawai Personaliti Pro-aktif	70
Jadual 4.3: Ujian Min dan Sisihan Piawai Inovatif	71
Jadual 4.4: Ujian Min dan Sisihan Piawai Pertimbangan Mengambil Risiko	72
Jadual 4.5: Ujian Min dan Sisihan Piawai Sokongan Kewangan	73
Jadual 4.6: Ujian Min dan Sisihan Piawai Sokongan Keluarga	74
Jadual 4.7: Ujian Min dan Sisihan Piawai Kecenderungan Keusahawanan	75
Jadual 4.8: Ujian-T di antara Jantina dan Kecenderungan Keusahawanan	76
Jadual 4.9: Ujian-T di antara Status Perkahwinan dan Kecenderungan Keusahawanan	77
Jadual 4.10: Ujian-T di antara Agama dan Kecenderungan Keusahawanan	78
Jadual 4.11: Ujian-T di antara Pekerjaan dan Kecenderungan Keusahawanan	78

Jadual 4.12: Ujian-T di antara Pekerjaan Ibu bapa dan Kecenderungan Keusahawanan	79
Jadual 4.13: Ujian Analisi Varian Sehala (One Way Anova) di antara Umur dan Kecenderungan Keusahawanan	80
Jadual 4.14: Ujian Analisi Varian Sehala (One Way Anova) di antara Tahap Pendidikan dan Kecenderungan Keusahawanan	81
Jadual 4.15: Korelasi antara Personaliti Po-aktif dan Kecenderungan Keusahawanan	82
Jadual 4.16: Korelasi antara inovatif dan Kecenderungan Keusahawanan	82
Jadual 4.17: Korelasi antara Pertimbangan Mengambil Risiko dan Kecenderungan Keusahawanan	83
Jadual 4.18: Korelasi antara Sokongan Kewangan dan Kecenderungan Keusahawanan	84
Jadual 4.19: Korelasi antara Sokongan Keluarga dan Kecenderungan Keusahawanan	84
Jadual 4.20: Analisis Regresi di antara Personaliti Pro-aktif, Inovasi, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan	86

SENARAI SINGKATAN

ETP	-	<i>Economic Transformation Plan</i>
JHEOA	-	Jabatan Hal Ehwal Orang Asli
JAKOA	-	Jabatan Kemajuan Orang Asli
KIR	-	Ketua Isi Rumah
KKLW	-	Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah
MBE	-	Model Baru Ekonomi
RMKe-10	-	Rancangan Malaysia Ke-10
SPSS	-	<i>Statistical Package for Social Science</i>

BAB SATU

PENDAHULUAN

1.0 PENGENALAN

Bermula sejak 150,000 tahun yang lalu, kaum neolitik telah membentuk penempatan-penempatan secara berkelompok terutama di sepanjang sungai-sungai di hutan hujan Semenanjung Malaysia untuk dijadikan sebagai laluan utama dan sumber hutan sebagai sumber asas kelangsungan hidup mereka. Kedudukan semenanjung Malaysia yang terletak di kawasan khatulistiwa mengalami iklim panas dan lembap sepanjang tahun adalah faktor kekayaan khazanah alamnya. Ini telah diakui oleh para sejarawan bahawa kawasan Semenanjung Malaysia merupakan kawasan yang paling subur di dunia, selain hutan Borneo dan hutan Amazon (Abdul Razaq dan Zalizan, 2009).

Terdapat pelbagai sumber kekayaan alam semula jadi di seluruh hutan hujan Semenanjung Malaysia yang sekali gus menjadi sumber kehidupan kaum-kaum nomad dan primitif yang masih mengekalkan kehidupan tradisional mereka sehingga ke hari ini. Oleh sebab sikap pemencilan ini selari dengan naluri kehidupan mereka yang rapat dengan alam sekitar, kawasan hutan hujan yang jauh terasing daripada kawasan pembangunan dan pemodenan menjadi kediaman mereka (Abdul Razaq dan Zailan, 2009).

Sebagai langkah pemeliharaan dan pemuliharaan Orang Asli serta memastikan mereka tidak terpinggir, kerajaan telah melantik satu badan yang dikenali sebagai Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) yang ditubuhkan pada tahun 1953. Walau bagaimanapun, dasar penubuhan JHEOA ketika itu adalah untuk mengelakkan masyarakat Orang Asli dipergunakan oleh Pengganas Komunis dan juga disebabkan oleh faktor-faktor keselamatan (Mohd Nur Al-Hafiz, 2011).

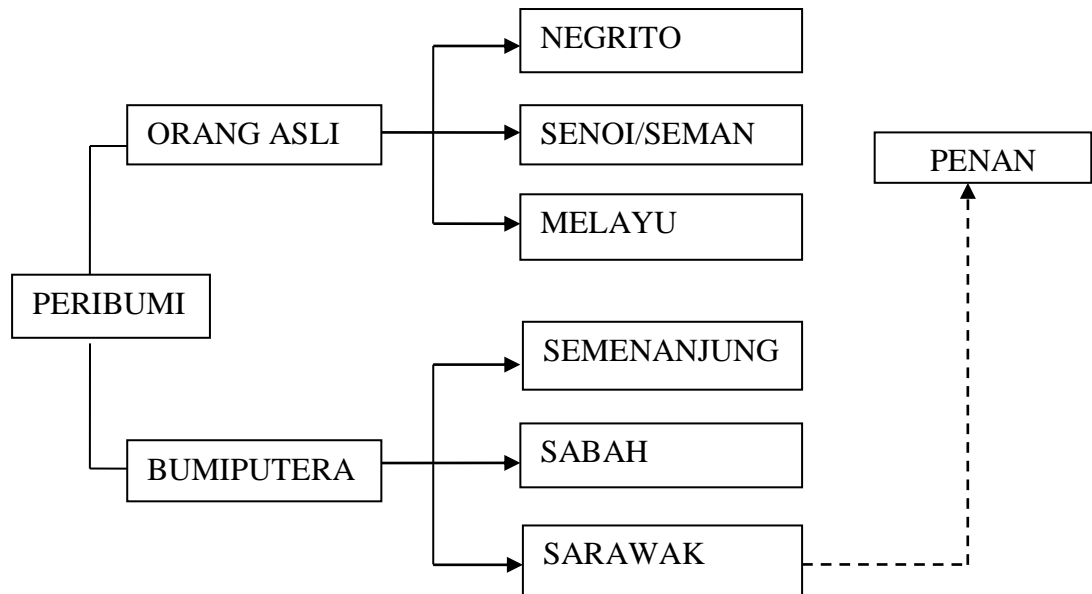
Penubuhan Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) pada akhir 50-an, adalah bertujuan memberikan perhatian yang serius untuk melibatkan suku kaum Orang Asli dalam persada kemajuan dan pembangunan negara, dengan melengkapkan prasarana perhubungan dan pengangkutan yang boleh sampai terus ke kawasan penempatan mereka. Langkah yang telah dilaksanakan oleh kerajaan ialah mewujudkan Rancangan Pengumpulan Semula (RPS) suku kaum Asli yang bertebaran di hutan hujan sepanjang Banjaran Titiwangsa agar hidup berkelompok dan memudahkan agenda pembangunan di salurkan kepada mereka serta mengintegrasikan kehidupan masyarakat Orang Asli dalam kehidupan yang moden dengan infrastruktur asas. Peluang pendidikan kepada anak-anak suku kaum Orang Asli juga dibuka melalui pembinaan sekolah-sekolah rendah di kawasan (RPS) tersebut untuk mengeluarkan daripada kepompong kemiskinan dan sekurang-kurangnya menguasai kemahiran asas 3 M iaitu membaca, menulis dan mengira (Abdul Razak dan Zailan, 2009).

Namun, kini JHEOA telah ditukarkan kepada Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) dan peranan JAKOA telah diubah kepada mengurus tanah adat, kemajuan, kebajikan dan hal ehwal Orang Asli. Selain itu terdapat usaha bersepadu oleh jabatan

kerajaan yang lain untuk mengintegrasikan Orang Asli dan meningkatkan taraf hidup mereka dengan menggalakkan dan membantu mereka mendapat pekerjaan. Usaha ini dilakukan oleh Jabatan Tenaga Kerja Semenanjung Malaysia bersama dengan Jabatan Kemajuan Orang Asli Malaysia (Bernama).

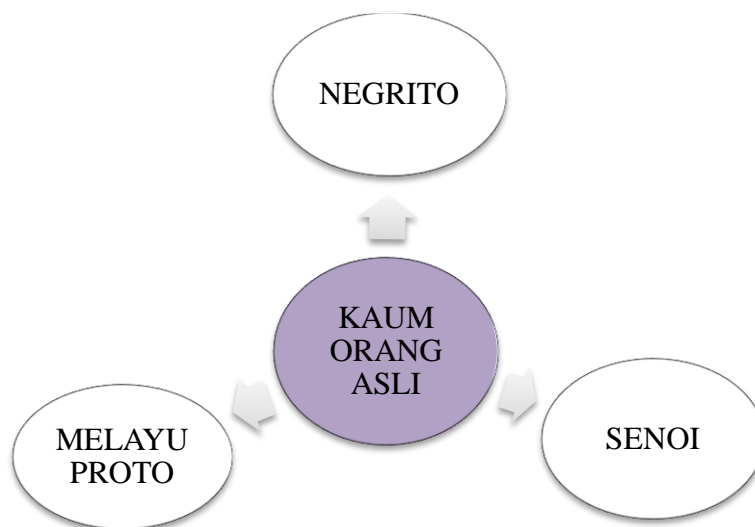
Pencapaian Orang-orang Asli turut dipantau bagi memastikan kejayaan program-program seumpamanya. Sebagai contoh, telah wujudnya Persatuan Siswazah Orang Asli Semenanjung Malaysia yang bertujuan bagi membentuk sebuah pertubuhan lepasan institusi pengajian tinggi dikalangan Orang Asli. Terdapat juga Persatuan Orang Asli Semenanjung Malaysia yang membantu memperjuangkan kepentingan Orang-orang Asli di Malaysia (Wikipedia).

Menurut Akta Orang Asli 1954 (Akta 134) semakan 1974, definisi Orang Asli ialah mana-mana bapanya ialah ahli daripada kumpulan etnik Orang Asli dan lazimnya mengikut cara hidup Orang Asli dan mengikut kepercayaan Orang Asli. Orang Asli atau penduduk asal peribumi tidak mempunyai maksud yang menyeluruh dan selalunya merujuk kepada masyarakat peribumi asal yang terdapat di sesebuah negara, negeri, daerah ataupun tempat (Abdul Razak dan Zailan, 2009). Rajah 1.1 menunjukkan pecahan kaum peribumi yang terdapat di Malaysia.

Rajah 1.1:
Masyarakat Peribumi di Malaysia

Menurut perangkaan yang telah dibuat oleh Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA), jumlah keseluruhan Orang Asli di Semenanjung Malaysia pada tahun 2003 ialah seramai 147,412 orang yang dapat diklasifikasikan kepada tiga kumpulan seperti rajah 1.2.

Rajah 1.2:
Kaum Asal Orang Asli

Walau bagaimanapun, tiga kelompok utama ini terbahagi beberapa suku kaum. Kaum Senoi dan Negrito diklasifikasikan kepada enam suku kecil. Suku Melayu Asli pula dipecahkan kepada tujuh suku kecil. Jadual 1.1 menunjukkan pecahan suku kaum dari kumpulan induknya.

Jadual 1.1

Kategori Kaum dan Suku Kaum Orang Asli

Kategori	Suku Kaum	
Negrito	Kensiu	Kintak
	Jahai	Lanoh
	Mendriq	Bateq
Senoi	Semai	Termiar
	Jah Hut	Che Wong
	Mah Meri	Samaq Beri
	Temoq	
Melayu-Proto	Temuan	Semelai
	Jakun	Orang Kanaq
	Orang Kuala	Orang Seletar

Jadual 1.2

Jumlah Penduduk Orang Asli Mengikut Jantina dan Negeri, Tahun 2008.

Negeri	Lelaki	Perempuan	Jumlah Penduduk	Jumlah (KIR)
Johor	5, 638	5,300	10,938	2,079
Kedah	107	89	196	47
Kelantan	5,528	5,279	10,807	1,940
Melaka	626	609	1,235	239
Negeri Sembilan	4,318	4,138	8,454	1,913
Pahang	26,221	24,571	50,792	9,937
Perak	21,789	21,052	42,841	8,136
Selangor	7,941	7,269	15,210	3,358
Terengganu	359	362	757	138
Malaysia	72,563	68,667	141,230	27,841

Sumber: JHEOA, 2008

Tumpuan utama penempatan Orang Asli ialah di negeri Pahang dan Perak yang mencatatkan lebih daripada dua pertiga daripada jumlah keseluruhan penduduk. Negeri-negeri seperti Pulau Pinang, Perlis dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur telah tidak mempunyai penduduk Orang Asli sejak tahun 1998.

Kajian ini secara keseluruhannya mengkaji tentang faktor kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Namun sebelum faktor-faktor tersebut diperjelaskan dengan lebih mendalam, di dalam bab ini akan diterangkan tentang latarbelakang kajian, pernyataan masalah, persoalan kajian, objektif kajian, kepentingan kajian, skop kajian, batasan kajian dan pengorganisasian kajian.

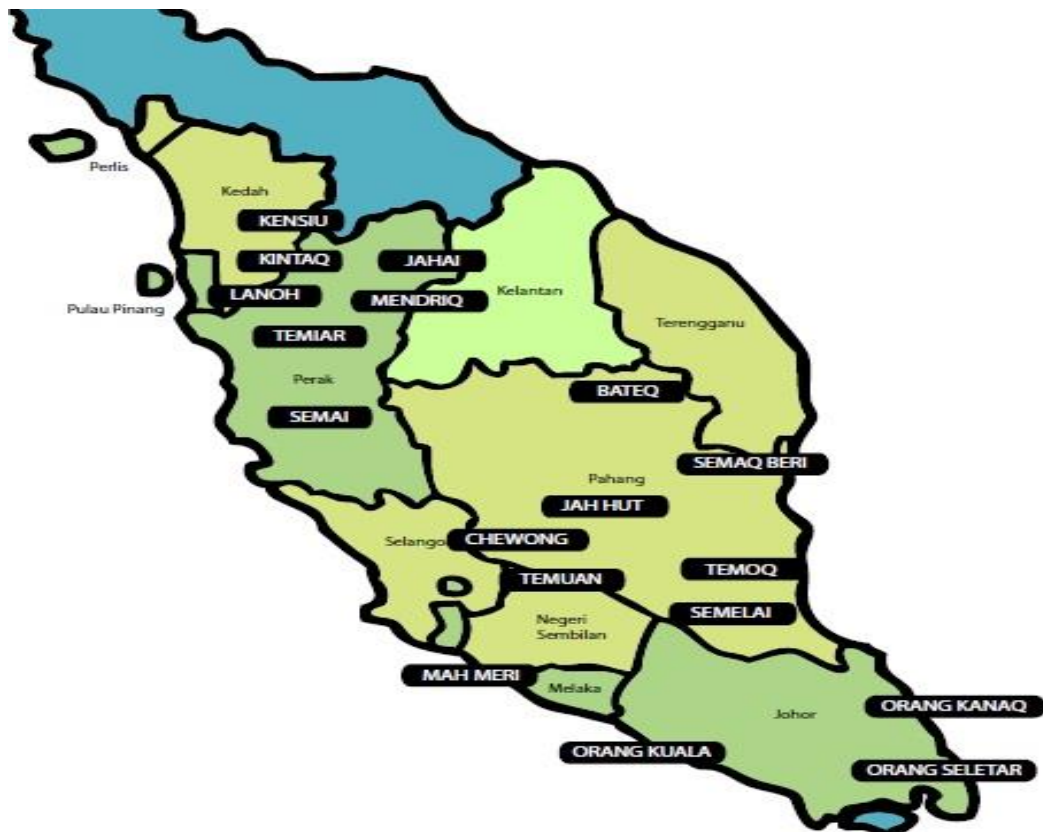
1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Jika dilihat kepada konteks budaya, Orang Asli mempunyai keunikan yang mampu dijadikan sebagai monumen sejarah mahupun daya tarikan pelancong. Manakala dari perspektif ekonomi, Orang Asli dilihat sebagai mempunyai kelebihan menerusi pelancongan yang berdaya saing berdasarkan budaya mereka yang unik, layanan dan tanah tradisi mereka. Hubungan antara pengekalan budaya dan ekonomi saling bergantung di mana budaya dilihat mampu menyumbang kepada kejayaan ekonomi dan kejayaan ekonomi menyumbang kepada pengekalan budaya (Rahayu dan Sharipah, 2013).

Kajian ini akan dijalankan ke atas masyarakat Kensui rumpun bangsa Semang-Negrito yang merupakan satu-satunya populasi penduduk Orang Asli Negrito yang terkecil dan tertua di Semenanjung Malaysia. Orang Asli Lubok

Legong ini dikatakan mempunyai pertalian keluarga dari Kampung Rai, Yala, Selatan Thailand dan telah menetap di kawasan pinggir di daerah Baling, Kedah sejak lebih 150 tahun dulu lagi. Satu ketika dahulu Orang Kensui suka berpindah randah mencari tempat yang sesuai untuk mencari bahan-bahan makanan (Utusan Online, 2011).

Semenjak kerajaan memberi penumpuan pembangunan kepada rakyat, kini Orang Kensui sudah ada kampung halaman mereka untuk mengubah cara kehidupan mereka agar setanding dengan masyarakat umum. Hanya terdapat sebuah perkampungan Orang Kensui di daerah Baling, negeri Kedah iaitu Kampung Lubok Legong. Kampung ini juga telah dilengkapi dengan kemudahan bekalan api dan elektrik, bekalan air dan lain-lain prasarana seperti balairaya dan pusat bimbingan kanak-kanak. Punca pendapatan utama mereka adalah hasil tanaman Getah yang di bangunkan oleh RISDA dengan kerjasama Jabatan Kemajuan Orang Asli. Sehingga kini terdapat 276 orang ahli bersamaan 76 buah keluarga daripada jumlah itu, 90 peratus masyarakatnya beragama Islam dan bakinya masih berpegang dengan anisme (tiada gama) (Perbadanan Perpustakaan Awam Negeri Kedah). Rajah `1.3 menunjukkan taburan kedudukan Suku Kaum Kensui.

Rajah 1.3:
Taburan Kedudukan Suku Kaum Orang Asli
 Sumber: JAKOA, 2011

Tujuan utama kajian ini dijalankan ke atas Orang Asli Lubok Legong adalah kerana lokasi mereka yang terletak di kawasan perlancongan yang terkenal di Kedah iaitu Pusat Rekreasi Kolam Air Panas, Ulu Legong. Tempat ini biasanya menjadi kunjungan utama masyarakat luar yang datang ke Kedah mahupun penduduk tempatan. Namun, lokasi ini dilihat kurang daya tarikan pelancong, manakala aktiviti keusahawanan seperti '*homestay*' hanya dimonopoli oleh masyarakat Melayu kampung tersebut.

Masyarakat Orang Asli di sini seolah-olah tidak mempunyai peranan dalam pembangunan perlancongan dan keunikan yang dimiliki oleh masyarakat ini tidak

dapat dilihat oleh masyarakat luar. Jika dilihat di kawasan seperti di bukit tinggi Cameron Highland, hampir 50 peratus masyarakat Orang Asli menyertai kegiatan keusahawanan dan banyak produk mereka berjaya dipasarkan kepada pengunjung dari dalam mahupun luar negara (Krishnasamy, 2013). Persoalan yang timbul adakah JAKOA tidak memainkan peranan dalam menghidupkan budaya keusahawanan Orang Asli di Lubok Legong atau Orang Asli itu sendiri tidak cenderung untuk menjadi usahawan?

Menurut Ketua Setiausaha Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Datuk Ibrahim Muhamad, *“Sejak negara merdeka 56 tahun lalu, masyarakat Orang Asli mencapai kejayaan dalam pelbagai bidang dan mendapat perhatian istimewa kerajaan. Keperihatinan dilihat apabila setiap tahun, kerajaan mengeluarkan peruntukan besar bagi memastikan proses memajukan masyarakat Orang Asli berjalan lancar”* (Berita Harian, 2014).

Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah (KKLW) menerusi JAKOA melaksanakan banyak inisiatif ke arah mentransformasikan masyarakat Orang Asli dari era keselamatan kepada pembangunan, integrasi dan kemajuan. Dalam bajet 2013, kerajaan turut memperuntukan hampir RM200 juta bagi projek pembangunan infrastruktur di perkampungan Orang Asli seluruh Negara.

Kerajaan turut melaksanakan Gagasan 1Malaysia, program Model Baru Ekonomi (MBE), Program Transformasi Ekonomi (ETP) dan Rancangan Malaysia Ke-10 (RMKe-10) yang mengambil kira pembabitan masyarakat Orang Asli bagi

mencapai objektif Malaysia sebagai negara maju menjelang 2020 (Berita Harian, 2014).

Keberkesanan program-program ini dinilai berdasarkan kadar kemiskinan Orang Asli yang dilihat mengalami penurunan yang tinggi sejak tahun 2000 hingga kini. Namun, pencapaian ini belum boleh dianggap sebagai kejayaan kerana masih terdapat 31.16 peratus atau 11, 432 Ketua Isi Rumah (KIR) Orang Asli adalah miskin (JAKOA, 2011). Pasti golongan ini mengharapkan agar mereka dapat keluar dari kemiskinan.

Budaya keusahawanan dalam kalangan Orang Asli dianggap sebagai sesuatu yang unik dan menjadi cabaran kepada kerajaan dalam menghidupkan dan melihat sejauhmana tahap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan mereka. Keadaan ini kerana, Orang Asli mempunyai pertalian yang sangat kuat dengan alam sekitar malah pertimbangan yang kukuh perlu dibuat ke atas keadaan sosial dan ekonomi mereka.

Keusahawanan Orang Asli ini boleh ditakrifkan dari segi mewujudkan usaha niaga baru oleh Orang-orang Asli untuk manfaat masyarakat Orang Asli juga (Lidsay, 2005). Justeru itu, manfaat ini perlulah disokong bagi meningkatkan taraf kehidupan Orang Asli, pemeliharaan warisan, strategi keusahawanan, pengurusan dan kawalan ke atas komuniti di samping tidak menjejaskan budaya asal mereka. Menurut Lidsay lagi untuk melihat kecenderungan keusahawanan Orang Asli, kajian perlu menyeluruh dengan memberi tumpuan kepada kedua-dua matlamat ekonomi dan bukan ekonomi.

1.2 PENYATAAN MASALAH

Kemunduran dan kemiskinan dikenalpasti sebagai cabaran utama yang dihadapi oleh kerajaan dalam usaha membangunkan komuniti Orang Asli secara berkesan. Kemiskinan di kalangan Orang Asli turut memberi sumbangan besar kepada data kemiskinan negara secara umumnya. Orang Asli dikenali sebagai masyarakat yang bergantung hidup kepada hutan dan persekitaran luar bandar dengan menjalani kegiatan ekonomi sara diri. Kira-kira 86 peratus daripada mereka masih bekerja sendiri. Kebanyakan ekonomi berkenaan tidak berdaya maju dan rata-rata Orang Asli adalah miskin. Sumber ekonomi seperti ini juga tidak menjamin pekerjaan dan pulangan pendapatan yang tetap dan stabil kepada mereka kerana harga pasaran yang rendah atau ditipu oleh pihak tengah yang mengawal harga barangan yang dijual.

Sejak dahulu lagi, pelbagai pihak melabelkan Orang Asli sebagai masyarakat yang terlalu bergantung kepada bantuan kerajaan, rendah diri, pemalu, kurang keyakinan diri, tidak menghayati budaya bekerja yang produktif dan berdaya tahan rendah dalam menghadapi cabaran dan persaingan luar. Keadaan ini dikaitkan dengan ciri-ciri peribadi yang merupakan salah satu punca yang membawa kepada kemunduran masyarakat Orang Asli (Rohayu dan Sharipah, 2013; JAKOA, 2011).

Statistik kemiskinan sehingga Desember 2010, menunjukkan terdapat seramai 25,235 Ketua isi Rumah (KIR) telah bebas miskin mewakili 68.8 peratus berbanding jumlah keseluruhan 36,658 KIR. Manakala, jumlah KIR Orang Asli yang berada di dalam kelompok miskin iaitu mewakili 31.16 peratus yang berjumlah 11,432 KIR manakala seramai 7,321 KIR tergolong dalam kelompok miskin tegar,

dan seterusnya seramai 4,102 berada dalam kelompok miskin. Secara perbandingan antara 2000 dan 2010 terdapat peningkatan yang signifikan terhadap peratusan luar miskin KIR Orang Asli iaitu 16.6 peratus meningkat kepada 68.8 peratus. Manakala perangkaan peratusan kemiskinan menurun dari 83.4 peratus pada tahun 2000 kepada 31.16 peratus pada tahun 2010 seperti di jadual 1.3.

Jadual 1.3

Insiden Kemiskinan KIR Orang Asli

Tahun	Jumlah KIR	Kemiskinan						Terkeluar	
		Miskin		Miskin Tegar		Jumlah			
								Miskin	
		%	KIR	%	KIR	%	KIR	%	KIR
2000	25,337	39.8	10,085	43.6	11,046	83.4	21,131	16.6	4,206
2001	26,198	39.8	10,428	41.03	10,749	80.83	21,177	19.17	5,021
2002	28,476	41.2	11,732	37.88	10,788	79.08	22,250	20.92	5,959
2003*	29,873	37.88	12,435	35.26	10,532	76.88	22,967	23.12	6,906
2007	27,841	18.0	5,011	32	8,909	50.00	13,920	50.00	13,921
2008	27,841	17.75	4,942	32.34	9,004	49.91	13,946	49.91	13,895
2009	27,841	35.53	9,335	15.47	4,307	51.00	12,642	51.00	14,199
2010	27,841	11.19	4,102	19.97	7,321	31.16	11,432	68.84	25,235

Sumber: Bahagian Perancangan dan Penyelidikan, JAKOA (2011b)

Nota: Data bagi tahun 2004, 2005 dan 2006 tidak dikeluarkan oleh JAKOA bagi tujuan bancian semula.

Selain itu, negeri Pahang mendominasi golongan miskin dan miskin tegar dan diikuti oleh negeri-negeri lain seperti Perak dan Kelantan. Ini dapat dirujuk melalui Jadual 1.4 di bawah. Jelasnya bahawa kemiskinan yang membelenggu golongan ini boleh memberi kesan terhadap timbulnya permasalahan yang lain. Justeru perkara utama yang perlu difikirkan ialah menyelesaikan masalah kemiskinan. Penyediaan ruang pekerjaan merupakan satu cara dalam mengatasi masalah ini. Justeru pengkaji ingin melihat sektor keusahawanan dalam memberi perubahan kepada sosio ekonomi Orang Asli melalui penyediaan ruang pekerjaan.

Jadual 1.4*Komuniti Data Kemiskinan Ketua Isi Rumah Orang Asli sehingga Tahun 2010*

Negeri	Jumlah KIR	Terkeluar			Miskin	Miskin Tegar	Jumlah Kemiskinan
		>65 (umur)	OKU	Produktif			
Johor	2,673	230	78	1,772	233	360	593
Kedah	77	2	2	64	3	6	9
Kelantan	2,631	253	66	756	274	1,282	1,556
Melaka	387	30	9	275	30	43	73
N.Sembilan	2,413	208	49	1,644	170	342	512
Pahang	13,772	1,345	261	7,121	1,710	3,335	5,045
Perak	10,604	1,057	159	6,560	1,299	1,529	2,828
Selangor	3,913	262	65	2,840	361	385	746
Terengganu	188	19	1	107	22	39	61
Jumlah	36,658	3,406	690	21,139	4,102	7,321	11,423
Peratus		9.29%	1.88%	57.67%	11.19%	19.97%	31.16%

Sumber: JAKOA (2011b)

Nota:

Pendapatan Garis Kemiskinan (Kasar)

*TM - Termiskin: RM440.00 ke bawah

*M - Miskin: RM700.00 ke bawah

Pendapatan garis Kemiskinan (Per kapita)

*TM - Termiskin: RM100.00 ke bawah

*M - Miskin: RM160.00 ke bawah

Walaupun pelbagai usaha telah dilakukan oleh pihak kerajaan bagi tujuan membasmi kemiskinan, namun masalah ini masih lagi membelenggu komuniti tertentu terutama yang terpinggir dari arus pembangunan. Kemiskinan telah dijadikan topik perbincangan utama dalam pelaksanaan program pembangunan negara. Penumpuan terhadap kemiskinan telah menggalakkan pengkaji-pengkaji meneliti pelbagai aspek permasalahan ini termasuklah dari segi faktor-faktor kemiskinan, strategi mengatasinya dan juga keberkesanan program yang telah dilaksanakan (Azizah dan Zalinah, 2005).

Melihatkan kepada permasalahan ini, keusahawanan dianggap sebagai satu strategi pembangunan yang mudah dan cepat untuk mendapatkan tukaran wang asing berbanding dengan strategi pembangunan yang lain. Ini kerana sumber-sumber keusahawanan telah tersedia di sesebuah destinasi dan penduduk tempatan juga berupaya menjadi sumber pendapatan yang dapat meningkatkan ekonomi isi rumah masyarakat umum malah masyarakat Orang Asli. Banyak komuniti di negara-negara membangun mempunyai keperluan untuk menyara kehidupan mereka menggunakan sumber-sumber yang terdapat dalam komuniti mereka sendiri (Kalsom, Nor Ashikin dan Mohmad Amin, 2004).

Sedar akan kepentingan keusahawanan terhadap pembangunan Orang Asli, kerajaan Malaysia telah menyediakan pelbagai insentif kepada kelompok masyarakat ini yang berminat untuk menceburi bidang keusahawanan. Hasilnya seramai 412 orang dari masyarakat Orang Asli sehingga kini telah melibatkan diri dalam bidang keusahawanan termasuklah dalam sektor perlancongan, peruncitan dan perkhidmatan pengangkutan (Bernama).

Menurut Ketua Pengarah Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA), Datuk Mohd Sani Mistam, jumlah itu sejajar dengan sasaran jabatan untuk melahirkan 500 usahawan daripada kalangan Orang Asli pada tahun 2015. Seajar dengan matlamat itu, JAKOA telah menyediakan program dan kemudahan infrastruktur khusus untuk masyarakat itu mempelajari dan memahirkan diri dalam bidang keusahawanan. Antaranya ialah penubuhan Pusat Inkubator Jahitan yang menawarkan perkhidmatan pembelajaran atau peningkatan kemahiran menjahit kepada masyarakat Orang Asli. Selain itu, JAKOA turut berhasrat membina pusat inkubator dalam bidang

kemahiran lain seperti memperbaiki kenderaan untuk menarik minat masyarakat itu menceburi bidang keusahawanan.

Walau bagaimanapun, sekiranya JAKOA berjaya mencapai sasaran seramai 500 Orang Asli yang menceburi bidang keusahawanan pada tahun 2015, hanyalah meliputi 4.3 peratus daripada jumlah kemiskinan iaitu seramai 11,423 orang KIR. Oleh itu, kajian ini dijalankan bagi mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli agar Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) mampu mensasarkan lebih ramai lagi Orang Asli menceburi bidang Keusahawanan dan secara tidak langsung dapat mengeluarkan masyarakat ini dari belenggu kemiskinan dan kemunduran.

Dari perspektif bukan Orang Asli di barat, keusahawanan memberi tumpuan kepada mengenal pasti peluang perniagaan yang luar biasa yang membawa kepada pertumbuhan yang pesat, peningkatan aset bersih dan peningkatan harga saham. Namun dari perspektif Orang Asli, matlamat ekonomi itu menjadi hanya sebahagian daripada kejayaan skala pengukuran objektif ekonomi sekurang-kurangnya atau lebih penting daripada objektif ekonomi (Lindsay, 2005).

Namun, dengan menggunakan skala pengukuran terhadap bukan Orang Asli untuk mengukur keusahawanan Orang Asli, boleh mengakibatkan berbezaan keputusan kerana kita tidak boleh membandingkan “epal dengan durian”. Justeru, ia mungkin tepat pada masanya untuk menyiasat sama ada teori kecenderungan keusahawanan perlu dikaji semula atau disesuaikan dengan usahawan Orang Asli bertepatan dengan sifat mereka yang berbeza. Maka, kajian ini akan melihat sama

ada perbezaan faktor-faktor demografi Orang Asli mempengaruhi kecenderungan keusahawanan. Seterusnya mengenalpasti pengukuran faktor-faktor seperti personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga mempunyai hubungan dan mampu mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di Kampung Lubuk Legong.

1.3 PERSOALAN KAJIAN

- i. Adakah perbezaan faktor demografi mempengaruhi kecenderungan keusahawanan Orang Asli?
- ii. Apakah terdapat hubungan antara personaliti pro-aktif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli?
- iii. Apakah terdapat hubungan antara inovatif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli?
- iv. Apakah terdapat hubungan antara pertimbangan mengambil risiko dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli?
- v. Apakah terdapat hubungan antara sokongan kewangan dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli?
- vi. Apakah terdapat hubungan antara sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli?

- vii. Adakah personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga mempengaruhi kecenderungan keusahawanan Orang Asli?

1.4 OBJEKTIF KAJIAN

- i. Mengenalpasti perbezaan faktor demografi terhadap pengaruh kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- ii. Mengkaji hubungan antara personaliti pro-aktif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- iii. Mengkaji hubungan antara inovatif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- iv. Mengkaji hubungan antara pertimbangan mengambil risiko dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- v. Mengkaji hubungan antara sokongan kewangan dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- vi. Mengkaji hubungan antara sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli.
- vii. Melihat pengaruh personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga terhadap kecenderungan keusahawanan Orang Asli.

1.5 KEPENTINGAN KAJIAN

Kepentingan utama kajian ini dijalankan adalah untuk mengkaji kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di Daerah Baling, Kedah. Namun, secara umumnya kajian ini bagi menghasilkan cadangan yang sesuai untuk pembangunan keusahawanan secara keseluruhan agar dapat membantu banyak pihak dalam perancangan pembangunan keusahawanan Orang Asli. Hasil dari kajian ini juga diharap dapat meningkatkan ekonomi Orang Asli melalui pembangunan keusahawanan Orang Asli berdasarkan faktor-faktor yang telah dikenal pasti. Selain itu, hasil kajian ini dapat meningkatkan bahan ilmiah tentang kecenderungan keusahawanan Orang Asli dan seterusnya memberi kesedaran kepada masyarakat Orang Asli tentang kepentingan mereka dalam pembangunan ekonomi Negara, selaras demi merialisasikan wawasan 2020.

1.6 SKOP DAN BATASAN KAJIAN

Kajian ini dijalankan terhadap masyarakat Orang Asli yang tinggal di Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah. Antara batas-batas kajian ini ialah:-

- i. Kajian ini dijalankan pada tempoh masa yang singkat.
- ii. Kebanyakan responden tidak tahu membaca dan menulis.
- iii. Kajian ini hanya terhad kepada masyarakat Orang Asli Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah. Hasil kajian ini tidak boleh digeneralisasikan sebagai mewakili keseluruhan Orang Asli di Malaysia.

- iv. Data yang diperoleh semula hanyalah 87 peratus daripada jumlah sampel. Manakala data yang lengkap hanyalah 88 peratus daripada jumlah data yang diperoleh semula.
- v. Beberapa prosedur yang telah ditetapkan oleh Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) perlu dipatuhi dan telah mengambil sedikit masa untuk mendapatkan kelulusan dari pihak berkenaan.

1.7 PENGORGANISASIAN KAJIAN

Berdasarkan kajian ini terdapat lima bahagian yang dibincangkan iaitu Bab 1 hingga Bab 5. Bab 1 merupakan pengenalan bagi kajian yang dijalankan, Bab 2 pula telah membincangkan ulasan karya yang berkaitan tajuk kajian-kajian lepas. Seterusnya, di dalam Bab 3 pengkaji membincangkan metodologi kajian yang digunakan bagi menjalankan kajian ini. Manakala, Bab 4 membincangkan analisis data serta dapatan kajian dan diikuti oleh Bab 5 yang merupakan bahagian terakhir dalam kajian ini membincangkan aspek pencapaian objektif kajian dan cadangan penambahbaikan.

BAB DUA

KAJIAN LITERATUR

2.0 PENGENALAN

Bab kedua ini akan membincangkan kajian-kajian lepas berkaitan dengan kecenderungan keusahawanan dan pembolehubah-pembolehubah bebas yang terdapat dalam kajian. Ulasan mengenai definisi dan konsep keusahawanan, kecenderungan keusahawanan, dan pembolehubah-pembolehubah bebas kajian iaitu personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga adalah asas perbincangan dalam membentuk kerangka teori dan hipotesis-hipotesis kajian yang turut dibincangkan dalam bab ini.

2.1 KONSEP USAHAWAN DAN KEUSAHAWANAN

Perkataan usahawan berkembang bersama-sama dengan perkembangan teori keusahawanan dan sehingga kini tiada satu definisi yang benar-benar tepat yang boleh diterima pakai oleh semua istilah usahawan (Abdul Azizi, Mohd Abdullah, Mohd Azlan, Osman dan Syahira, 2011).

Persetujuan masih belum lagi dicapai mengenai istilah usahawan dan keusahawanan. Wujud banyak perbezaan definisi pengertian keusahawanan, apa yang usahawan lakukan, ciri-ciri seorang usahawan dan apa yang perlu dipelajari untuk menjadikan seseorang itu usahawan.

2.1.1 Usahawan

Pada awalnya, istilah usahawan telah diambil daripada perkataan *entrepender* dalam bahasa Perancis yang bermaksud *between taker* atau *go between* yang membawa maksud usahawan ialah individu yang kedudukannya adalah di antara pembekal dan pengguna. Namun begitu, pada pertengahan abad, istilah usahawan didefinisikan sebagai individu yang mengendalikan projek pengeluaran berskala besar. Walau bagaimanapun, definisi usahawan berubah pada kurun ke-17 menjadi seorang yang sanggup menanggung risiko untung dan rugi akibat kontrak dengan kerajaan pada harga tetap (Abdul Azizi *et al.*, 2011).

Pada tahun 1934, Schumpeter menyatakan bahawa usahawan ialah seorang yang memperkenalkan sesuatu yang baru dan membangunkan teknologi yang belum pernah dicuba. McClland (1961) turut mendefinisikan usahawan sebagai seorang yang bertenaga, penanggung risiko dan sederhana. Selain itu, usahawan adalah individu yang suka memaksimakan peluang (Drucker, 1964).

Shapero (1975) mengatakan bahawa usahawan adalah seorang individu yang suka mengambil inisiatif, mengorganisasikan mekanisme sosial dan ekonomi dan menerima segala kegagalan. Manakala Vesper (1984) mendefinisikan usahawan sebagai seorang yang mempunyai pandangan yang berbeza daripada seorang ekonomis, psikologis, peniaga dan ahli politik. Kamus Dewan (1984) menyatakan usahawan berasal daripada perkataan usaha. Usaha yang dimaksudkan ialah daya upaya termasuk ikhtiar, kegiatan dan perbuatan untuk melaksanakan atau

menyempurnakan sesuatu. Kirzner (1985) mendefinisikan usahawan sebagai seorang yang sentiasa peka terhadap peluang-peluang yang tidak disedari oleh orang lain.

Usahawan juga ialah individu yang membangunkan kekayaan melalui proses tambah nilai yang dilakukan dengan cara menghidupkan idea, menggemblangkan sumber-sumber dan membuatkan sesuatu yang terjadi (Bull dan Willard, 1993). Manakala, Kuratko dan Hoggettes (1995) menyatakan bahawa usahawan adalah individu yang memikul tanggungjawab untuk mengorganisasi, mengurus dan bersedia mengambil risiko. Drucker (1996) sekali lagi mendefinisikan usahawan sebagai seorang yang berupaya memindahkan sumber ekonomi daripada sektor yang kurang daya produktif kepada sektor yang lebih tinggi daya produktivitinya. Usahawan sebagai individu yang sentiasa berwaspada ke atas pelbagai peluang perniagaan yang orang lain tidak menyedarinya (Kirzner, 1997).

Berdasarkan definisi-definisi usahawan yang telah dibincangkan di atas di dalam Abdul Azizi *et al.* (2011), dapat disimpulkan bahawa usahawan adalah seseorang yang sentiasa melihat peluang tanpa mengenal penat, tidak mengharapkan kejayaan dalam sekelip mata, seseorang yang mempunyai kemahiran pengurusan strategi dan perancangan strategik, menginsafi dan bersedia mengambil iktibar daripada masyarakat dan negara, bersedia meletakkan kepentingan masyarakat mengatasi kepentingan peribadi, mempunyai komitmen yang tinggi untuk mencapai kemajuan yang berterusan, berkeyakinan tinggi, memiliki kerajinan dan ketekunan, berani menghadapi risiko, bersifat inovatif, bersifat kreatif, boleh mengurus, bertanggungjawab, berpandangan jauh serta berwawasan dan bijak merebut peluang.

2.1.2 Keusahawanan

Keusahawanan dianggap sebagai pemangkin kepada kemajuan ekonomi sesebuah negara pada masa kini. Hal ini kerana, bidang keusahawanan menyediakan peluang-peluang pekerjaan dan merangsang cetusan idea baru yang lebih kreatif dan inovatif. Pada masa kini bidang keusahawanan diberi pengiktirafan yang tinggi oleh dunia sebagai alternatif kepada aktiviti makan gaji. Keusahawanan merupakan penyumbang kepada pembangunan agama melalui sumbangannya dalam bentuk zakat, sedekah dan derma. Hasil sumbangan ini akan digunakan untuk pembangunan lain bagi membasmi kemiskinan dan dapat meningkatkan status sosial sesuatu masyarakat. Seseorang usahawan boleh memaksimumkan keuntungan dengan menggembelengkan sumber yang dimiliki dan menjadi pendorong untuk bekerja bersungguh-sungguh.

Cole (1969) mendefinisikan keusahawanan merujuk kepada aktiviti-aktiviti yang mendatangkan manfaat melalui pembangunan perniagaan yang berorientasikan keuntungan. Keusahawanan juga merujuk kepada kesediaan individu untuk merebut peluang tanpa mengambil kira sumber semasa yang ada dalam kawalannya. Manakala Walker (1876) mendefinisikan keusahawanan sebagai perbezaan di antara individu yang membekalkan wang dan menerima faedah dengan individu yang menerima keuntungan daripada keupayaan sediri dalam mengurus.

Menurut Say (1803), keusahawanan adalah pengasingan keuntungan usahawan dengan keuntungan modal. Schumpeter (1934) dalam Dollinger (1995) pula mendefinisikan keusahawanan sebagai syarikat yang melaksanakan kombinasi

baru bagi membangunkan produk dan perkhidmatan baru, sumber baru untuk bahan mentah, kaedah pengeluaran baru, dan organisasi berbentuk baru.

Walau bagaimanapun, Dollinger (1995) mendefinisikan keusahawanan sebagai pembentukan syarikat ekonomi yang inovatif bagi tujuan keuntungan dan perkembangan serta kesediaan untuk berhadapan dengan risiko dan ketidakpastian. Timmons (1997) mendefinisikan keusahawanan sebagai tindakan kreatif manusia membangunkan sesuatu yang bernilai daripada tiada apa satu pun.

Keusahawanan juga proses menghasilkan sesuatu yang baru dari segi nilai dengan memperuntukan masa dan usaha yang diperlukan, menanggung risiko kewangan, risiko psikologikal dan risiko sosial serta mendapat ganjaran daripada usaha tersebut dalam bentuk kewangan, kepuasan diri dan kebebasan (Hisrich dan Peter, 2002). Druker (1998) pula melihat keusahawanan sebagai proses menghasilkan sesuatu yang baru dari segi nilai dengan memperuntukkan masa dan tumpuan, serta tenaga yang diperlukan, menanggung bersama risiko kewangan dan kepuasan serta kebolehan diri.

Kesimpulannya, keusahawanan adalah merupakan proses mengenal pasti dan mengeksploitasi sesuatu peluang supaya ia memberi nilai dalam usaha untuk mendapatkan keuntungan yang maksimum dengan mengandaikan segala risiko yang dihadapi dapat diselesaikan dengan sebaik mungkin.

2.2 KECENDERUNGAN KEUSAHAWANAN

Birds (1988) mendefinisikan kecenderungan keusahawanan sebagai keadaan pemikiran yang mengarahkan tumpuan seseorang kepada objek spesifik atau laluan untuk mencapai sesuatu. Seterusnya merujuk kepada tahap di mana seseorang individu itu mempunyai kecenderungan untuk memulakan sesuatu projek (Caird, 1988). Menurut Davidsson (1995), kecenderungan keusahawanan sebagai keputusan untuk memulakan sebuah firma baru dan ia dianggap berupaya untuk meramal secara kasar pilihan individu untuk memulakan firma sendiri. Crant (1996) turut mengaitkan kecenderungan keusahawanan dengan pertimbangan yang dibuat oleh seseorang individu untuk memiliki sebuah perniagaan sendiri.

Chen, Greene dan Crick (1998) mengaitkan kecenderungan keusahawanan sebagai keputusan untuk mencipta dan menguruskan sebuah perniagaan sendiri. Ia adalah suatu proses yang kompleks dan bergantung kepada pengaruh beberapa faktor iaitu faktor-faktor konteks (keadaan) dan faktor-faktor individu. Walau bagaimanapun Kickull dan Zaper (1999) berpendapat bahawa keputusan untuk memulakan penerokaan baru adalah proses yang kompleks yang boleh melibatkan interaksi antara manusia.

Melalui perbincangan konsep-konsep di atas, kajian ini akan menggunakan konsep kecenderungan keusahawanan yang dibincangkan oleh Davidsson (1995), Crant (1996), Chen *et al.* (1998), dan Kickul dan Zaper (1999). Berdasarkan kajian ini, kecenderungan keusahawanan didefinisikan sebagai pertimbangan yang dibuat oleh seseorang individu untuk memulakan sebuah firma baru (Davidsson, 1995),

mencipta, mengurus dan memiliki sebuah perniagaan sendiri (Crant, 1996; Chen *et al.*, 1998; Kickul dan Zaper, 1999).

2.2.1 Kajian-Kajian Lepas tentang Kecenderungan Keusahawanan

Model kecenderungan Bird (1988) mencadangkan bahawa kecenderungan adalah berasakan kedua-dua dimensi rasional dan pemikiran intuitif di mana kedua-dua kontek sosial dan individu berinteraksi dalam proses menstrukturkan kecenderungan tersebut. Model kecenderungan keusahawanan sebahagian besarnya adalah homogenus. Ia memfokuskan kepada peristiwa sebelum atau pra-keusahawanan dan mengintegrasikan teori sikap dan perangai (Ajzen, 1991) serta teori efikasi sendiri dan teori pembelajaran sosial (Bandura, 1986). Pengkaji juga cuba untuk membangunkan model pengelas integrasi yang bukan sahaja mengambil kira ciri-ciri psikologi umum seseorang usahawan, tetapi sikap khas kepada *domain*, latar belakang individu dan pembolehubah *situational* (Shapero dan Sokol, 1982; Shaver dan Scott, 1991).

Kepelbagaian model kecenderungan dibangunkan oleh pengkaji-pengkaji awal termasuk model yang dicadangkan oleh Bird (1988) dan dibangunkan oleh Boyd dan Vozikiz (1994), model Shapero (1975); Shapero dan Sokol (1982) yang diuji oleh Krueger (1993) dan model variasi Davidsson (1995). Kajian empirikal berkaitan dengan kecenderungan adalah kurang terpesong berbanding dengan kajian terhadap tingkah laku keusahawanan yang sebenar. Ianya telah dikaji pada peringkat awal dengan sampel yang besar meliputi pelbagai kumpulan seperti pelajar (Wang, Wong & Lu, 2001)

Umum mempercayai bahawa, kecenderungan keusahawanan adalah peramal tunggal yang paling bagus. Hal ini kerana, keputusan untuk membentuk firma boleh dianggap sebagai tindakan berasas dan tingkah laku yang dirancang. Adalah wajar hubungan di antara kecenderungan dan perangai sebenar adalah agak kuat (Ajzen, 1991; Sheppard, Hartwick dan Warshaw, 1988). Pendekatan berasakan kecenderungan menawarkan model desakan teori yang boleh diuji berkenaan bagaimana faktor luaran seperti demografi, sifat dan situasi semasa mempengaruhi sikap keusahawanan, kecenderungan dan perangai (Krueger dan Carsrud, 1993).

Kebanyakan pengkaji tentang gelagat keusahawanan cuba melihat kepada faktor-faktor yang menyumbang ke atas keputusan keusahawanan. Pengkaji awal tentang sifat personaliti dan faktor ciri-ciri demografi usahawan (Brockhaus dan Horwitz, 1986; Furnham 1992; Hisrich 1986) gagal menerangkan kenapa sesetengah individu yang mempunyai sifat demografi yang sama memilih untuk bekerja sebagai pekerja berbanding menjadi usahawan. Robinson, Stimpson, Huefer dan Hunt (1991) mempertikaikan bahawa sikap perniagaan seperti sikap terhadap risiko atau sikap kebebasan adalah peramal yang baik bagi kecenderungan keusahawanan berbanding ciri-ciri demografi. Sebagai tindakbalas kepada cadangan Robinson *et al.* (1991) terhadap model keusahawanan yang lebih dinamik, banyak model-model pilihan keusahawanan dan kecenderungan telah di cadangkan (Wang *et al.*, 2001).

Berbeza dengan kajian-kajian gelagat organisasi berkaitan personaliti, pengkaji ke atas keusahawanan telah dibuat berdasarkan persetujuan di mana terdapat beberapa pengkaji yang telah mengabaikan lima dimensi personaliti yang penting. Sebaliknya mereka mengambil ukuran-ukuran yang kurang teoritikal dan

psikometrik seperti kecenderungan mengambil risiko (Brochaus, 1980) dalam mengukur ciri-ciri perbezaan individu (*individual difference*) (Hmieleski dan Corbett, 2006). Berdasarkan kepada beberapa kajian terdahulu, pengkajian yang berkaitan dengan gaya kognitif, inovasi (pembaharuan), gerak hati (intuition) dan pendidikan dilihat sebagai menjadi keutamaan yang relevan dalam kajian-kajian keusahawanan (Allison dan Hayes 1996; Kirton dan Pender, 1982; Eison dan Pollio, 1990).

Douglas dan Shepero (2000) mengemukakan model ekonomi berkaitan keputusan untuk memilih kerjaya. Pelbagai ciri yang menggambarkan sikap telah digunakan sebagai pembolehubah-pembolehubah kajian. Pilihan kerjaya sama ada sebagai seorang usahawan ataupun seorang pekerja dalam diukur berdasarkan kepada fungsi kepuasan, jangkaan pendapatan, jangkaan terhadap usaha-usaha berkaitan kerja, risiko dan kebebasan yang diharapkan. Douglas dan Shepherd mendapati bahawa seseorang individu yang mempunyai kesabaran yang tinggi terhadap usaha-usaha kerja dan risiko serta kecenderungan yang kuat terhadap kebebasan akan memilih keusahawanan.

Sepuluh tahun kebelakangan ini kajian terhadap kecenderungan keusahawanan banyak dilakukan ke atas golongan pelajar untuk melihat sama ada pelajar-pelajar ini cenderung dalam memilih keusahawanan sebagai kerjaya utama mereka atau lebih berminat untuk bekerja makan gaji. Walau bagaimanapun, kajian-kajian ini dikaji dengan konteks dan objektif yang berbeza (Franke and Luthje, 2004; Aizat, Noor Hazlina dan Chew, 2009).

Terdapat banyak faktor yang boleh membawa kepada niat untuk menjadi seorang usahawan, tetapi seolah-olah pengkaji-pengkaji terdahulu lebih berminat untuk mengkaji pengaruh personaliti terhadap kecenderungan keusahawanan (Shamsul Huda, 2012). Beliau telah mengaplikasikan faktor-faktor luaran seperti sokongan kewangan, sokongan keluarga dan peranan model terhadap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan pelajar.

Kajian terhadap sokongan telah membuktikan bahawa, sokongan keluarga menjadi sebab utama kepada pemilihan kerjaya usahawan malah mendorong kepada kejayaan dalam perusahaan (Habsah dan Fauziah, 2003; Rajani dan Sarada 2008; Ahmad Yasruddin, Nik Abdul Azizi dan Nik Azyyati, 2011). Kajian oleh Wang dan Wei (2009) turut mendapati instrument sokongan ini menjadi kepuasan kepada para usahawan. Selain sokongan keluarga para pengkaji mendapati sokongan kewangan adalah faktor kuat yang mendorong seseorang menceburi bidang keusahawanan (Shamsul Huda, 2012). Sokongan kewangan juga berkait rapat dengan sokongan keluarga kerana dalam kajian Chong (1993) modal daripada keluarga adalah faktor utama kejayaan perniagaan seorang usahawan.

2.3 PERSONALITI PRO-AKTIF

Definisi personaliti pro-aktif adalah merujuk kepada sikap yang tidak tersekat oleh kuasa situasi mereka yang membawa perubahan persekitaran. Bateman dan Crant (1993) mendefinisikan seseorang yang mempunyai personaliti pro-aktif sebagai seorang yang secara relatifnya tidak tersekat oleh kuasa-kuasa situasi dan menyukai perubahan persekitaran. Bateman dan Crant juga menyatakan bahawa personaliti

pro-aktif adalah perangai yang stabil yang menghala ke arah gelagat atau tingkah laku proaktif.

Menurut Bateman dan Crant lagi, individu-individu yang mempunyai tahap personaliti proaktif yang tinggi akan nampak peluang-peluang dan mengambil tindakan ke atasnya. Mereka menunjukkan usaha, bertindak dan tabah (bersungguh-sungguh melakukannya sehingga membawa kepada perubahan yang bermakna. Sementara individu-individu yang mempunyai tahap personaliti pro-aktif yang rendah adalah pasif dan bersifat “*reactive*” di mana mereka lebih cenderung untuk menyesuaikan diri dengan keadaan-keadaan tertentu daripada menukarkannya. Berdasarkan definisi dan konsep personaliti pro-aktif yang dicadangkan oleh Bateman dan Crant ini, penyelidik akan menggunakan definisi dan konsep tersebut untuk mengkaji hubungan di antara personaliti pro-aktif dan kecenderungan keusahawanan dalam kajian ini.

2.3.1 Kajian-kajian lepas tentang Personaliti Pro-aktif

Pengertian personaliti proaktif telah dibincangkan dalam lain-lain kajian teoritikal proses keusahawanan. Shapero dan Sokol (1982) mengkaji berkenaan dengan kecenderungan terhadap tindakan dan inisiatif dalam perbincangannya berkenaan dengan dimensi sosial bagi peristiwa keusahawanan. Kreuger dan Brazael (1994) mencadangkan bahawa lain-lain pengukuran berkaitan kecenderungan adalah amat berguna dan skala keperibadian proaktif adalah salah satu daripadanya (Crant, 1996).

Proaktif melibatkan usaha untuk membuat perubahan dan bukan hanya meramal. Ianya juga mengambil inisiatif untuk memperbaiki perniagaan sedia ada. Perangai yang tidak proaktif adalah membiarkan orang lain menjayakan sesuatu perkara dan mengharapkan secara pasif bahawa perubahan akan dibawa oleh faktor luaran (Seibert, Crant dan Kraimer, 1999).

Individu yang mempunyai sikap proaktif merujuk kepada mereka yang mengambil alih tugas, melancarkan inisiatif, menjalankan perubahan yang membina dan memimpin secara proaktif. Mereka menjadi penyelesaian kepada masalah yang dihadapi dan bekerja untuk membawa perubahan yang membina (Seibert *et al.*, 1999). Individu yang proaktif adalah konsisten. Ciri-ciri proaktif yang lain adalah keupayaan untuk mengesan peluang perubahan, menentukan sasaran asas perubahan yang fokus kepada pencapaian yang mempunyai impak yang besar, membuat perkara yang berlainan atau melakukan perkara dengan cara yang berlainan, meramal dan mencegah masalah, mengambil tindakan, mencuba walaupun terdapat ketidakpastian dan ketabahan yang tinggi. Ketabahan itu merujuk kepada usaha dan tidak semestinya bermaksud berkekalan dengan strategi dan taktik yang sama. Ianya bermaksud mengambil hala tuju baru apabila menemui jalan buntu. Mereka tidak akan mengundurkan diri daripada halangan, tidak memberi jawapan “tidak” kepada persoalan, tidak mengaku kalah kepada kekurangan dan tidak puas apabila diberi peluang membela diri selepas kekalahan.

Kreuger (1993) menyatakan bahawa kecenderungan keusahawanan adalah pusat kepada pemahaman proses keusahawanan kerana ianya membentuk asas organisasi baru. Penjelasan ini jelas menggambarkan perkaitan di antara konsep

kecenderungan keusahawanan dan istilah proaktif yang sama-sama memerlukan kepada usaha dan inisiatif. Oleh itu, skala personaliti pro-aktif adalah ukuran kepada kecenderungan individu terhadap perangai proaktif. Idea ini adalah berkaitan dengan keusahawanan (Crant, 1996). Ia dapat dilihat melalui definisi-definisi kecenderungan keusahawanan iaitu sebagai pertimbangan seseorang berkaitan dengan kemungkinan untuk memiliki perniagaan sendiri.

Pro-aktif adalah satu perangai instrumental kerana ia adalah sebahagian daripada kelas perangai yang memberi impak terhadap persekitaran (Buss dan Finn, 1987). Kecenderungan ke arah sesuatu yang proaktif adalah kecenderungan untuk memula dan mengekalkan tindakan yang mengubah persekitaran secara langsung (Bateman dan Crant, 1993). Individu yang mempunyai perangai proaktif adalah dianggap sebagai pemimpin transformasi dan berkarisma. Skor yang tinggi dengan ukuran instrument ini mungkin mencadangkan bahawa seseorang itu adalah sesuai untuk memiliki dan menjalankan perniagaan sendiri.

2.4 INOVATIF

Wan Liz Ozman dan Sulzari (2002) menjelaskan bahawa kreatif dan inovatif adalah perkara utama yang perlu ada pada setiap usahawan untuk memperolehi kelebihan persaingan di dalam pelaburan mereka. Melalui fikiran yang kreatif, inovatif dan daya imaginasi, usahawan boleh menghasilkan produk yang khusus dan perkhidmatan kepada para pengguna. Kreativiti boleh dipelajari. Dengan sifat kreatif dan inovatif, usahawan mempunyai kelebihan bersaing. Menurut Wan Liz Ozman dan Sulzari lagi, usahawan yang mempunyai sifat yang kreatif dan inovatif akan

sentiasa mencari idea baru untuk mengembangkan perniagaan mereka. Usahawan yang kreatif dan inovatif dapat bertahan lama dalam dunia perniagaan yang mencabar.

Inovatif merujuk kepada pembaharuan, kreativiti dan inisiatif sebagai salah satu ciri yang mendukung ciri-ciri atau sifat usahawan (McClelland, 1987; Hornaday dan Aboud, 1971; Timmons, 1978). Dalam Keusahawanan, inovatif merupakan titik fokus utama keusahawanan dan ia amat diperlukan di dalam ciri-ciri keusahawanan (Schumpeter, 1934). Ia juga berkait dengan kepercayaan dan tindakan baru yang unik yang berlaku di dalam aktiviti-aktiviti perniagaan (Koh, 1996). Oleh itu, inovatif didefinisikan sebagai kecenderungan untuk menjadi kreatif dalam pemikiran dan tindakan (Jackson, 1994).

Inovatif mengikut Schumpeter (1934) adalah ciri atau sikap pembaharuan yang dibawa oleh seseorang. Menurut beliau lagi, inovatif adalah berkaitan dengan pembangunan ekonomi yang merupakan fungsi utama keusahawanan. Beliau menjelaskan lagi bahawa inovatif adalah ciri yang membezakan pengurus dengan usahawan di mana pengurus hanya menubuh dan menjalankan perniagaan sementara usahawan adalah individu yang memperkenalkan sesuatu yang baru (inovatif). Walau bagaimanapun, konsep inovatif yang akan digunakan dalam kajian ini ialah konsep yang dicadangkan oleh Jackson (1994) iaitu kecenderungan untuk menjadi kreatif dalam pemikiran dan tindakan.

2.4.1 Kajian-kajian lepas tentang Inovatif

Schein (1977) dalam kajian mendapati bahawa seseorang usahawan memerlukan kepada kreativiti kerana ia mempunyai perkaitan dengan kerjaya keusahawanan. Malah, ramai di antara pemilik perniagaan dikatakan lebih kreatif daripada seseorang individu yang tidak mempunyai perniagaan mereka sendiri (Hull, Bosely dan Udell, 1980). Silver (1983) mendapati bahawa usahawan yang kreatif lebih berupaya untuk mengenalpasti masalah jika dibandingkan dengan usahawan yang tidak kreatif. Sexton dan Bowman (1984) pula mendapati bahawa individu yang berpotensi sebagai usahawan adalah lebih inovatif daripada individu lain yang bukan menjurus atau mempunyai keutamaan (major) dalam perniagaan. Robinson, Stimpson, Huefner & Hunt (1991) yang membuat kajian berkaitan pendekatan sikap sebagai penentu kepada keusahawanan mendapati bahawa inovatif merupakan faktor yang paling signifikan dalam menentukan sikap keusahawanan para usahawan. Secara perbandingannya individu yang bergelar usahawan mempunyai tahap inovatif yang lebih tinggi berbanding individu yang bukan usahawan (Robinson *et al.*, 1991).

Berdasarkan kepada kajian yang dilakukan ke atas pelajar-pelajar MBA di Hong Kong, Koh (1996) mendapati bahawa inovatif merupakan ciri keusahawanan yang penting dalam menentukan kecenderungan keusahawanan seseorang individu. Kajian tersebut menunjukkan bahawa individu yang cenderung kepada keusahawanan mempunyai kesanggupan mengambil risiko yang tinggi, lebih toleran kepada ketidakpastian dan mempunyai ciri inovatif yang baik.

2.5 PERTIMBANGAN MENGAMBIL RISIKO

Pertimbangan mengambil risiko didefinisikan sebagai kemampuan untuk mengurus maklumat-maklumat yang tidak lengkap, dan bertindak berdasarkan kepada pilihan yang berisiko yang memerlukan kepada kemahiran (*skill*) untuk merealisasikan matlamat-matlamat yang realistik tetapi mencabar (Caird, 1991). Konsep pengambilan risiko merujuk kepada orientasi terhadap peluang-peluang dalam konteks membuat keputusan yang tidak pasti (Koh, 1996). Ia juga merujuk kepada penilaian psikologi terhadap peluang-peluang berjaya atau gagal untuk sesuatu tugas yang diberi atau sesuatu tindakan yang dirancang (Bird, 1989). Dalam konteks perniagaan, pengambil risiko selalunya digambarkan sebagai seorang yang meneruskan idea-idea perniagaan di mana kebarangkalian kejayaan perniagaannya adalah rendah (Chell, Hawoth, dan Brearley, 1991).

Berdasarkan sudut keusahawanan, usahawan-usahawan mungkin berhadapan dengan ketidakpastian di dalam perkara-perkara berikut iaitu kewangan, sosial dan kemungkinannya (*social and propability*), fizikal dan emosi dan kemungkinan dalam perkembangan atau kejatuhan dalam organisasi (Birds, 1989). Kajian ini akan mengambil konsep pertimbangan mengambil risiko seperti mana yang dicadangkan oleh Caird (1991) iaitu kemampuan untuk mengurus maklumat-maklumat yang tidak lengkap, dan bertindak berdasarkan kepada pilihan yang berisiko yang memerlukan kepada kemahiran (*skills*) untuk merealisasikan matlamat-matlamat yang realistik tetapi mencabar. Konsep ini akan digunakan untuk mengkaji pertimbangan mengambil risiko di kalangan Orang Asli.

2.5.1 Kajian-kajian Lepas Tentang Pertimbangan Mengambil Risiko

Kajian-kajian lepas mencadangkan bahawa seseorang yang mempunyai keperluan untuk pencapaian (*Need of Achievement*) yang tinggi mempunyai kecenderungan mengambil risiko (*Risk-Taking Propensity*) yang sederhana (McClelland, 1961). Secara umumnya, masyarakat beranggapan bahawa usahawan merupakan individu yang mencari risiko berbanding individu-individu lain yang mana dianggap sebagai pengelak risiko (*Risk Reverse*) (Mohd. Salleh, 1992). Walau bagaimanapun, kajian-kajian lepas turut mendapati bahawa usahawan-usahawan adalah individu-individu yang mengambil risiko yang telah dipertimbangkan terlebih dahulu setelah menilai situasi-situasi tertentu berdasarkan maklumat-maklumat tertentu yang mungkin tidak terdapat atau tidak dihargai oleh orang lain (Mohd. Salleh, 1992).

Shepherd (1997) dalam kajian yang bertajuk *Entrepreneurial Attitudes and Intentions of Career Decision Makers* telah membuat kesimpulan bahawa individu yang kecenderungannya terhadap keusahawanan yang tinggi mempunyai sikap positif terhadap kebergantungan berbanding dengan individu yang rendah kecenderungannya terhadap keusahawanan. Jelaslah bahawa, kecenderungan untuk menjadi usahawan adalah berkaitan dengan sikap individu terhadap kebergantungan dan kesanggupan mengambil risiko.

Kajian yang dijalankan oleh Kolvereid (1996) tentang pilihan kerjaya di kalangan pelajar-pelajar MBA di Norway mendapati bahawa risiko, kebebasan dan usaha-usaha kerja adalah tiga faktor utama yang mengasingkan pekerja-pekerja dengan usahawan-usahawan yang berpotensi. Walau bagaimanapun terdapat juga

kajian-kajian lepas yang dilihat sebagai tidak menyokong hipotesis tersebut antaranya termasuklah Brokhaus, (1980); Sexton dan Bowman, (1983).

2.6 SOKONGAN KEWANGAN

Kewangan merupakan sumber terpenting bagi seseorang usahawan untuk memulakan empayar perniagaan. Kewangan juga boleh dianggap sebagai salah satu faktor penting dalam menentukan dan mempengaruhi keinginan individu untuk menjadi seorang usahawan. Menurut Mohd Rashid (2008), sumber kewangan merupakan dana penting bagi membiayai operasi seperti mengembangkan perniagaan, membeli bahan mentah, membeli mesin dan peralatan baru, menambah bekalan stok, membesarkan ruang perniagaan ataupun meneroka peluang perniagaan baru. Kebanyakan orang berfikir ia adalah satu cabaran untuk mereka dan berisiko tinggi jika mereka tidak mempunyai sokongan kewangan yang mencukupi untuk menceburi bidang ini. Sokongan kewangan boleh diperolehi dari ibu bapa, rakan, pihak kerajaan, institusi kewangan dan lain-lain (Shamsul Hana, 2012).

Sokongan kewangan seperti pemodal (*venture capital*) dikenal pasti sebagai faktor utama dalam kecenderungan keusahawanan (Fini, Grimaldi dan Sobrero, 2009). Walau bagaimanapun, kajian ini akan menggunakan konsep sokongan kewangan yang dicadangkan oleh Shane dan Kolvereid (1995) untuk melihat hubungan antara sokongan kewangan dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

2.6.1 Kajian-kajian Lepas Mengenai Sokongan Kewangan

Habsah dan Fauziah (2003) dalam kajian mereka mendapati bahawa 86 peratus daripada usahawan memulakan perniagaan menggunakan simpanan mereka sendiri sebagai modal dan 14 peratus lagi memperolehi modal dari rakan-rakan atau keluarga. Ini menunjukkan bahawa kebanyakan usahawan lebih suka menggunakan modal mereka sendiri dan bukannya mengambil pinjaman daripada pihak lain. Ini boleh dilaksanakan oleh mereka yang menjalankan perniagaan kecil tetapi bagi mereka yang menjalankan perniagaan yang memerlukan lebih banyak modal mereka boleh mendapatkan daripada institusi lain (Shamsul Hana, 2012).

Menurut Chong (1993), modal yang didapati daripada keluarga membantu untuk memudahkan individu untuk menjadi seorang usahawan dan mendapati bahawa salah satu faktor yang menyumbang kepada kejayaan usahawan Cina di Malaysia adalah kerana adanya modal dari keluarga mereka sendiri.

Dalam kajian lain oleh Ahmad Yasruddin, Nik Abdul Aziz & Nik Azyyati (2011) yang mengkaji kecenderungan keusahawanan di kalangan pelajar di Politeknik Malaysia telah mendapati bahawa bilangan pelajar teknikal yang menceburi bidang keusahawanan hanya sedikit. Salah satu sebab adalah kerana mereka yakin bahawa sukar untuk mendapatkan bantuan kewangan daripada pemberi pinjam. Berbanding dengan pelajar-pelajar bukan teknikal yang menganggap bahawa adalah sukar bagi mereka untuk mendapatkan pinjaman daripada bank dan ia telah dianggap sebagai penghalang untuk menceburi bidang keusahawanan.

Menurut Ishfaq Ahmed, Muhammad Aamir & Hafiza Arooj Ijaz (2011), faktor-faktor ekonomi mempunyai kesan yang lemah atau tidak penting pada kecenderungan keusahawanan melalui penelitian ke atas 200 pelajar universiti di Pakistan.

Gnywali dan Fogel (1994) dalam artikelnya menyebut bahawa bantuan kewangan yang diperlukan oleh usahawan biasanya untuk tiga tujuan iaitu untuk mempelbagaikan risiko dalam memulakan perniagaan, untuk mengumpul modal bagi memulakan dan juga untuk mengembangkan pertumbuhan kewangan. Oleh itu, kekerapan individu untuk mempunyai perniagaan baru bergantung kepada kesediaan kewangan itu. Beliau telah menemui dalam kajian beliau bahawa jika lebih tinggi atau lebih besar untuk bantuan kewangan, maka lebih tinggi pertumbuhan perniagaan baru.

Sumber-sumber kewangan boleh memberi motivasi kepada individu untuk meneruskan bidang keusahawanan. Walau bagaimanapun, Zahariah, Amelina & Erlane (2010) mendakwa bahawa tidak ada perbezaan yang signifikan antara sifat ekonomi dan kecenderungan keusahawanan yang bermaksud sifat ekonomi tidak harus dilihat sebagai penghalang bagi mereka yang mempunyai minat untuk menjadi seorang usahawan.

Sesetengah individu mungkin berfikir bahawa mereka tidak boleh memulakan perniagaan jika mereka tidak boleh mengakses kepada institusi kewangan, tidak mempunyai apa-apa bantuan kewangan, tidak mempunyai pengalaman yang cukup dalam bidang keusahawanan kerana syarikat-syarikat

modal, alternatif sumber pembiayaan dan bank perdagangan di negara membangun adalah terhad (Pennings, 1982; Gynwali dan Fogel, 1994).

2.7 SOKONGAN KELUARGA

Salah satu faktor yang mempengaruhi kecenderungan keusahawanan di kalangan usahawan adalah sokongan keluarga. Menurut Eshbaugh (2010), sokongan keluarga dan hubungan interpersonal adalah penting untuk manusia. Dalam Hierarki keperluan oleh Maslow menunjukkan lima peringkat keperluan manusia di mana keperluan psikologi dan keperluan keselamatan dianggap sebagai keperluan yang paling asas dalam kehidupan manusia. Keperluan psikologi menjadi keutamaan selepas keperluan ini telah dipenuhi dan dikekalkan (Poston, 2009).

Oleh kerana keluarga memainkan peranan penting dalam kehidupan seseorang, ia termasuk dalam keperluan psikologi. Tahap kekitaan perlu diwujudkan kerana memberi kesan ke atas harga diri (*self-esteem*) seseorang (Poston, 2009). Keluarga memainkan peranan penting dalam menggalakkan anak-anak mereka untuk menjadi seorang usahawan dan ibu bapa juga cenderung untuk memberi motivasi kepada anak-anak mereka untuk memilih kerjaya yang lebih mencabar yang membenarkan kebebasan diri dan berdikari (Nor Aishah dan Yufiza, 2006). Bagi mengkaji hubungan antara sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, pengkaji akan menggunakan item-item yang telah dipilih dari model House (1981).

2.7.1 Kajian-kajian Lepas Mengenai Sokongan Keluarga

Berdasarkan kajian yang telah dijalankan oleh Habsah dan Faudziah (2003) terhadap pelajar alumni UUM, didapati responden bersetuju bahawa mereka mendapat galakan oleh pasangan mereka, ibu bapa dan saudara-mara untuk menceburi bidang keusahawanan. Oleh itu, sokongan dari keluarga adalah sangat penting untuk individu dalam membuat keputusan memilih kerjaya. Menurut Rajani & Sarada (2008), struktur keluarga yang kukuh adalah sangat penting bagi membolehkan usahawan menjadi produktif di tempat kerja, dan mendorong mereka untuk menetapkan matlamat baru kerana mereka boleh mengimbangi kehidupan di rumah serta kehidupan bekerja berdasarkan kajian yang telah dilakukan mengenai sokongan keluarga terhadap keusahawanan.

Ahmad Yasruddin, Nik Abdul Aziz dan Nik Azyyati (2011) menyokong bahawa sokongan keluarga memainkan peranan yang besar dalam kecenderungan keusahawanan. Responden mereka adalah pelajar dari pengajian perniagaan dan pelajar bukan dari pengajian perniagaan mendedahkan kira-kira 50 peratus pelajar menyatakan bahawa keluarga mereka menggalakkan mereka untuk menjadi seorang usahawan. Ishfaq, Muhammad Musarrat & Muhammad Ramzan (2011) dari kajian dilakukan mereka di kalangan pelajar program perniagaan dan bukan program perniagaan di Pakistan turut mengesahkan bahawa sokongan keluarga mempunyai pengaruh terhadap sikap keusahawanan.

2.8 KAJIAN-KAJIAN LEPAS TENTANG FAKTOR-FAKTOR DEMOGRAFI

Kajian mengenai kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli dilihat masih kurang. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa kajian yang berkaitan dijalankan terhadap pesara tentera dan pelajar dari institusi pengajian tinggi. Dapatan kajian Hapzarizal (2012), kecenderungan keusahawanan dalam kalangan pesara tentera mendapati bahawa pesara wanita lebih cenderung untuk menceburi bidang usahawan berbanding pesara lelaki. Ini disokong oleh Boon dan Bohari (2010) menjalankan kajian ke atas pelajar-pelajar bumiputera tingkatan empat di tiga buah sekolah sekitar Sekudai Johor yang mendapati bahawa pelajar perempuan mempunyai persepsi yang lebih baik terhadap bidang keusahawanan berbanding pelajar lelaki.

Kajian oleh Wan Syukri (2004) yang berkaitan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan pelajar-pelajar Universiti Utara Malaysia (UUM) pula mendapati kecenderungan keusahawanan pelajar lelaki adalah lebih tinggi sedikit berbanding pelajar perempuan. Perolehan kajian ini turut disokong oleh dapatan kajian Zulkifli (1996) yang telah melaksanakan satu kajian terhadap pelatih Institusi Kemahiran MARA (IKM) telah menunjukkan pelajar lelaki juga lebih cenderung untuk meminati bidang keusahawanan. Sexton dan Robinson (1990) pula mendapati bahawa jantina, sataus perkahwinan, latar belakang pendidikan dan pengalaman kerja mempunyai perkaitan yang signifikan ke atas keusahawanan.

Terdapat beberapa faktor lain yang mendorong seseorang untuk menceburi bidang keusahawanan (Reitan, 1997). Di antara faktor berikut ialah nilai budaya, dorongan keluarga, ajaran guru di sekolah dan nasihat rakan sebaya. Hasil kajian Reitan lagi mendapati anak kepada usahawan mempunyai kecenderungan lebih untuk menjadi usahawan. Di Malaysia sendiri kita boleh lihat ramai usahawan berjaya telah melegasikan perniagaan kepada anak mereka seperti pengasas produk kecantikan Nouvelly Visages dan pengurus besar Kumpulan Naza Berhad.

Peranan ahli keluarga sebagai faktor penentu kepada pemilihan kerjaya usahawan di kalangan individu juga adalah penting. Hisrich dan Brush (1985) mendapati bahawa majoriti usahawan-usahawan wanita mempunyai bapa yang bekerja sendiri. Scott dan Twomey (1988) melaporkan bahawa pelajar-pelajar yang mempunyai ahli keluarga yang memiliki perniagaan kecil sendiri akan menunjukkan kecenderungan yang tinggi untuk berdikari dan bekerja sendiri. Mereka sebaliknya juga menunjukkan kecenderungan yang rendah untuk bekerja sebagai pekerja di sesebuah syarikat perniagaan besar.

Dari segi taraf pendidikan, kajian di kalangan pelajar-pelajar yang mengikuti pengajian di peringkat pendidikan ketiga (*tertiary education*) di Singapura mendapati pelajar-pelajar Politeknik, pelajar-pelajar universiti dan pelajar-pelajar sarjana serta pelajar-pelajar yang mendalami bidang perniagaan sabagai keutamaan pengajian (*major*) mempunyai sikap dan minat yang tinggi terhadap keusahawanan terutamanya pelajar yang mengikuti keutamaan kursus (*major*) berkaitan kejuruteraan dan sains komputer didapati mempunyai minat dan kecenderungan yang tinggi untuk memulakan perniagaan (Wong *et al.*, 2001). Secara purata

usahawan lebih berpendidikan tinggi berbanding peniaga kecil. Manakala pengurus-pengurus korporat didapati mempunyai pendidikan yang paling tinggi berbanding pemilik perniagaan kecil dan para usahawan (Stewart dan Carland, 1999).

Kekurangan pengalaman kerja dilihat sebagai mempunyai perkaitan dengan tempoh masa kerjaya yang pendek di kalangan para usahawan (Rostadt, 1984a). Menurut Birds (1989), pengalaman kerja menerusi pengurus perniagaan kecil menyumbang kepada pembangunan gelagat enterprais (*enterprise*). Stuart dan Abetti (1990) pula mengatakan bahawa pengalaman awal berkaitan keusahawanan adalah faktor yang amat penting dalam menentukan prestasi awal sesebuah penerokaan yang baru.

Secara perbandingan usahawan lelaki akan memulakan penerokaan atau perniagaan pada umur antara 25 hingga 35 tahun berbanding usahawan perempuan yang bermula pada umur sekitar 35 hingga 45 tahun (Hisrich dan Peters, 1989). Gartner (1985) mendapati bahawa umur, pengalaman kerja, keluarga yang terlibat dengan keusahawanan dan pendidikan mempunyai pengaruh ke atas keusahawanan.

Dari segi agama, Weber (1958) telah menekankan pentingnya kepercayaan agama dalam menentukan keusahawanan di mana beliau telah menegaskan bahawa nilai agama Pratestan dengan kekuatan membantu usahawan. Pendapat ini telah dipertikaikan oleh Samuelson (1961) di mana beliau menyatakan bahawa semangat kapitalisme telah wujud sebelum kedatangan Protestisme. Mohd. Salleh (2002) menyatakan bahawa penghayatan agama, budaya dan nilai yang sesuai yang menyokong kepada keusahawanan sebagai kerjaya jangka panjang (Mohd. Salleh,

2002). Dalam kajian terhadap perbandingan tahap kecenderungan keusahawanan di kalangan peribumi dengan bangsa pendatang yang berbangsa Rusia di Israel, Mesch dan Czamanski (1997) mendapati bahawa bangsa pendatang mempunyai tahap kecenderungan yang tinggi berbanding bangsa peribumi.

BAB TIGA

METADOLOGI KAJIAN

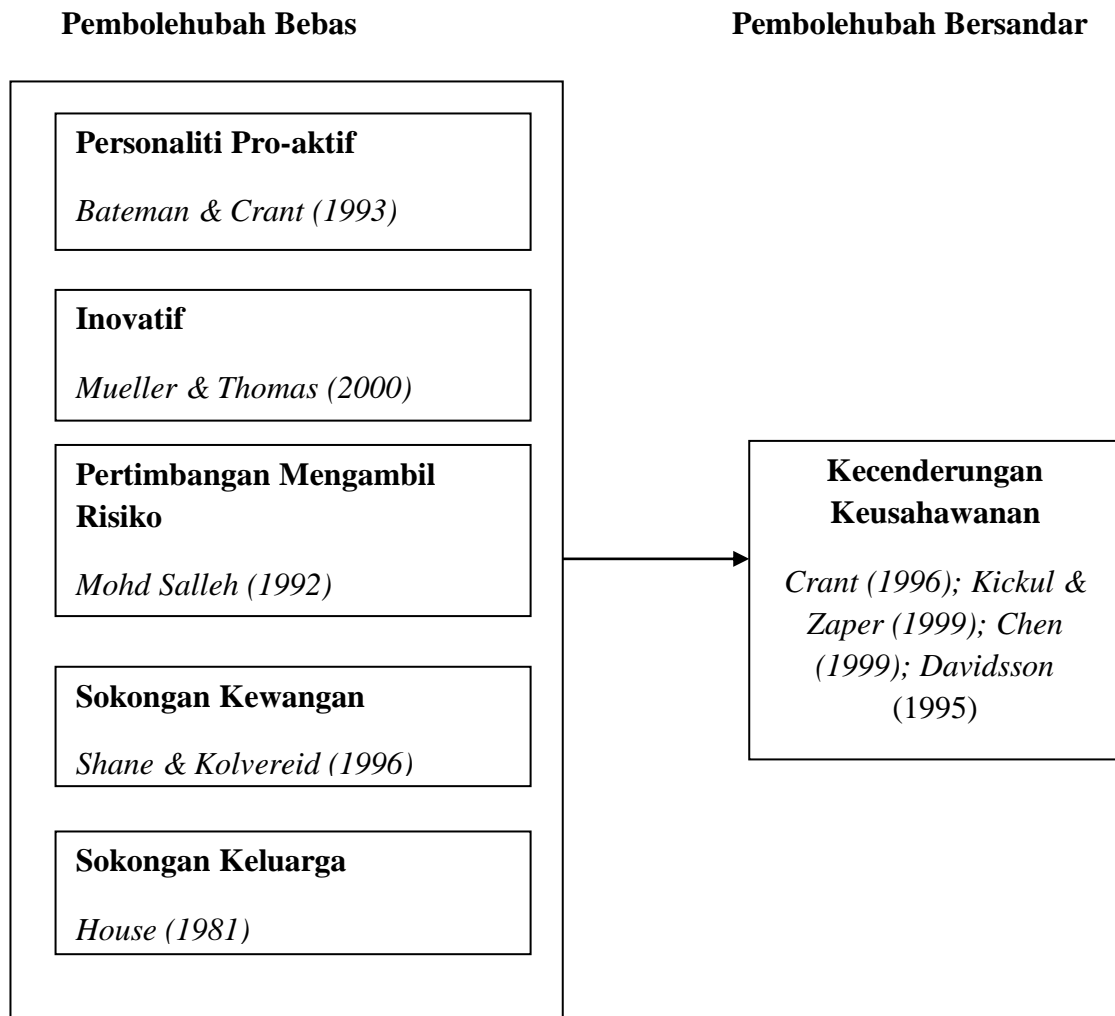
3.0 PENGENALAN

Bab ini adalah berkaitan metadologi kajian yang akan membincangkan tajuk-tajuk berkaitan kerangka teori, hipotesis kajian, rekabentuk kajian, definisi operasi, instrument kajian, kutipan data, populasi dan sampel kajian, prosedur pengumpulan data dan penganalisan data-data kajian.

3.1 KERANGKA TEORI

Bahagian ini menerangkan tentang pembentukan kerangka teoritikal yang dibina berdasarkan kajian-kajian lepas yang telah dibincangkan sebelum ini. Dalam model kerangka teori ini pengkaji telah mengambil instrument personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga sebagai pembolehubah tidak bersandar manakala pembolehubah bersandar pula adalah kecenderungan keusahawanan.

3.1.1 Kerangka Teori

Rajah 3.1

Kerangka Teori bagi Model Kecenderungan Keusahawanan dalam Kalangan Orang Asli

3.2 HIPOTESIS KAJIAN

Hipotesis 1:

H1: Terdapat perbezaan yang signifikan di antara faktor-faktor demografi dengan kecenderungan keusahawanan dalam Kalangan Orang Asli.

Hipotesis 2:

H2: Terdapat hubungan yang signifikan di antara personaliti pro-aktif dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Hipotesis 3:

H3: Terdapat hubungan yang signifikan di antara inovatif dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Hipotesis 4:

H4: Terdapat hubungan yang signifikan di antara pertimbangan mengambil risiko dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Hipotesis 5:

H5: Terdapat hubungan yang signifikan di antara sokongan kewangan dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Hipotesis 6:

H6: Terdapat hubungan yang signifikan di antara sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Hipotesis 7:

H7: Personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

3.3 REKABENTUK KAJIAN

Kajian ini adalah berbentuk kuantitatif yang telah menggunakan data hasil dari borang kaji selidik. Kaedah ini didapati sesuai digunakan kerana maklumat diperolehi adalah secara langsung daripada responden. Keputusan yang diperolehi adalah berkait rapat dengan objektif kajian kerana maklumat yang diberikan memberi gambaran sebenar pada masa kajian dilakukan.

Kaedah kuantitatif ini diukur dengan menggunakan ujian statistik. Kajian ini juga menggunakan bentuk penyelidikan korelasi iaitu mengkaji perkaitan antara pembolehubah-pembolehubah yang wujud dalam sesuatu masalah yang telah dikenalpasti. Kaedah ini sangat sesuai dalam kajian-kajian penerokaan (Mohd Majid, 2005). Oleh itu, kajian ini menjawab persoalan yang cuba menerangkan hubungan antara faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

3.4 DEFINISI OPERASI

Salkind (1997) menyatakan bahawa beberapa kriteria yang diperlukan dalam penyelidikan bagi menentukan bahawa ia adalah satu penyelidikan yang berkualiti tinggi: (1) berdasarkan kerja orang lain (2) boleh ditiru (3) secara menyeluruh untuk tetapan dan lain-lain (4) berdasarkan beberapa rasional logik. Terdapat terma akan ditakrifkan untuk membuat makna sebenar lebih jelas.

3.4.1 Kecenderungan Keusahawanan

Kecenderungan keusahawanan dalam kajian ini akan ditakrif sebagai pertimbangan yang dibuat oleh seseorang individu untuk memulakan sebuah firma, keinginan mencipta, mengurus dan memiliki sebuah perniagaan sendiri.

3.4.2 Personaliti Pro-aktif

Menurut Bateman dan Crant (1993), personaliti pro-aktif adalah sikap yang tidak tersekat oleh kuasa situasi mereka yang membawa kepada perubahan persekitaran. Berdasarkan kajian ini, pengkaji ingin melihat sejauh mana Orang Asli menunjukkan sikap minat untuk menjadi uasahawan.

3.4.3 Inovatif

Inovatif bermaksud kecenderungan untuk menjadi kreatif dalam pemikiran dan tindakan (Jackson, 1994). Oleh itu, pengkaji ingin melihat sejauh mana kelebihan dari

segi kemahiran mampu mempengaruhi Orang Asli untuk menceburi bidang keusahawanan.

3.4.4 Pertimbangan Mengambil Risiko

Dalam kajian ini pertimbangan mengambil risiko ialah keupayaan untuk mengurus maklumat-maklumat yang tidak lengkap, dan bertindak berdasarkan kepada pilihan yang berisiko yang memerlukan kepada kemahiran (*skills*) untuk merealisasikan matlamat-matlamat yang realistik tetapi mencabar Caird (1991).

3.4.5 Sokongan Kewangan

Sokongan kewangan dalam kajian ini merujuk kepada terdapatnya sumber kewangan dari sekeliling termasuklah sumber kewangan dari keluarga, rakan-rakan, kerajaan dan bank untuk membantu seseorang membangunkan perniagaan baru (Shane dan Kolvereid, 1995).

3.4.6 Sokongan Keluarga

Kajian ini ingin melihat sejauhmana peranan keluarga dalam menggalakkan seseorang untuk menjadi usahawan. Ini kerana sokongan keluarga memberi motivasi kepada mereka dalam memilih kerjaya yang lebih mencabar yang membenarkan kebebasan diri dan berdikari (Nor Aishah dan Yufiza, 2006).

3.5 INSTRUMEN KAJIAN

Kajian ini menggunakan borang kaji selidik yang mengandungi 42 soalan yang dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu bahagian A, bahagian B dan bahagian C. Terdapat 7 soalan pada bahagian A iaitu soalan-soalan berkaitan dengan ciri-ciri demografi Orang Asli. Seterusnya dibahagian B pula mengandungi 23 soalan yang berkaitan dengan personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga. Akhir sekali dibahagian C mengandungi 12 soalan tentang kecenderungan keusahawanan.

Kesemua instrumen yang digunakan dalam kajian ini telah diterjemah oleh Wan Syukry (2004) di dalam kajian beliau mengenai pengaruh personaliti terhadap kecenderungan keusahawanan yang dijalankan ke atas pelajar UUM, Taramisi (2009) di dalam kajian kecenderungan keusahawanan di kalangan pelajar Thailand di UUM, Hasniza (2011) di dalam kajian terhadap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan pelajar jurusan perdagangan SMK. Seksyen 24(2) Shah Alam, Selangor, Shamsul Hana (2012) yang mengkaji tentang hubungan antara sokongan keluarga, peranan model dan sokongan kewangan terhadap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan pelajar bukan jurusan perniagaan di UUM dan Hapzarizal (2012) dalam kajian kecenderungan keusahawanan di kalangan pesara tentera.

3.5.1 Bahagian A: Demografi

Terdapat 7 soalan telah dikemukakan di bahagian ini yang bertujuan untuk mendapatkan maklumat berkaitan latar belakang responden. Soalan-soalan ini berkaitan dengan jantina, status perkahwinan, agama, umur, pekerjaan responden, tahap pendidikan, dan pekerjaan ibu atau bapa. Soalan-soalan ini bertujuan mendapatkan maklumat tambahan daripada responden untuk menjawab hipotesis yang pertama dan menguatkan lagi ketepatan maklumat yang akan digunakan dalam kajian.

3.5.2 Bahagian B: Personaliti Pro-aktif, Inovatif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga.

Personaliti pro-aktif merupakan perbuatan dan sikap seseorang individu yang suka akan perubahan dan tidak suka akan kongkongan kuasa luar (Baterman dan Crant, 1993). Ia akan diukur dengan menggunakan instrumen yang telah diterjemahkan daripada instrumen yang dibentuk oleh Baterman dan Crant dengan nilai kebolehpercayaan (Cronbach alpha = 0.89). Instrumen ini terdiri dari 5 item soalan iaitu soalan 1 hingga 5 seperti mana yang terdapat di bahagian B di dalam borang kaji selidik (Lihat Lampiran IV). Instrumen ini diukur berdasarkan kepada skala Likert 1 hingga 5. Ukuran skala tersebut adalah berdasarkan ukuran berikut, 1 = *“Sangat Tidak Setuju”*, 2 = *“Tidak Setuju”*, 3 = *“Tidak Pasti”*, 4 = *“Setuju”* dan 5 = *“Sangat Setuju”*.

Inovatif atau mempunyai pemikiran dan tindakan yang kreatif (Jackson, 1994) akan diukur dengan menggunakan instrumen yang diterjemahkan daripada instrumen asal yang telah dibentuk oleh Mueller dan Thomas (2000) berdasarkan penyesuaian daripada "*Jackson Personality Inventory, 1994*". Kebolehpercayaan instrumen ini telah diuji oleh Muller dan Thomas berdasarkan nilai Cronbach alpha iaitu 0.82. Instrumen ini mengandungi 5 item soalan iaitu item nombor 6 hingga item nombor 10 yang terdapat di Bahagian B di dalam borang soal selidik (Lihat Lampiran IV). Item-item soalan bernombor 8, 9 dan 10 adalah berbentuk negatif dan nilainya perlu ditukarkan kepada nilai positif terlebih dahulu sebelum analisis data dilakukan. Instrumen diukur dengan menggunakan skala *Likert* 1 hingga 5. Ukuran skala tersebut adalah berdasarkan ukuran berikut, 1 = "*Sangat Tidak Setuju*", 2 = "*Tidak Setuju*", 3 = "*Tidak Pasti*", 4 = "*Setuju*" dan 5 = "*Sangat Setuju*".

Pertimbangan mengambil risiko atau keupayaan untuk mengurus maklumat-maklumat yang tidak lengkap, dan bertindak berdasarkan kepada pilihan yang berisiko yang memerlukan kepada kemahiran (*skill*) untuk merialisasikan matlamat-matlamat yang realistik tetapi mencabar (Caird, 1991). Ia akan diukur dengan menggunakan instrumen yang telah digunakan oleh Mohd. Salleh (1992) dari Durham University Business School (1998) iaitu bagi item yang bernombor 11 hingga 15. Instrumen ini mengandungi 5 item seperti yang terdapat di bahagian B di dalam borang kaji selidik (Lihat Lampiran IV). Bagi item bernombor 13 dan 14 adalah dua item yang berbentuk negatif dan perlu ditukarkan nilainya kepada nilai positif terlebih dahulu sebelum proses analisis data dilakukan. Instrumen ini turut diukur dengan skala *Likert* 1 hingga 5 iaitu 1 = "*Sangat Tidak Setuju*", 2 = "*Tidak Setuju*", 3 = "*Tidak Pasti*", 4 = "*Setuju*" dan 5 = "*Sangat Setuju*".

Sokongan kewangan merupakan modal yang dapat membantu untuk memudahkan individu menyediakan kelengkapan untuk memulakan perniagaan. Bagi instrumen sokongan keluarga ini telah diukur menggunakan instrumen Shane dan Kolvereid (1996) seperti yang terdapat di Bahagian C yang mengandungi 4 soalan iaitu dari soalan 16 hingga 19 (Lihat Lampiran IV). Instrumen ini diukur dengan menggunakan skala *Likert* 1 hingga 5 iaitu 1 = “*Sangat Tidak Setuju*”, 2 = “*Tidak Setuju*”, 3 = “*Tidak Pasti*”, 4 = “*Setuju*” dan 5 = “*Sangat Setuju*”.

Sokongan keluarga memainkan peranan yang besar dalam pemilihan kerjaya keusahawanan dan instrumen bagi sokongan keluarga telah diukur oleh House (1981) seperti yang terdapat di bahagian C iaitu dari soalan bernombor 20 hingga 23 dan telah menggunakan skala *Likert* 1 hingga 5 iaitu 1 = “*Sangat Tidak Setuju*”, 2 = “*Tidak Setuju*”, 3 = “*Tidak Pasti*”, 4 = “*Setuju*” dan 5 = “*Sangat Setuju*” (Lihat Lampiran IV).

3.5.3 Bahagian C: Kecenderungan Keusahawanan

Menurut Davidsson (1995), kecenderungan keusahawanan dapat didefinisikan sebagai pertimbangan yang dibuat oleh seseorang individu untuk memulakan sebuah firma baru. Crant (1996); Chen *et al.* (1998); Kickul dan Zaper (1999) pula berpendapat kecenderungan keusahawanan adalah pertimbangan yang dibuat untuk mencipta dan menguruskan serta memiliki perniagaan sendiri. Bagi instrumen kecenderungan keusahawanan yang terdapat di bahagian C, pengkaji menggunakan instrumen yang telah dibentuk oleh Chen *et al.* (1988); Crant (1996); Kickull dan Zaper (1999); dan Davidsson (1995). Instrumen ini telah diuji dan disahkan

kebolehpercayaannya oleh pengkaji-pengkaji tersebut di atas berdasarkan nilai Cronbach alpha 0.92, 0.90 dan 0.84 masing-masing. Instrumen ini mengandungi 12 item soalan di mana sebanyak empat soalan diambil daripada instrument asal yang dibentuk oleh Crant, Kickull dan Zaper iaitu item-item bernombeor 1 hingga 4. Lima soalan diambil daripada instrument yang dibentuk oleh Chen *et al.* iaitu item-item nombor 5 hingga item nombor 9. Tiga soalan selebihnya adalah diambil daripada instrument yang dibentuk oleh Davidsson iaitu item-item nombor 10 hingga item nombor 12. Instrumen ini juga diukur dengan skala *Likert* 1 hingga 5 iaitu 1 = “*Sangat Tidak Setuju*”, 2 = “*Tidak Setuju*”, 3 = “*Tidak Pasti*”, 4 = “*Setuju*” dan 5 = “*Sangat Setuju*” (Lihat Lampiran IV).

3.5.4 Kebolehpercayaan Instrumen Kajian

Penentuan kebolehpercayaan mengikut Mohd Majid (1993) adalah semakin tinggi nilai Cronbach alpha sesuatu instrumen kajian itu maka semakin baik ukuran kebolehpercayaan bagi instrumen tersebut. Beliau mencadangkan bahawa tafsiran nilai Cronbach alpha bagi menentukan kebolehpercayaan sesuatu instrument kajian adalah berdasarkan kepada tafsiran berikut iaitu sempurna (Cronbach alpha = 1), baik (Cronbach alpha = 0.8 hingga 0.99), boleh diterima (Cronbach alpha = 0.6 hingga 0.79) dan lemah (Cronbach alpha = kurang daripada 0.6). Jadual 3.1 menunjukkan perbandingan keputusan ujian kebolehpercayaan yang telah dijalankan oleh kajian ini dan kajian asal.

Jadual 3.1*Instrumen dan Kebolehpercayaan*

Instrumen	Bahagian & Item	Pencipta	Cronbach Alpha A^a	Cronbach Alpha B^b
Personaliti Pro-aktif	Bahagian B Item 1 – 5	Bateman & Crant (1993).	0.89	0.71
Inovatif	Bahagian B Item 6 - 10	Mueller & Thomas (2000).	0.81	0.69
Pertimbangan Mengambil Risiko	Bahagian B Item 11 – 15	Mohd Salleh (1992).	-	0.79
Sokongan Kewangan	Bahagian B Item 16 - 19	Shane dan Kolvereid (1996);	-	0.83
Sokongan Keluarga	Bahagian B Item 20 – 23	House (1981).	- -	0.79
Kecenderungan Keusahawanan	Bahagian C Item 1 – 2 Item 3 & 4 Item 5-9 Item 10-12	Crant (1996); Kickul dan Zaper (1999); Chen (1999); Davidsson (1995).	0.94 0.90 0.84	0.86
Alpha A^a - Keputusan ujian kebolehpercayaan pengkaji asal				
Alpha B^a - Keputusan ujian kebolehpercayaan ke atas 20 Orang Asli Lubok Legong				

3.6 PENGUMPULAN DATA

Secara amnya, data-data yang dikumpulkan untuk menjalankan kajian penyelidikan terdiri daripada dua jenis data iaitu, data primer dan data sekunder (Sekaran, 2000). Setiap jenis data yang dikumpulkan mempunyai kegunaan masing-masing setelah dianalisis. Namun, dalam kajian ini, borang soal selidik yang merupakan data primer telah digunakan ke atas responden bagi mempercepatkan kerja mengumpul data dan memastikan mutu data yang dikumpulkan.

3.6.1 Populasi dan Sampel Kajian

Menurut Gay dan Airasian (2003), populasi adalah kumpulan sasaran pengkaji, iaitu kumpulan kepada siapa hasil kajian akan digeneralisasikan. Manakala Gazalba (1981) menyatakan bahawa, populasi merupakan seluruh kelompok subjek yang terlibat dengan masalah yang dikaji. Populasi merupakan cerapan ke atas sekumpulan individu atau objektif yang mempunyai sekurang-kurangnya satu ciri atau sifat yang sama antara individu dengan individu lain (Brown dan Marshall, 1995). Fakta-fakta ini turut disokong oleh Fraenkel (1990), bahawa populasi mengkehendaki penyelidik membuat kesimpulan yang menyeluruh terhadap sekumpulan individu yang mempunyai sifat atau ciri-ciri khusus yang sama. Melalui kajian ini, populasi yang disasarkan adalah masyarakat Orang Asli, Kampung Lubuk Lengong, Baling, Kedah.

Sampel kajian pula ialah responden-responden kajian yang dipilih untuk mewakili sesuatu populasi. Penetapan populasi kajian adalah penting dalam kajian disebabkan populasi akan menentukan bagaimana dan berapa ramai sampel yang akan kita pilih serta perbelanjaan kajian (Gazalba, 1981). Kaedah persampelan yang digunakan dalam kajian ini adalah kaedah persampelan rawak mudah. Mengikut Salkind (1997), persampelan rawak mudah meliputi dua ciri iaitu adil dan bebas. Ini bermaksud setiap ahli dalam kumpulan yang telah diketahui jumlahnya mempunyai kebarangkalian untuk menjawab soal selidik. Bagi menentukan saiz sample bagi sesuatu populasi pula boleh dirujuk berdasarkan Jadual Penentuan Saiz Sample Krejcie dan Morgan (1970) dalam (Lampiran II). Memandangkan populasi bagi

kajian ini ialah seramai 276 Orang Asli di Kampung Lubuk Legong dan sampel yang perlu diambil adalah seramai 159 orang.

3.6.2 Prosedur Kutipan Data

Orang Asli merupakan kelompok masyarakat yang terpelihara. Seajar dengan itu, beberapa prosedur perlu dilalui sebelum kajian dijalankan ke atas mereka. Pengkaji perlu menghantar borang kebenaran yang dimuat naik dari laman sesawang Portal Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) beserta surat permohonan menjalankan kajian dan pengesahan rasmi dari pihak Universiti Utara Malaysia ke Ibu Pejabat JAKOA Wilayah Persekutuan. Setelah permohonan mendapat pengesahan, pengkaji melaporkan diri di pejabat JAKOA peringkat negeri atau daerah yang dikaji. Borang kaji selidik telah diedarkan kepada responden dengan bantuan pegawai Orang Asli yang bertugas di daerah Baling. Tempoh masa perolehan semula data adalah selama tiga minggu iaitu dari 8 April 2014 hingga 31 April 2014. Sebanyak 130 borang kaji selidik telah dikembalikan daripada 160 yang telah diedarkan.

3.6.3 Penganalisaan Data

Data-data telah dianalisa dengan menggunakan perisian '*Statistical Package for Social Science*' (SPSS) versi 21.0. Ujian-ujian statistik yang digunakan di dalam kajian ini adalah meliputi Ujian-t, Analisis Varian Sehal (Anova), Korelasi Pearson (r) dan ujian Regresi pelbagai. Ujian-t digunakan di dalam kajian ini bagi menentukan perbezaan yang signifikan antara dua kategori pembolehubah di dalam kumpulan. Dalam konteks kajian ini, ia digunakan untuk menguji jantina, status

perkahwinan, agama, pekerjaan responden dan pekerjaan ibu bapa terhadap kecenderungan keusahawanan mereka. Ujian Analisis Sehalu (ANOVA) akan digunakan di dalam menguji pembolehubah yang mempunyai tiga atau lebih set data seperti umur dan tahap pendidikan.

Ujian Korelasi pula akan digunakan dalam melihat perkaitan di antara pembolehubah-pembolehubah. Namun, korelasi tidak dapat menyatakan hubungan antara punca dan kesan (*cause-and effect*) antara dua pembolehubah (McBurney, 2001 dan Gravetter dan Walnau, 1985). Oleh itu, analisis regresi berganda akan digunakan untuk melihat faktor-faktor kritikal dalam kecenderungan keusahawanan yang terdapat dalam kajian ini dan bertujuan bagi menguji kebenaran model kajian yang akan dibentuk.

Jadual 3.2

Tafisran pekali oleh McBurney (2001)

Nilai Pekali	Penerangan
0.81 atau lebih	Perkaitan yang kuat
0.61 – 0.80	Perkaitan yang sederhana kuat
0.41-0.60	Perkaitan yang sederhana
0.21 – 0.40	Perkaitan yang sederhana lemah
Kurang daripada 0.2	Perkaitan yang lemah

3.7 KESIMPULAN

Perbincangan topik-topik yang meliputi kerangka teori, hipotesis kajian, rekabentuk kajian, instrument kajian, populasi dan sampel dan penganalisan data dalam bab ini adalah penting dalam membantu proses penganalisan data dan pembentangan data yang akan dibincangkan dalam bab seterusnya.

BAB EMPAT

DAPATAN KAJIAN

4.0 PENGENALAN

Bab ini akan membentangkan keputusan yang telah diperolehi hasil soal selidik yang telah dijalankan ke atas Orang Asli dari Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah. Data kajian dianalisis dan hasil kajian dibentangkan berdasarkan kepada persoalan-persoalan dan objektif-objektif yang telah dibentuk seperti di dalam Bab 1. Penganalisaan data dilakukan dengan menggunakan perisian *Statistical Package for Social Science (SPSS)* versi 21.0.

Perbincangan yang akan dilakukan di dalam bab ini akan merangkumi perbincangan secara diskriptif ke atas taburan ciri-ciri demografi. Untuk melihat perbezaan hubungan terhadap kecenderungan keusahawanan berdasarkan faktor-faktor demografi Orang Asli, penganalisaan data dengan statistik inferans akan menggunakan Ujian-t dan Analisa Varian Sehala (ANOVA). Seterunya ujian korelasi di jalankan untuk melihat hubungan antara pembolehubah-pembolehubah tidak bersandar dengan pembolehubah bersandar. Manakala analisis regresi pula digunakan untuk melihat pengaruh personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga terhadap kecenderungan keusahawanan.

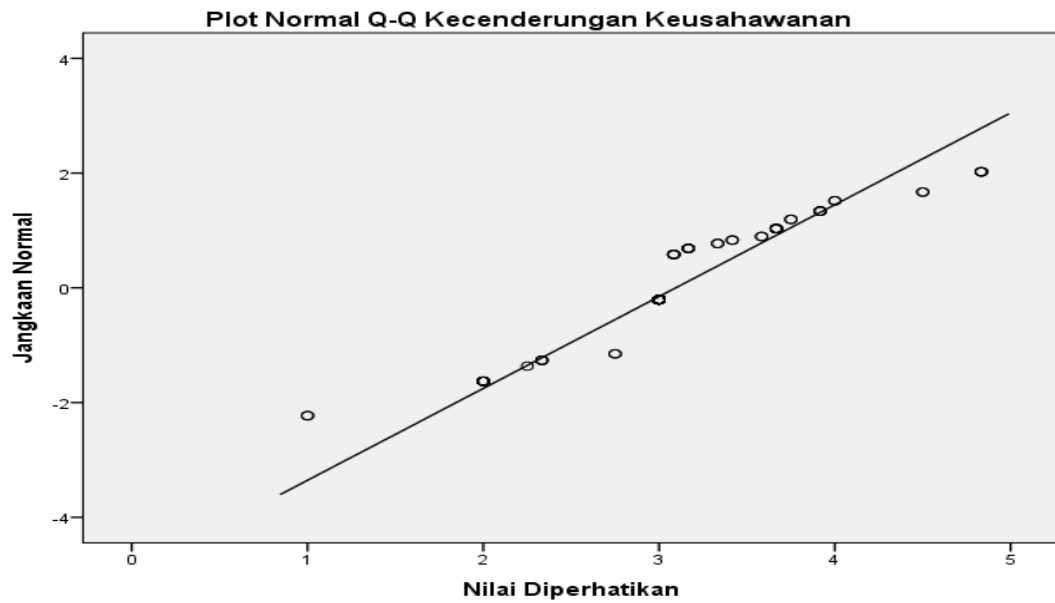
4.1 ANALISIS NORMALITI

Analisis normaliti yang dilakukan adalah bertujuan untuk melihat data sampel berasal dari populasi yang bertaburan normal (Pallant, 2005). Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan Ujian ‘*Explore*’ bagi melihat tahap kekerapan skor dalam tengah-tengah keluk dengan frekuensi yang lebih kecil ke arah luar tengah-tengah keluk. Berdasarkan keputusan ujian normaliti, data bagi kajian ini adalah tidak normal kerana nilai signifikan adalah rendah dibawah (0.05) seperti yang ditunjukkan oleh jadual Kolmogorov-Smirnov. Walau bagaimanapun, menurut Pallant lagi data boleh diterima sekiranya nilai pada jadual Skewness dan Kurtosis adalah di antara 1 dan -1. Jadual 4.1 akan menunjukkan rumusan hasil ujian normaliti bagi kajian ini.

Jadual 4.1
Ujian Normaliti

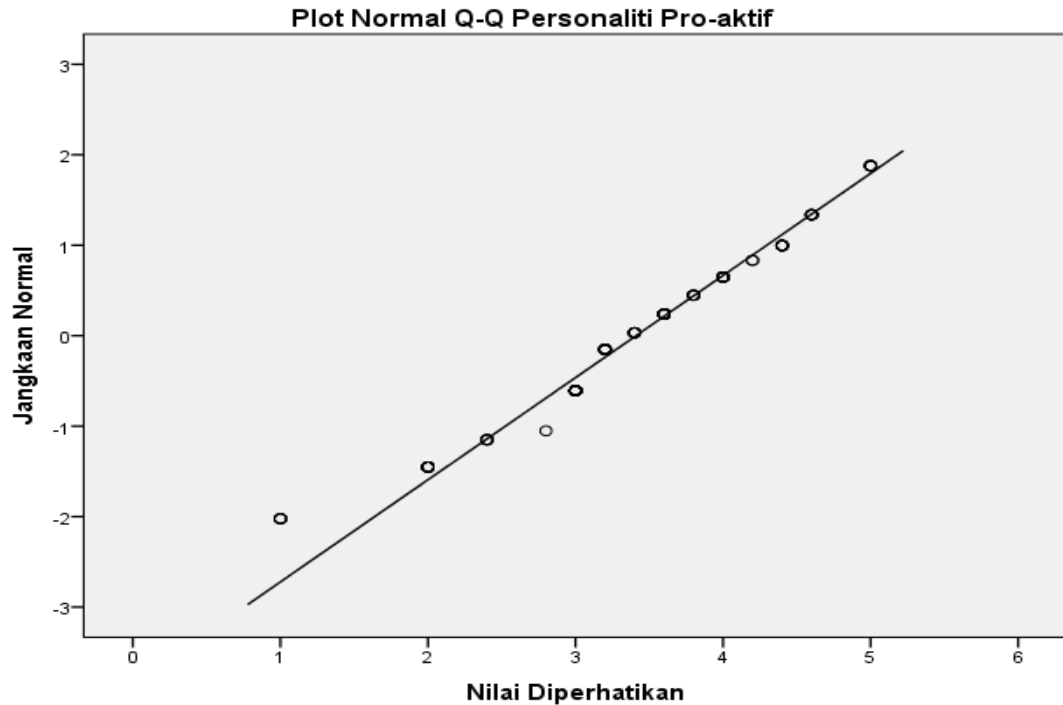
Item	Kolmogorov-Smirnov	Skewness	Kurtosis
Kecenderungan Keusahawanan	0.00	0.10	-0.09
Personaliti Pro-aktif	0.00	-0.05	0.05
Inovatif	0.00	-0.89	0.00
Pertimbangan Mengambil Risiko	0.00	-0.77	0.49
Sokongan Kewangan	0.03	-0.18	-0.04
Sokongan Keluarga	0.00	0.04	-0.04

4.1.1 Graf Analisi Normaliti

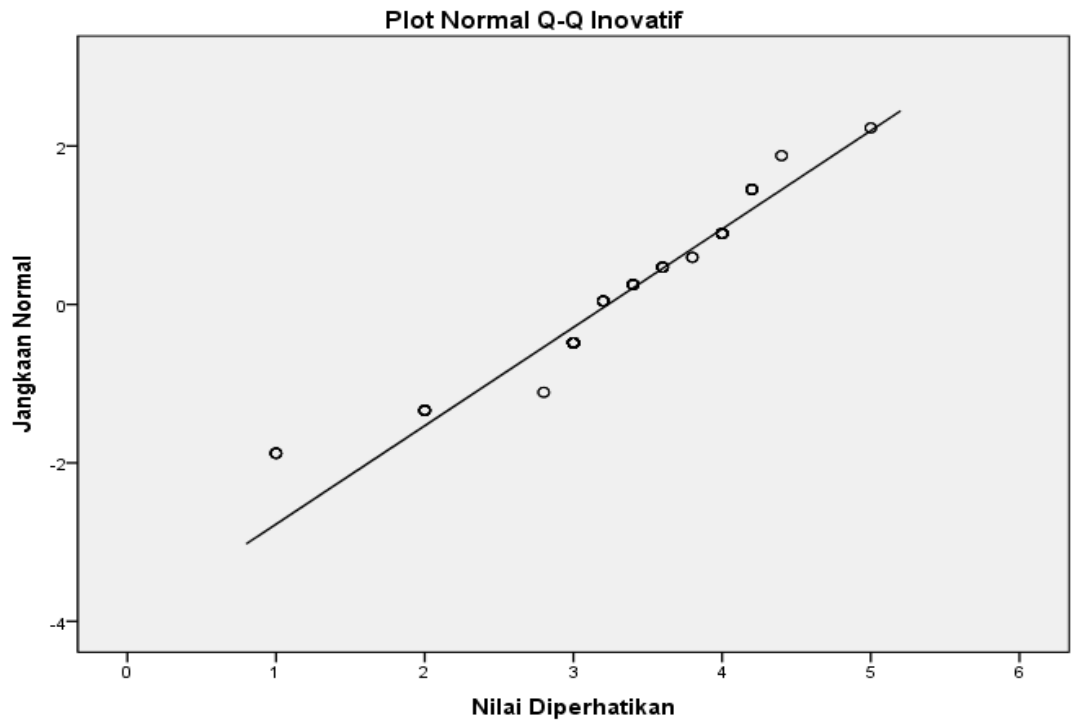
Rajah 4.1

Graf Analisis Normaliti bagi Kecenderungan Keusahawanan

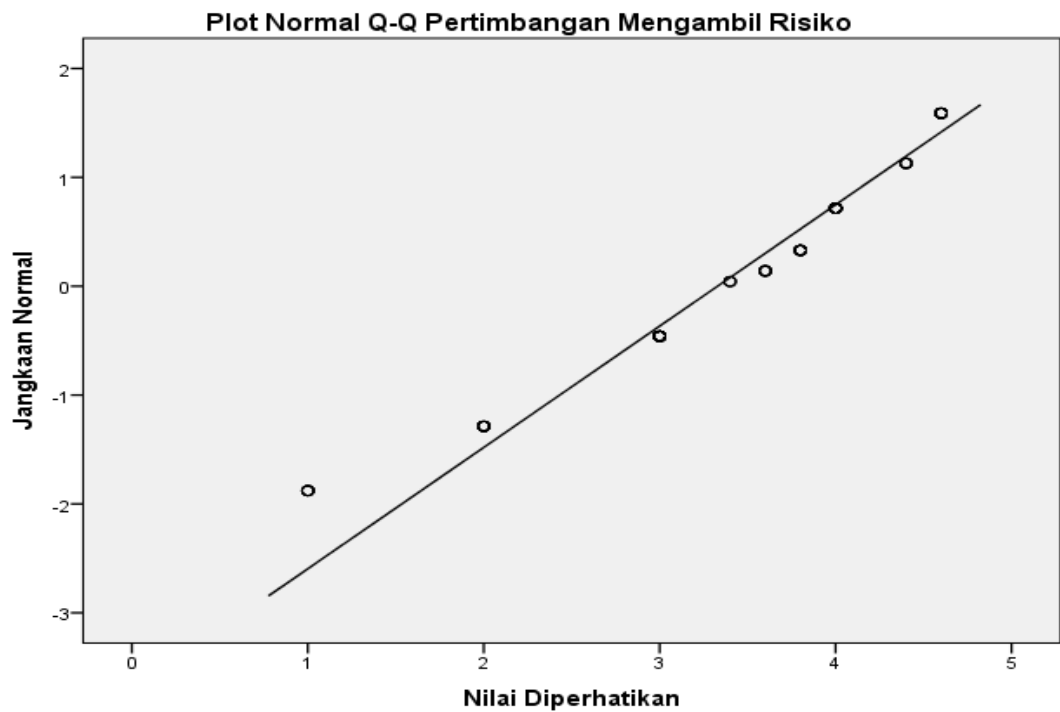
Rajah 4.2

Graf Analisis Normaliti bagi Personaliti Pro-aktif

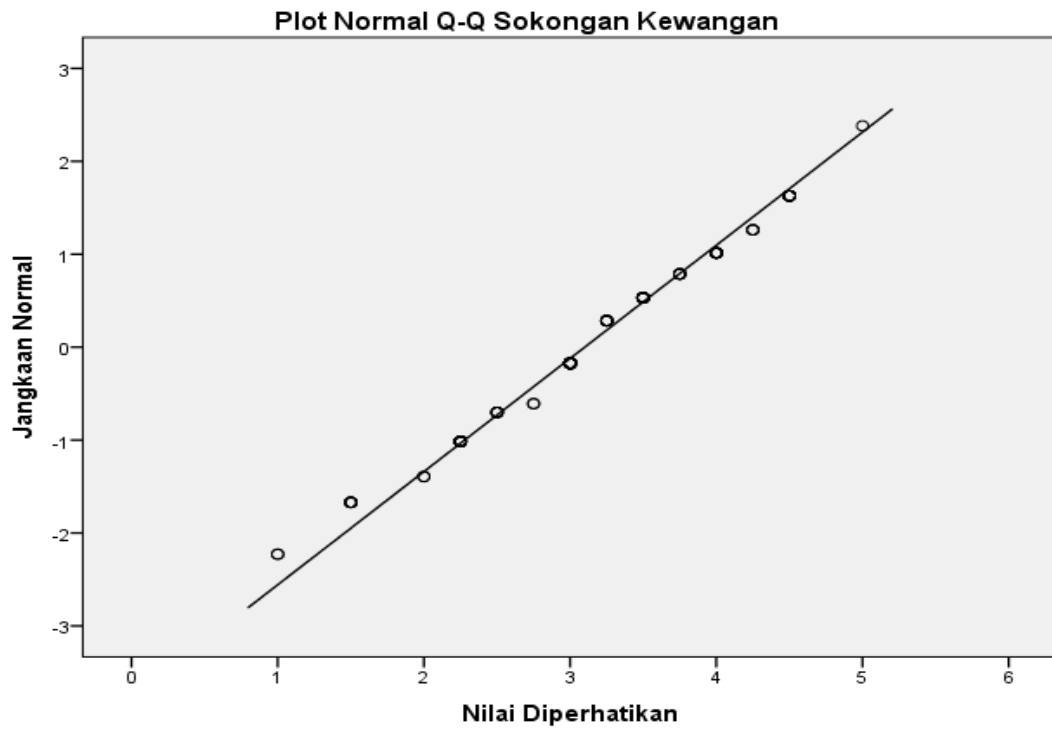
Rajah 4.3

Graf Analisis Normaliti bagi Inovatif

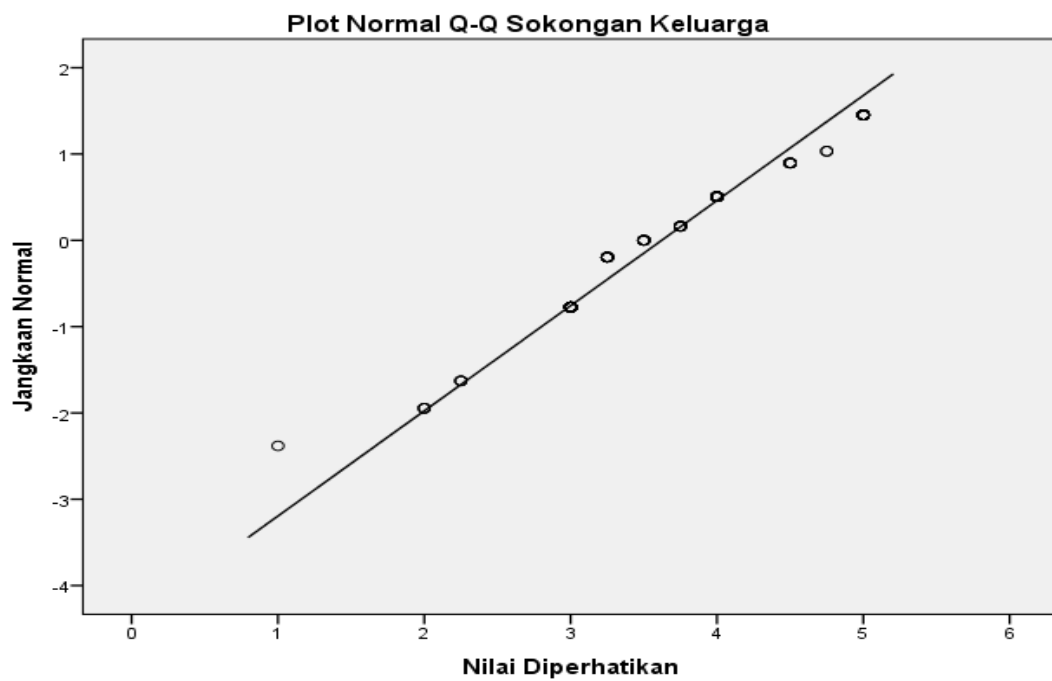
Rajah 4.4

Graf Analisis Normaliti bagi Pertimbangan Mengambil Risiko

Rajah 4.5

Graf Analisis Normaliti bagi Sokongan Kewangan

Rajah 4.6

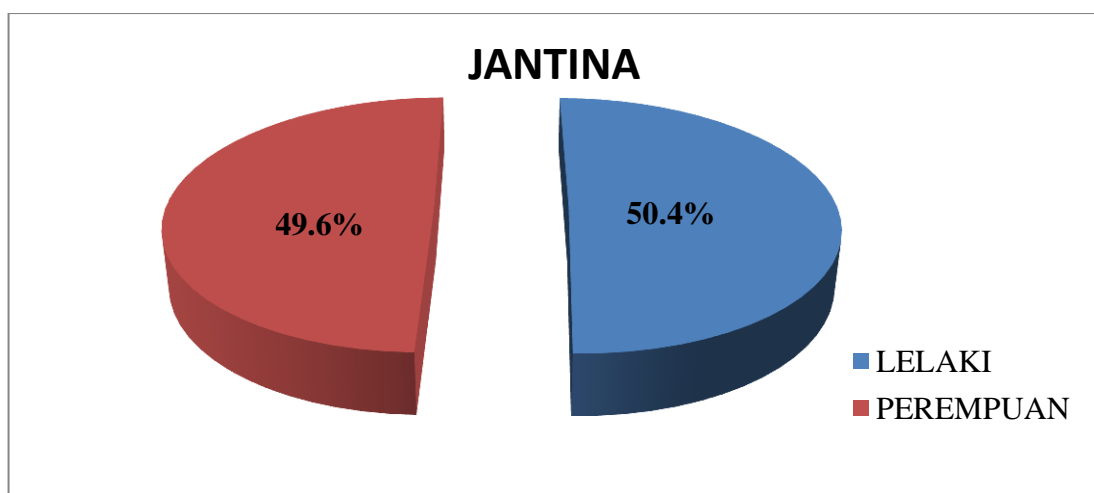
Graf Analisis Normaliti bagi Sokongan Keluarga

4.2 ANALISIS KEKERAPAN

Bahagian ini akan mengemukakan analisis statistik diskriptif berkenaan ciri-ciri demografi terpilih responden di dalam kajian ini. Menurut Pallant (2005), statistik analisis digunakan untuk menggambarkan, menguji dan merumuskan bahagian utama data kuantitatif yang diperolehi. Oleh itu, analisis yang dibuat akan melibatkan analisis ke atas jantina, status perkahwinan, agama, umur, pekerjaan, tahap pendidikan dan pekerjaan ibu bapa. Taburan ini adalah melibatkan sebanyak 115 data lengkap daripada 130 data yang diperolehi semula.

4.2.1 Jantina Responden

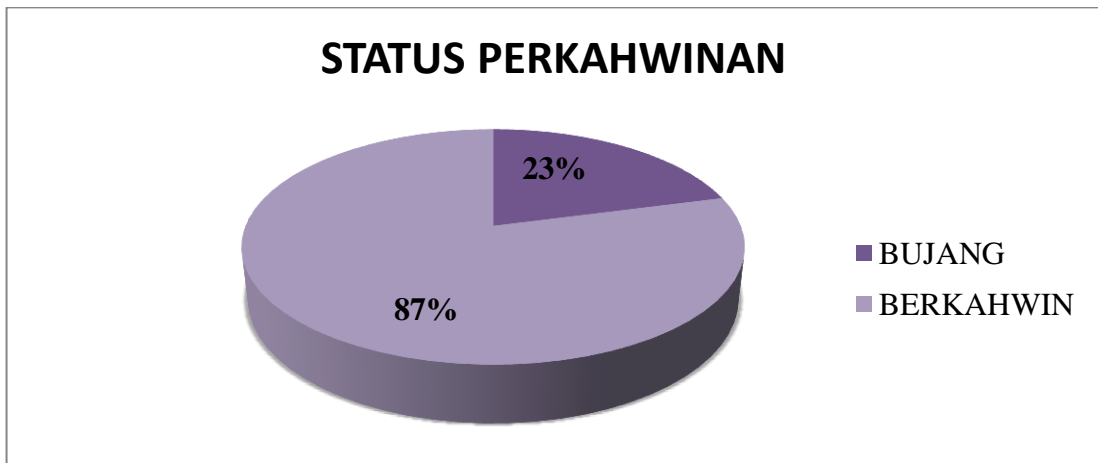
Rajah 4.7 menggambarkan taburan responden dari segi jantina. Daripada jadual tersebut, didapati bahawa 58 Orang Asli atau 50.4% adalah lelaki manakala 57 Orang Asli atau 49.6% selebihnya adalah perempuan.

Rajah 4.7:
Taburan responden berdasarkan Jantina

4.2.2 Status Perkahwinan Responden

Rajah 4.8 menggambarkan taburan responden dari segi status perkahwinan. Daripada jadual tersebut didapati bahawa 100 Orang Asli atau 87% adalah telah berkahwin manakala 15 Orang Asli atau 23% selebihnya adalah bujang.

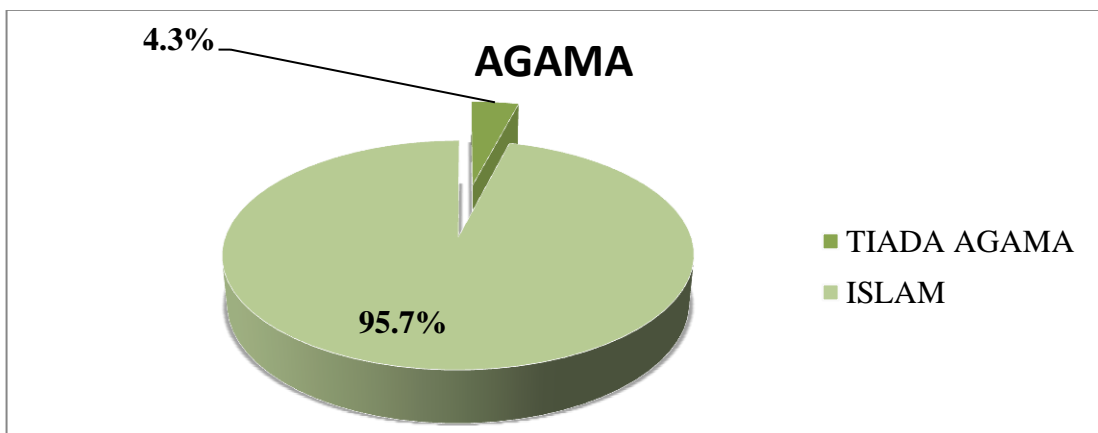

Rajah 4.8:

Taburan responden berdasarkan Status Perkahwinan

4.2.3 Agama Responden

Rajah 4.9 menggambarkan taburan responden dari segi agama. Berdasarkan jadual, seramai 110 Orang Asli atau 95.7% beragama Islam manakala hanya 5 Orang Asli atau 4.3% tiada agama.

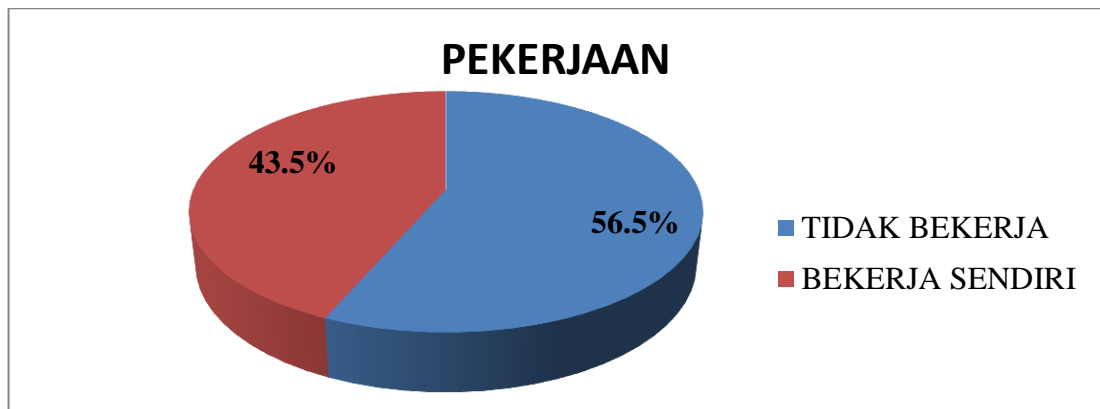

Rajah 4.9:

Taburan responden berdasarkan Agama

4.2.4 Pekerjaan Responden

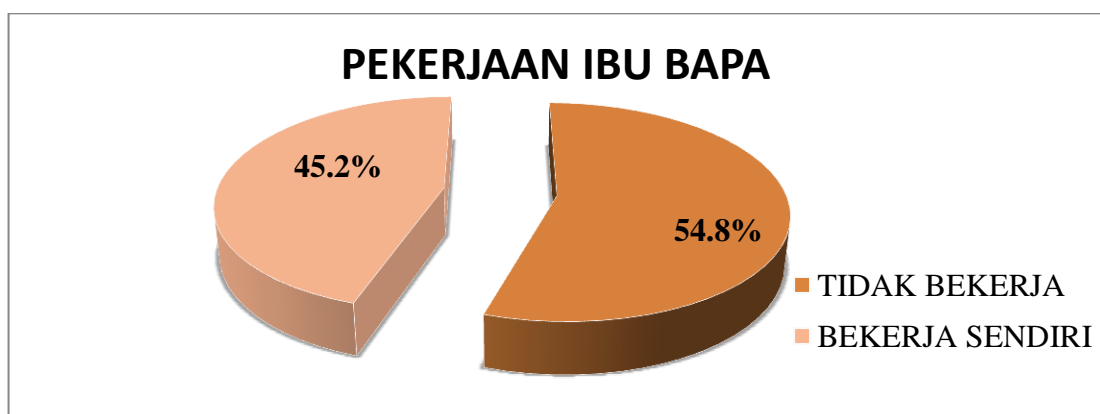
Rajah 4.10 menunjukkan taburan responden dari segi pekerjaan. Sebanyak 65 Orang Asli atau 56.5% tidak bekerja manakala selebihnya 50 Orang Asli atau 43.5% bekerja sendiri.

Rajah 4.10:
Taburan responden berdasarkan Pekerjaan

4.2.5 Pekerjaan Ibu bapa Responden

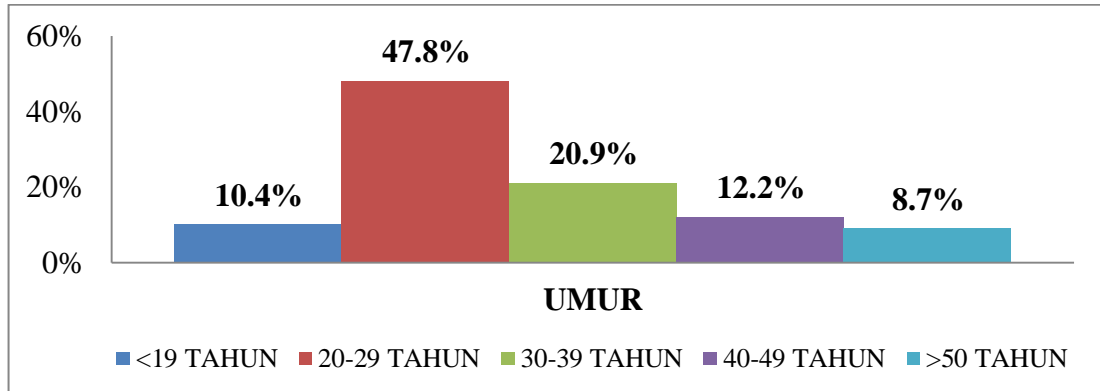
Rajah 4.11 menggambarkan taburan responden dari segi pekerjaan ibu bapa responden. Sebanyak 63 Orang Asli atau 54.8% ibu bapa responden tidak bekerja manakala 52 Orang Asli atau 45.2% ibu bapa responden adalah bekerja sendiri.

Rajah 4.11:
Taburan responden berdasarkan Pekerjaan Ibu bapa

4.2.6 Umur Responden

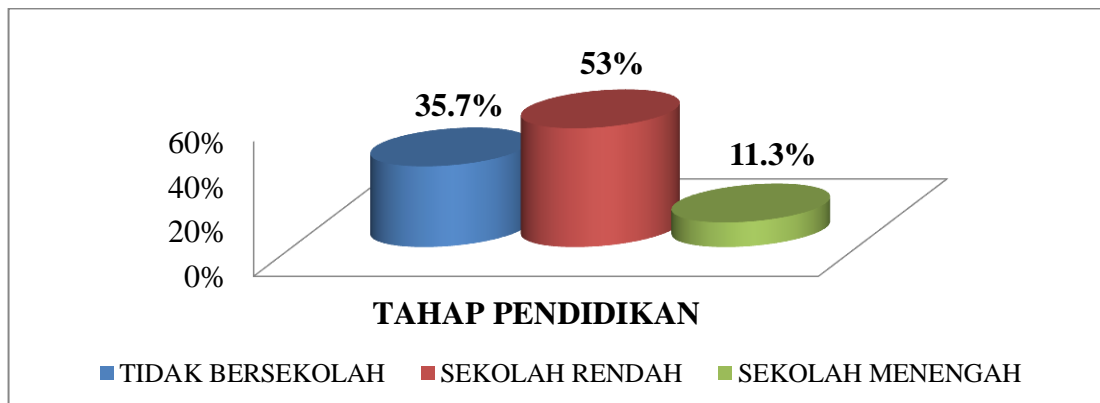
Rajah 4.12 menggambarkan taburan responden dari segi umur. Responden berumur 20 hingga 29 tahun menunjukkan yang paling tinggi iaitu seramai 55 Orang Asli atau 47.8% manakala responden berumur 50 tahun ke atas adalah yang paling sedikit iaitu seramai 10 Orang Asli atau 8.7%.

Rajah 4.12:
Taburan responden berdasarkan Umur

4.2.7 Tahap Pendidikan Responden

Rajah 4.13 menunjukkan taburan responden dari segi tahap pendidikan. Sebanyak 61 Orang Asli atau 53% bersekolah rendah diikuti dengan 41 Orang Asli atau 35.7% tidak bersekolah dan selebihnya 13 Orang Asli atau 11.3% mempunyai pendidikan sekolah menengah.

Rajah 4.13:
Taburan responden berdasarkan Tahap Pendidikan

4.3 MIN DAN SISIHAN PIAWAI

Terdapat 5 faktor yang mempengaruhi Kecenderungan Keusahawanan iaitu:

i.	Personaliti Pro-aktif	iv.	Sokongan Kewangan
ii.	Inovatif	v.	Sokongan Keluarga
iii.	Pertimbangan Mengambil Risiko		

4.3.1 Personaliti Pro-aktif

Jadual 4.2 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah tidak bersandar iaitu personaliti pro-aktif. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi personaliti pro-aktif (Purata: 3.55). Rata-rata responden bersetuju bahawa mereka selalu mencari cara-cara baru untuk memajukan kehidupan mereka. Walau bagaimanapun, tidak semua daripada mereka mampu mengenal peluang yang baik sebelum orang lain mengenal peluang-peluang yang tersedia.

Jadual 4.2:

Ujian Min dan Sisihan Piawai Personaliti Pro-aktif

Item	Min	Sisihan Piawai
Saya selalu mencari cara-cara baru untuk memajukan hidup saya	3.53	1.03
Saya rasa terpenggil untuk membuat perubahan dalam masyarakat, seterusnya kepada dunia	3.48	0.90
Saya rasakan sayalah pendorong utama terhadap sebarang perubahan yang membina, walau di mana sahaja saya berada	3.34	0.96
Saya berasa sangat seronok apabila idea saya menjadi kenyataan	3.42	1.07
Saya boleh mengenal peluang yang baik sebelum orang lain	3.29	0.95
Purata (Personaliti Pro-aktif)	3.55	0.98

4.3.2 Inovatif

Jadual 4.3 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah tidak bersandar iaitu inovatif. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi inovatif (Purata: 3.23). Analisis menunjukkan bahawa majoriti responden lebih suka mencipta sesuatu yang baru berbanding melakukan kerja yang berulang dan memerlukan kemahiran. Namun, kebanyakan responden mendapati diri mereka adalah tidak kreatif.

Jadual 4.3:
Ujian Min dan Sisihan Piawai Inovatif

Item	Min	Sisihan Piawai
Saya selalu memberi kejutan kepada masyarakat tentang ciptaan baru	3.20	0.89
Orang ramai selalu meminta bantuan saya dalam aktiviti-aktiviti kreatif	3.20	0.92
Saya seorang yang kreatif	2.98	0.87
Saya lebih suka mencipta sesuatu yang baru berbanding melakukan kerja yang berulang dan memerlukan kemahiran	3.40	1.07
Saya suka pekerjaan yang memerlukan idea baru berbanding menggunakan idea lama	3.38	0.97
Purata (Inovatif)	3.23	0.94

4.3.3 Pertimbangan Mengambil Risiko

Jadual 4.4 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah tidak bersandar iaitu pertimbangan mengambil risiko. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi pertimbangan mengambil risiko (Purata: 3.33). Analisis menunjukkan bahawa majoriti responden suka akan perubahan yang

mendadak dalam hidup mereka. Namun, mereka tidak suka memulakan projek yang meyakinkan tetapi berisiko.

Jadual 4.4:

Ujian Min dan Sisihan Piawai Pertimbangan Mengambil Risiko

Item	Min	Sisihan Piawai
Apabila saya membuat keputusan, saya akan lakukan setelah saya berfikir dengan mendalam	3.47	1.05
Saya akan mengelak daripada mengambil risiko yang tidak pasti	3.30	0.96
Saya suka perubahan yang mendadak dalam hidup saya	3.50	1.09
Sebelum membuat sesuatu keputusan penting, saya akan memikirkan akibat yang mungkin berlaku	3.34	1.03
Saya suka memulakan projek yang meyakinkan walaupun berisiko	3.03	0.89
Purata (Pertimbangan Mengambil Risiko)	3.33	1.00

4.3.4 Sokongan Kewangan

Jadual 4.5 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah tidak bersandar iaitu sokongan kewangan. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi sokongan kewangan (Purata: 3.10). Analisis menunjukkan bahawa majoriti responden merasakan mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari kerajaan dan adalah sukar bagi mereka untuk mendapatkan pinjaman dari bank.

Jadual 4.5:*Ujian Min dan Sisihan Piawai Sokongan Kewangan*

Item	Min	Sisihan Piawai
Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari bank	2.93	0.94
Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman dari kawan	3.05	1.09
Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari keluarga	3.12	1.20
Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari kerajaan	3.30	0.81
Purata (Sokongan Kewangan)	3.10	1.31

4.3.5 Sokongan Keluarga

Jadual 4.6 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah tidak bersandar iaitu sokongan keluarga. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi sokongan keluarga (Purata: 3.62). Analisis menunjukkan bahawa majoriti responden bersetuju bahawa keluargalah yang prihatin terhadap kesihatan dan kegembiraan mereka sekiranya mereka menjalankan sesebuah perniagaan. Walau bagaimanapun, mereka kurang bersetuju bahawa keluargalah yang akan membantu mereka dalam menangani masalah perniagaan.

Jadual 4.6:

Ujian Min dan Sisihan Piawai Sokongan Keluarga

Item	Min	Sisihan Piawai
Keluargalah yang akan memberi maklumat penting tentang pesaing	3.67	0.85
Keluargalah yang akan memberi maklumat penting tentang produk dan perkhidmatan perniagaan saya	3.54	0.93
Keluargalah yang akan membantu saya dalam menangani masalah perniagaan	3.45	0.92
Keluargalah yang prihatin terhadap kesihatan dan kegembiraan saya	3.83	0.93
Purata (Sokongan Keluarga)	3.62	0.91

4.3.6 Kecenderungan Keusahawanan

Jadual 4.7 menunjukkan min dan sisihan piawai bagi pembolehubah bersandar iaitu kecenderungan keusahawanan. Jadual menunjukkan bahawa responden memberikan reaksi positif terhadap dimensi kecenderungan keusahawanan (Purata: 3.09). Analisis menunjukkan bahawa kebanyakan responden mempunyai minat untuk memulakan perniagaan. Namun, ramai antara mereka tidak pernah bercadang untuk memiliki syarikat sendiri.

Jadual 4.7:*Ujian Min dan Sisihan Piawai Kecenderungan Keusahawanan*

Item	Min	Sisihan Piawai
Saya mungkin akan memiliki perniagaan saya sendiri suatu hari nanti.	3.08	0.70
Saya mungkin akan memiliki perniagaan saya sendiri dalam waktu yang terdekat ini.	3.03	0.58
Menjadi ketua dalam perniagaan sendiri adalah matlamat utama saya.	3.10	0.82
Saya selalu berfikir untuk memiliki perniagaan saya sendiri.	3.18	0.81
Saya berminat untuk memulakan satu perniagaan.	3.23	0.87
Saya telahpun memikirkan sejenis perniagaan untuk dimulakan.	3.08	0.74
Saya telahpun mula merancang untuk memulakan perniagaan.	3.11	0.74
Saya akan bekerja keras untuk memulakan perniagaan.	3.12	0.76
Saya bercadang untuk memulakan perniagaan pada masa akan datang.	3.15	0.78
Pernahkah anda bercadang untuk memiliki syarikat anda sendiri?	2.99	0.59
Mungkinkah setahun akan datang anda akan memiliki sebuah perniagaan?	3.03	0.62
Mungkinkah lima tahun akan datang anda akan memiliki sebuah perniagaan?	3.03	0.62
Purata (Kecenderungan Keusahawanan)	3.09	0.72

4.4 UJIAN-T DAN UJIAN ANALISIS VARIAN SEHALA (ANOVA)

Kajian terhadap hubungan di antara ciri-ciri demografi dan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli akan menggunakan analisis statistik inferens perbandingan untuk menguji hipotesis pertama kajian ini. Terdapat dua kaedah ujian untuk menganalisis perbezaan di antara faktor demografi dan kecenderungan keusahawanan iaitu Ujian-T dan Ujian Analisis Varian Sehalal

(ANOVA). Seperti yang telah dijelaskan di dalam bab terdahulu. Penggunaan Ujian-T adalah untuk menentukan perbezaan yang signifikan antara dua kategori di dalam kumpulan iaitu faktor jantina, status perkahwinan, agama, pekerjaan responden dan pekerjaan ibu bapa. Ujian Analisis Varian Sehala (ANOVA) pula digunakan untuk menguji pembolehubah yang mempunyai tiga atau lebih set data iaitu faktor-faktor umur dan tahap pendidikan.

Hipotesis 1

Terdapat perbezaan yang signifikan di antara faktor-faktor demografi dengan kecenderungan keusahawanan dalam Kalangan Orang Asli.

4.4.1 Jantina dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian-T seperti dalam Jadual 4.8 menunjukkan min kecenderungan keusahawanan lelaki adalah rendah iaitu 3.00 jika dibandingkan dengan perempuan iaitu 3.19. Walau bagaimanapun, sisihan piawai lelaki lebih tinggi (0.65) daripada perempuan (0.59). Manakala nilai $p=0.47$ adalah lebih besar dari ($p>0.05$). Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan yang signifikan antara kecenderungan keusahawanan dengan jantina lelaki dan perempuan adalah ditolak. Ini menunjukkan bahawa Orang Asli lelaki dan perempuan di Kampung Lubok Legong mempunyai persamaan terhadap tahap kecenderungan keusahawanan.

Jadual 4.8:

Ujian-T di antara Jantina dan Kecenderungan Keusahawanan

Jantina	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai t	Sig
Lelaki	58	3.00	0.65	-1.61	0.47
Perempuan	57	3.19	0.59	-1.61	

4.4.2 Status Perkahwinan dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian-T seperti dalam Jadual 4.9 menunjukkan min kecenderungan keusahawanan golongan bujang adalah rendah iaitu 2.82 jika di bandingkan dengan golongan yang berkahwin iaitu 3.14. Sisihan piawai bujang juga lebih rendah (0.39) daripada berkahwin (0.64). Manakala nilai $p=0.36$ adalah lebih besar dari ($p>0.05$). Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan yang signifikan antara kecenderungan keusahawanan dengan taraf perkahwinan bujang dan berkahwin adalah ditolak. Ini menunjukkan bahawa Orang Asli bujang dan berkahwin di Kampung Lubok Legong mempunyai persamaan terhadap tahap kecenderungan keusahawanan.

Jadual 4.9:

Ujian-T di antara Status Perkahwinan dan Kecenderungan Keusahawanan

Status Perkahwinan	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai t	Sig
Bujang	15	2.82	0.39	-1.83	0.36
Berkahwin	100	3.14	0.64	-2.64	

4.4.3 Agama dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian-T seperti dalam Jadual 4.10 menunjukkan min kecenderungan keusahawanan golongan tiada agama adalah rendah iaitu 3.00 jika di bandingkan dengan golongan Islam iaitu 3.10. Sisihan piawai golongan tiada agama juga rendah (0.00) daripada golongan Islam (0.64). Manakala nilai $p=0.78$ adalah lebih besar dari ($p>0.05$). Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan yang signifikan antara kecenderungan keusahawanan dengan agama adalah ditolak. Ini menunjukkan

bahawa Orang Asli tiada agama dan Islam di Kampung Lubok Legong mempunyai persamaan terhadap tahap kecenderungan keusahawanan.

Jadual 4.10:

Ujian-T di antara Agama dan Kecenderungan Keusahawanan

Agama	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai t	Sig
Tiada agama	5	3.00	0.00	-0.35	0.78
Islam	110	3.10	0.64	-1.63	

4.4.4 Pekerjaan dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian-T seperti dalam Jadual 4.11 menunjukkan min kecenderungan keusahawanan tidak bekerja adalah lebih tinggi iaitu 3.24 jika di bandingkan dengan bekerja sendiri iaitu 2.90. Walau bagaimanapun, sisihan piawai tidak bekerja lebih rendah (0.53) daripada bekerja sendiri (0.69). Manakala nilai $p=0.81$ adalah lebih besar dari ($p>0.05$). Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan yang signifikan antara kecenderungan keusahawanan dengan pekerjaan adalah ditolak. Ini menunjukkan bahawa Orang Asli tidak bekerja dan bekerja sendiri di Kampung Lubok Legong mempunyai persamaan terhadap tahap kecenderungan keusahawanan.

Jadual 4.11:

Ujian-T di antara Pekerjaan dan Kecenderungan Keusahawanan

Pekerjaan	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai t	Sig
Tidak Bekerja	65	3.24	0.53	3.04	0.81
Bekerja Sendiri	50	2.90	0.69	2.94	

4.4.5 Pekerjaan Ibu bapa dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian-T seperti dalam Jadual 4.12 menunjukkan min kecenderungan keusahawanan ibu bapa tidak bekerja adalah tinggi iaitu 3.23 jika di bandingkan dengan ibu bapa bekerja sendiri iaitu 2.93. Walau bagaimanapun, sisihan piawai ibu bapa tidak bekerja lebih rendah (0.43) daripada bekerja sendiri (0.76). Manakala nilai $p=0.14$ juga menunjukkan lebih besar dari ($p>0.05$). Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan yang signifikan antara kecenderungan keusahawanan dengan pekerjaan ibu bapa adalah ditolak. Ini menunjukkan bahawa Orang Asli yang mempunyai ibu bapa tidak bekerja dan ibu bapa bekerja sendiri di Kampung Lubok Legong mempunyai persamaan terhadap tahap kecenderungan keusahawanan.

Jadual 4.12:

Ujian-T di antara Pekerjaan Ibu bapa dan Kecenderungan Keusahawanan

Pekerjaan Ibu bapa	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai t	Sig
Tidak Bekerja	65	3.23	0.43	2.59	0.14
Bekerja Sendiri	50	2.93	0.76	2.48	

4.4.6 Umur dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian ANOVA dalam Jadual 4.13 menunjukkan kumpulan umur Orang Asli dibahagikan kepada lima dan responden berumur 30 hingga 39 tahun mencatatkan min kecenderungan keusahawanan tertinggi (3.28) dan sisihan piawai (0.70). Min kecenderungan keusahawanan paling rendah pula ialah berumur 20 hingga 29 tahun (3.00) dan sisihan piawai (0.65). Manakala nilai F ialah 0.88 dan signifikan pada 0.48. Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan antara

umur dan kecenderungan keusahawanan adalah ditolak kerana ($p>0.05$). Ini menunjukkan bahawa dari segi umur, tahap kecenderungan keusahawanan Orang Asli Kampung Lubok Legong adalah sama.

Jadual 4.13:

Ujian Analisis Varian Sehala (One Way Anova) di antara Umur dan Kecenderungan Keusahawanan

Umur	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai F	Sig
19 tahun dan ke atas	12	3.08	0.57	0.88	0.48
20 – 29 tahun	55	3.00	0.65		
30 – 39 tahun	24	3.28	0.70		
40 – 49 tahun	14	3.13	0.60		
50 tahun dan ke atas	10	3.13	0.28		

4.4.7 Tahap Pendidikan dan Kecenderungan Keusahawanan

Keputusan Ujian ANOVA dalam Jadual 4.14 menunjukkan tahap pendidikan Orang Asli dibahagikan kepada tiga kumpulan dan responden mempunyai tahap pendidikan sekolah menengah, mencatatkan min kecenderungan keusahawanan tertinggi (3.39) dan sisihan piawai (0.63). Min kecenderungan keusahawanan paling rendah pula ialah tidak bersekolah (3.07) dan sisihan piawai (0.54). Manakala nilai F ialah 1.68 dan signifikan pada 0.19. Oleh itu, hipotesis yang mengatakan terdapat perbezaan antara tahap pendidikan dan kecenderungan keusahawanan adalah ditolak kerana ($p>0.05$). Ini menunjukkan bahawa dari segi tahap pendidikan terhadap kecenderungan keusahawanan Orang Asli Kampung Lubok Legong juga tiada perbezaan.

Jadual 4.14:

Ujian Analisis Varian Sehala (One Way Anova) di antara Tahap Pendidikan dan Kecenderungan Keusahawanan.

Tahap Pendidikan	N	Min	Sisihan Piawai	Nilai F	Sig
Tidak Bersekolah	41	3.07	0.54	1.68	0.19
Sekolah Rendah	61	3.05	0.66		
Sekolah Menengah	13	3.39	0.63		

4.5 ANALISIS KORELASI

Kaedah Korelasi linear Pearson digunakan bagi menguji hubungan antara pembolehubah-pembolehubah tidak bersandar dengan kecenderungan keusahawanan. Korelasi linear Pearson digunakan apabila data bagi pembolehubah yang dikaji ialah selang interval atau nisbah (ratio) (Hishamuddin, 2005). Menurut beliau lagi korelasi ini juga mengandaikan hubungan yang wujud antara pembolehubah berbentuk linear. Sekiranya hubungan yang wujud tidak linear maka kaedah korelasi ini tidak boleh digunakan bagi mengkaji kekuatan hubungan tersebut.

Hipotesis 2

Terdapat hubungan yang signifikan antara personaliti pro-aktif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, Kampung Lubok Legong.

Berdasarkan keputusan dalam Jadual 4.15 menunjukkan korelasi antara personaliti pro-aktif dan kecenderungan keusahawanan ialah 0.63. Keputusan ini menunjukkan bahawa personaliti pro-aktif mempunyai hubungan yang sederhana kuat dengan

kecenderungan keusahawanan. Pada tahap signifikan pula menunjukkan nilai $p=0.00$ adalah lebih kecil daripada (<0.01). Maka, hipotesis ini diterima.

Jadual 4.15:

Korelasi antara personaliti pro-aktif dan kecenderungan keusahawanan

		Kecenderungan Keusahawanan
Personaliti Pro-aktif	Pearson Correlation	0.63**
	Sig. (2-tailed)	0.00
	N	115

** Korelasi signifikan pada level 0.01 (2-tailed)

Hipotesis 3

Terdapat hubungan yang signifikan antara inovatif dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, Kampung Lubok Legong.

Berdasarkan keputusan dalam Jadual 4.16 menunjukkan korelasi antara inovatif dan kecenderungan keusahawanan ialah 0.53. Keputusan ini menunjukkan bahawa Inovatif mempunyai hubungan yang sederhana dengan kecenderungan keusahawanan. Pada tahap signifikan pula menunjukkan nilai $p=0.00$ adalah lebih kecil daripada (<0.01). Maka, hipotesis ini diterima.

Jadual 4.16:

Korelasi antara inovatif dan kecenderungan keusahawanan

		Kecenderungan Keusahawanan
Inovatif	Pearson Correlation	0.53**
	Sig. (2-tailed)	0.00
	N	115

** Korelasi signifikan pada level 0.01 (2-tailed)

Hipotesis 4

Terdapat hubungan yang signifikan antara pertimbangan mengambil risiko dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, Kampung Lubok Legong.

Berdasarkan keputusan dalam Jadual 4.17 menunjukkan korelasi antara pertimbangan mengambil risiko dan kecenderungan keusahawanan ialah 0.52. Keputusan ini menunjukkan bahawa pertimbangan mengambil risiko mempunyai hubungan yang sederhana dengan kecenderungan keusahawanan. Pada tahap signifikan pula menunjukkan nilai $p = 0.00$ adalah lebih kecil daripada (<0.01). Maka, hipotesis ini diterima.

Jadual 4.17:

Korelasi antara pertimbangan mengambil risiko dan kecenderungan keusahawanan

		Kecenderungan Keusahawanan
Pertimbangan	Pearson Correlation	0.52**
Mengambil Risiko	Sig. (2-tailed)	0.00
	N	115

** Korelasi signifikan pada level 0.01 (2-tailed)

Hipotesis 5

Terdapat hubungan yang signifikan antara sokongan kewangan dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, Kampung Lubok Legong.

Berdasarkan keputusan dalam Jadual 4.18 menunjukkan korelasi antara sokongan kewangan dan kecenderungan keusahawanan ialah 0.14. Keputusan ini menunjukkan bahawa sokongan kewangan mempunyai hubungan yang lemah dengan

kecenderungan keusahawanan. Namun tahap signifikan adalah tinggi $p = 0.13$ (<0.01). Maka, hipotesis ini ditolak.

Jadual 4.18:

Korelasi antara sokongan kewangan dan kecenderungan keusahawanan

		Kecenderungan Keusahawanan
Sokongan Kewangan	Pearson Correlation	0.14
	Sig. (2-tailed)	0.13
	N	115

** Korelasi signifikan pada level 0.01 (2-tailed)

Hipotesis 6

Terdapat hubungan yang signifikan antara sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli, Kampung Lubok Legong.

Berdasarkan keputusan dalam Jadual 4.19 menunjukkan korelasi antara sokongan keluarga dan kecenderungan keusahawanan ialah 0.39. Keputusan ini menunjukkan bahawa sokongan keluarga mempunyai hubungan yang sederhana lemah dengan kecenderungan keusahawanan. Pada tahap signifikan pula menunjukkan nilai $p = 0.00$ adalah lebih kecil daripada (<0.01). Maka, hipotesis ini diterima.

Jadual 4.19:

Korelasi antara sokongan keluarga dan kecenderungan keusahawanan

		Kecenderungan Keusahawanan
Sokongan Keluarga	Pearson Correlation	0.39**
	Sig. (2-tailed)	0.00
	N	115

** Korelasi signifikan pada level 0.01 (2-tailed)

4.6 ANALISIS REGRESI

Analisis Regresi terhadap Ujian Coefficient seperti dalam Jadual 4.20 digunakan untuk mengkaji pengaruh di antara personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan Orang Asli di Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah.

Hipotesis 7

Personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga secara signifikan mempengaruhi kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli.

Beta menerangkan tahap kekuatan pengaruh pembolehubah-pembolehubah tidak bersandar dengan pembolehubah bersandar. Sekiranya Beta adalah 1, bermaksud pembolehubah tidak bersandar mempunyai pengaruh yang kuat terhadap pembolehubah bersandar.

Keputusan kajian ini menunjukkan daripada kelima-lima pembolehubah tidak bersandar didapati hanya dua pembolehubah yang menyumbang secara signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan iaitu personaliti pro-aktif dan sokongan kewangan. Kedua-dua pembolehubah ini menyumbang sebanyak 42 peratus tahap kecenderungan keusahawanan.

Walau bagaimanapun, personaliti pro-aktif menunjukkan pengaruh yang lebih kuat berbanding sokongan kewangan terhadap kecenderungan keusahawanan dengan nilai $\beta = 0.45$ bagi personaliti proaktif dan nilai $\beta = -0.21$ bagi sokongan kewangan.

Jadual 4.20:

Analisis Regresi di antara Personaliti Pro-aktif, Inovasi, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan

Coefficient^a

		Unstandardized Coefficient		
Model		B	Std. Error	Sig
1	(Constant)	1.78	0.22	0.00
	Personaliti Pro-aktif	0.45	0.11	0.00
	Inovatif	0.14	0.14	0.34
	Pertimbangan Mengambil Risiko	-0.06	0.11	0.63
	Sokongan Kewangan	-0.21	0.07	0.01
	Sokongan Keluarga	0.04	0.08	0.60

^a Pembolehubah bersandar: Kecenderungan Keusahawanan

Adj. R Square: 0.42

ANOVA: F = 17.18 (p<0.05)

4.7 KESIMPULAN

Berdasarkan perbincangan dalam bab ini, persoalan kajian seperti dalam Bab 1 telah terjawab dengan menguji hipotesis-hipotesis kajian ini. Ujian-T dan Analisis Varian Sehala (ANOVA) telah menjawab Hipotesis 1, Analisis Korelasi telah menjawab Hipotesis 2, Hipotesis 3, Hipotesis 4, Hipotesis 5 dan Hipotesis 6 manakala Analisis Regresi telah menjawab Hipotesis 7.

BAB LIMA

PERBINCANGAN DAN KESIMPULAN

5.0 PENDAHULUAN

Sebagai bahagian yang terakhir dalam penyelidikan ini, keputusan ujian empirikal telah diringkaskan dan dibincangkan dari segi implikasi teori dan implikasi pengurusan, batasan-batasan dan peluang-peluang kajian masa depan. Bab ini mengandungi empat bahagian: (1) Perbincangan; (2) Batasan-batasan kajian; (3) Cadangan dan (4) Kesimpulan.

5.1 PERBINCANGAN

Data diperolehi dari soal selidik yang telah dilakukan ke atas 115 orang responden Orang Asli dari Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah. Setelah kesemua data dikutip dari responden, *Statistical Packages of Social Science (SPSS)* Versi 21.0 digunakan untuk menganalisis dan melihat terdapatnya hubungan di antara personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga dengan kecenderungan keusahawanan.

.

5.1.1 Faktor Demografi dan Kecenderungan Keusahawanan

Kajian terhadap perbezaan kecenderungan keusahawanan berdasarkan faktor-faktor demografi Orang asli mengandungi tujuh faktor terpilih iaitu faktor jantina, status perkahwinan, agama, umur, pekerjaan, tahap pendidikan dan pekerjaan ibu bapa.

Berdasarkan hasil penganalisaan data didapati semua faktor demografi tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan.

Skor min jantina Orang Asli hampir sama (3.00) lelaki dan perempuan (3.19) didapati bahawa kebanyakan Orang Asli mempunyai kecenderungan keusahawanan yang sederhana untuk memulakan perniagaan dan tidak mempunyai perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan. Dapatan ini menyangkal dapatan Hisrich dan Brush (1986) yang menyatakan bahawa usahawan lelaki mempunyai kecenderungan keusahawanan yang tinggi berbanding perempuan.

Dari segi status perkahwinan pula, Orang Asli yang telah berkahwin menunjukkan skor min yang lebih tinggi (3.14) berbanding golongan bujang (2.82). Walau bagaimanapun, kedua-dua status perkahwinan ini tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan. Hasil dapatan ini telah menyokong dapatan Robinson (1989) yang mengatakan bahawa sataus perkahwinan adalah salah satu faktor yang mempunyai perkaitan yang signifikan terhadap keusahawanan.

Menurut Weber (1958), kepercayaan agama adalah penting dalam menentukan keusahawanan. Mohd. Salleh (2002) pula berpendapat bahawa penghayatan agama, budaya dan nilai yang sesuai merupakan faktor-faktor yang menyokong kepada keusahawanan sebagai kerjaya jangka panjang. Walau bagaimanapun, kajian ini menolak pendapat Weber dan Mohd. Salleh memandangkan dapatan kajian terhadap faktor demografi agama Orang Asli tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan antara golongan tiada agama dan Islam

terhadap kecenderungan keusahawanan. Skor min agama Orang Asli ini menunjukkan sedikit perbezaan (3.00) bagi tiada agama dan Islam (3.10).

Manakala dari segi umur, Hisrich dan Peters (1989) menyatakan bahawa kebanyakan usahawan lelaki akan memulakan perniagaan pada umur antara 25 hingga 35 tahun berbanding usahawan wanita yang memulakan perniagaan pada umur 35 hingga 45 tahun. Namun, kajian ini menyangkal hasil dapatan Hisrich dan Peters kerana faktor demografi umur Orang Asli tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan. Kajian ini sejajar dengan hasil dapatan Wan Syukri (2004) yang mendapati semua peringkat umur mempunyai kecenderungan keusahawanan yang sama. Berdasarkan kajian ini, Orang Asli berumur 30 hingga 39 tahun didapati mencatatkan skor min tertinggi (3.28) manakala Orang Asli berumur 20 hingga 29 tahun mencatatkan skor min terendah (3.00).

Hasil dapatan bagi faktor demografi pekerjaan Orang Asli dan pekerjaan ibu bapa mereka juga menunjukkan tidak terdapat hubungan yang signifikan dengan kecenderungan keusahawanan. Skor min bagi Orang Asli yang tiada pekerjaan adalah lebih tinggi (3.24) berbanding Orang Asli yang bekerja sendiri (2.90). Hasil dapatan kajian ini juga mendapati faktor pekerjaan Orang Asli dan pekerjaan ibu bapa mereka adalah tiada hubungan yang signifikan dengan kecenderungan keusahawanan. Oleh itu, keputusan kajian ini menolak hasil dapatan Hapzarizal (2012) yang mendapati bahawa pesara tentera mempunyai kecenderungan untuk menjadi usahawan dan faktor keluarga yang berlatar belakang perniagaan mempengaruhi kecenderungan keusahawanan.

Kajian yang dijalankan oleh Norasmah & Salamah (2009) mendapati pelajar universiti mempunyai tahap kecenderungan yang tinggi terhadap bidang keusahawanan. Begitu juga hasil dapatan Shamsul Hana (2012) yang mendapati pelajar berlainan taraf pendidikan mempunyai perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan. Walau bagaimanapun, keputusan ujian terhadap faktor demografi tahap pendidikan Orang Asli ini telah menolak kedua-dua hasil dapatan berkenaan. Skor min tahap pendidikan Orang Asli tidak menunjukkan banyak perbezaan kerana tahap pendidikan sekolah menengah hanya (3.39) diikuti dengan tidak bersekolah (3.07) dan sekolah rendah (3.05).

Berdasarkan perbincangan di atas dapatlah dirumuskan bahawa faktor-faktor demografi Orang Asli Kampung Lubok Legong tidak mempunyai perbezaan yang signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan. Orang Asli ini merupakan kelompok tertua dan paling sedikit di Malaysia (Perbadanan Perpustakaan Awam Kedah, 2014). Mereka dilihat lebih selesa tinggal bersama-sama kelompok mereka kerana hubungan yang sangat kukuh antara satu sama lain. Sifat kebergantungan dan melindungi antara satu sama lain yang dimiliki menyebabkan Orang Asli ini mempunyai tahap pemikiran dan pemahaman terhadap sesuatu perkara adalah sama.

Selain itu, Orang Asli juga mengamalkan cara hidup sara diri sejak zaman nenek moyang mereka lagi seperti bercucuk tanam, menternak binatang dan yang terkini mengambil upah mengusahakan ladang-ladang getah milik masyarakat setempat, mahupun milik RISDA. Keadaan ini menyebabkan tiadanya perbezaan yang signifikan antara faktor-faktor demografi dengan Kecenderungan Keusahawanan.

5.1.2 Hubungan antara Personaliti Pro-aktif, Inovatif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan

Secara umumnya, personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga merupakan faktor-faktor penting yang mendorong seseorang bakal usahawan menceburi bidang keusahawanan. Kajian ini membuktikan bahawa personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko dan sokongan keluarga mempunyai hubungan yang signifikan dengan kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di Kampung Lubok Legong. Namun, faktor sokongan kewangan didapati tidak mempunyai hubungan yang signifikan terhadap kecenderungan Orang Asli.

Berdasarkan analisis korelasi yang telah dijalankan dalam kajian ini, hasil diperolehi berdasarkan nilai pekali *Pearson* (r) menunjukkan faktor personaliti pro-aktif Orang Asli mempunyai pengaruh yang sederhana kuat dengan kecenderungan keusahawanan (0.63). Ia diikuti oleh faktor inovatif mereka yang mempunyai pengaruh sederhana dengan kecenderungan terhadap keusahawanan (0.53). Seterusnya, faktor pertimbangan mengambil risiko Orang Asli juga mempunyai pengaruh yang sederhana dengan kecenderungan keusahawanan, faktor sokongan keluarga turut menunjukkan pengaruh yang sederhana lemah terhadap kecenderungan keusahawanan (0.39) begitu juga dengan sokongan kewangan (0.14) yang menunjukkan sokongan yang lemah terhadap kecenderungan keusahawanan. Berdasarkan ujian korelasi juga dilihat faktor personaliti pro-aktif (0.00), inovasi (0.00), pertimbangan mengambil risiko (0.00) dan sokongan keluarga (0.00)

mempunyai pengaruh yang signifikan dengan kecenderungan keusahawanan. Sokongan kewangan (0.13) pula didapati tidak mempunyai pengaruh yang signifikan dengan kecenderungan keusahawanan.

Walau bagaimanapun, berdasarkan analisis regresi yang dijalankan, menunjukkan daripada kelima-lima pembolehubah tidak bersandar didapati hanya dua pembolehubah yang menyumbang secara signifikan terhadap kecenderungan keusahawanan iaitu personaliti pro-aktif dan sokongan kewangan. Kedua-dua pembolehubah ini menyumbang sebanyak 42 peratus tahap kecenderungan keusahawanan. Namun, hanya pembolehubah personaliti pro-aktif yang menunjukkan pengaruh yang positif dan lebih kuat iaitu nilai β (0.45) berbanding pembolehubah sokongan kewangan dengan nilai β (-0.21) terhadap kecenderungan keusahawanan Orang Asli Kampung Lubok Legong.

Kesimpulannya, hasil dapatan kajian ini menunjukkan hubungan antara pembolehubah-pembolehubah tidak bersandar dengan kecenderungan keusahawanan adalah pada tahap sederhana dan lemah. Keadaan ini berlaku kerana tahap pendidikan yang rendah dan kurang kesedaran tentang pentingnya pendidikan untuk mengubah taraf kehidupan mereka. Kebanyakan masyarakat Orang Asli ini hanya mempunyai pendidikan sekolah rendah malah ramai yang tidak bersekolah. Keadaan ini menyebabkan mereka tidak memahami perubahan ekonomi, politik, sosial dan teknologi kerana tidak tahu membaca dan menulis. Mereka turut berasa terancam dengan perubahan yang berlaku di sekeliling mereka dan keadaan ini telah menyebabkan mereka lebih selesa tinggal bersama-sama dengan kelompok mereka sendiri dari bergaul dengan masyarakat luar.

Selain itu, masyarakat Orang Asli Lubok Legong juga tidak diberi pendedahan secara serius dalam aktiviti keusahawanan. Mereka mempunyai kemahiran dalam menghasilkan sesuatu kraf tangan tetapi tidak dapat memasarkannya secara meluas. Keadaan ini kerana, mereka tiada landasan yang betul untuk mengkomersialkan produk mereka kepada masyarakat luar. Kelompok Orang Asli ini juga tinggal jauh di pedalaman yang menyebabkan mereka tidak nampak akan pembangunan yang berlaku di bandar. Kesannya, masyarakat ini akan terus terpinggir sekiranya penempatan mereka tidak diberi perhatian yang sewajarnya.

Faktor kemiskinan juga menjadi sebab utama golongan Orang Asli ini tidak cenderung untuk menceburi bidang keusahawanan. Mereka tidak yakin dapat melalui proses menjadi seorang usahawan dengan baik kerana khuatir sekiranya berlaku sebarang kemungkinan terhadap perusahaan, mereka tiada akses kewangan daripada simpanan sendiri mahupun pihak lain.

5.2 IMPLIKASI

5.2.1 Implikasi Teori

Kajian terhadap Orang Asli, Kampung Lubok Legong, Baling Kedah ini mendapati faktor personaliti pro-aktif dan sokongan kewangan mempengaruhi kecenderungan keusahawanan. Namun, majoriti Orang Asli ini mempunyai personaliti pro-aktif dan fahaman terhadap faktor sokongan kewangan yang lemah. Sesungguhnya, masyarakat Orang Asli ini, mempunyai tahap daya saing dan kebolehan mengenalpasti peluang yang rendah. Mereka juga tidak mempunyai pengetahuan dan

pemahaman yang jelas terhadap insentif yang telah disediakan oleh pihak kerajaan mahupun swasta.

5.2.2 Implikasi Pengurusan

Hasil kajian ini telah membuktikan bahawa majoriti Orang Asli di Kampung Lubok Legong, Baling, Kedah mempunyai kecenderungan keusahawanan yang positif tetapi lemah. Keadaan ini adalah disebabkan oleh tahap pemahaman dan pengetahuan yang rendah terhadap bidang keusahawanan. Mereka juga tidak diterapkan budaya keusahawanan sejak kecil kerana mereka lebih cenderung melakukan aktiviti sara diri yang telah diamalkan sejak zaman nenek moyang mereka.

Selain itu, kajian ini menunjukkan bahawa majoriti Orang Asli mempunyai ciri-ciri yang lemah dari segi personaliti pro-aktif, inovatif dan pertimbangan mengambil risiko. Keadaan ini disebabkan pergaulan yang terbatas dan kurang pendedahan terhadap aktiviti keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di kampung ini. Mereka juga tidak mempunyai keyakinan yang tinggi untuk berhadapan dengan sebarang cabaran dalam dunia keusahawanan. Kajian ini juga mendapati faktor sokongan kewangan dan sokongan keluarga bukanlah faktor utama yang mampu mendorong mereka untuk menceburi bidang keusahawanan. Ini kerana Orang asli di Kampung Lubok Legong menjalankan kegiatan ekonomi tidak berdaya maju dan rata-rata Orang Asli adalah miskin. Mereka juga lebih yakin untuk bergantung hidup dengan persekitaran habitat mereka dan sumber semula jadi.

5.3 CADANGAN

5.3.1 Cadangan kepada Organisasi

Setelah membentangkan dapatan kajian ini, beberapa cadangan dapat dikemukakan demi meningkatkan pembangunan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di Kampung Lubok Legong. Pihak Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah bersama Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) digalakkan untuk terus mengatur program-program yang dapat menyemai dan membentuk budaya keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Walau bagaimanapun, program-program yang dirancang perlulah dilaksanakan secara berperingkat dan berterusan. Sebagai contoh program latihan dan pendedahan mengenai projek penghasilan sesuatu produk komersial.

Pada peringkat awal Orang Asli ini perlu diberi pendedahan dan pemahaman yang jelas tentang kepentingan, kaedah penghasilan dan kaedah pemasaran produk komersial tersebut secara teori. Peringkat seterusnya mereka diajar cara untuk mendapatkan bahan mentah, menghasilkan dan menjual produk komersial tersebut secara praktikal. Setelah melepasi semua peringkat dan hasil yang diperolehi adalah positif, Orang Asli ini perlu diberi sokongan berbentuk modal pada peringkat permulaan perusahaan, pemantauan secara berterusan dan program mempromosikan produk penghasilan mereka. Langkah ini juga dilihat akan menjadi budaya dan mampu meningkatkan tahap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli sekiranya ia dilaksanakan kepada golongan remaja mahupun golongan Orang Asli pertengahan umur. Hal ini kerana, golongan ini mempunyai masa depan yang masih jauh dan mampu menjadi contoh kepada anak-anak kecil masyarakat Orang Asli di sini.

Selain itu, pihak JAKOA dengan sokongan kementerian perlu mengadakan program-program integrasi yang bertemakan ‘Satu Kaum Satu Perniagaan’ dengan mensasarkan penglibatan golongan belia Orang Asli. Program yang seakan menyerupai Program Latihan Khidmat Negara ini perlulah ditukarkan asas modul yang berbentuk ketenteraan kepada modul keusahawanan. Modul ini juga perlulah lebih konprehensif dan bersepadu dengan matlamat perlaksanaannya. Belia-belia yang telah terpilih ini diharap mampu membawa perubahan ke dalam masyarakat mereka. Sasaran juga perlu diletak sebagai garis ukur pencapaian dan kejayaan pelaksanaan program ini. Sebagai contoh sekiranya pelaksanaan program ini mampu menghasilkan lima peratus usahawan Orang Asli yang telah menyertai program tersebut dalam tempoh setahun, ia bolehlah dianggap sebagai berjaya.

Akhir sekali pengkaji merasakan sistem pembelajaran Orang Asli amat penting ketika ini dan ia adalah cabaran besar kepada golongan terbabit dalam meneruskan kehidupan mereka dalam dunia moden yang serba mencabar ini. Tanpa pendidikan yang sempurna mereka tidak dapat melangkah jauh dan bakal berhadapan dengan kesulitan pada masa hadapan. Sehubungan dengan itu, ibu bapa Orang Asli tidak boleh sewenang-wenangnya membawa anak mereka mencari hasil hutan sepanjang waktu persekolahan kerana tindakan ini mengganggu tumpuan dan minat anak-anak untuk belajar, walaupun demi untuk meneruskan kehidupan akibat kemiskinan hidup yang terpaksa dilalui. Untuk itu, infrastruktur pendidikan, sistem serta model pembelajaran khususnya kemudahan asas dan bantuan kewangan yang sewajarnya juga perlu disediakan dengan sempurna bagi membolehkan kanak-kanak Orang Asli mudah dalam pembelajaran dan mempunyai akses ke sekolah.

5.3.2 Cadangan kepada Penyelidikan Akan Datang

Pengkaji mengesyorkan agar skop kajian masa hadapan terhadap kecenderungan keusahawanan Orang Asli diperluas ke seluruh semenanjung Malaysia dengan membandingkan keputusan dari setiap negeri. Seterusnya skop kajian juga perlu diperluas ke negeri Sabah dan Sarawak memandangkan jumlah masyarakat Peribumi dari kedua-dua buah negeri ini hampir meliputi keseluruhan Orang Asli di Semenanjung. Selain itu, kajian masa hadapan juga perlulah mengkaji hubungan faktor-faktor lain seperti faktor lokus kawalan, efikasi sendiri dan peranan model supaya mendapat variasi yang berlainan terhadap kecenderungan keusahawanan. Namun, faktor-faktor yang menghalang kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli juga dilihat boleh memberikan sumbangan terhadap usaha membangunkan keusahawanan Orang Asli ini.

5.4 KESIMPULAN

Bidang keusahawanan dianggap mampu menangani isu kemiskinan dalam kalangan Orang Asli di Negara ini. Namun, mereka dilihat tidak mempunyai minat mahupun cenderung untuk menjadi seorang usahawan kerana hanya sebilangan kecil sahaja Orang Asli yang menceburi bidang ini dan hanya bilangan kecil usahawan Orang Asli ini berjaya mengubah kehidupan mereka. Kajian-kajian terdahulu tentang kecenderungan keusahawanan banyak dilakukan ke atas golongan pelajar, perbezaan jantina mahupun kaum seperti Cina, India dan Melayu. Kajian-kajian terdahulu mengenai Orang Asli pula lebih memberi tumpuan kepada pembangunan infrastruktur dan sosio-ekonomi. Oleh yang demikian, tiada model kecenderungan

keusahawanan yang bersesuaian dengan kajian terhadap Orang Asli ini. Pengkaji cuba mengetengahkan personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga untuk melihat hubungan dan pengaruh pembolehubah-pembolehubah tersebut terhadap kecenderungan keusahawanan Orang Asli.

Kajian ini adalah berbentuk kajian kuantitatif di mana data-data diperolehi dikumpul dengan menggunakan borang soal selidik yang diedarkan kepada responden. Kaedah kuantitatif ini diukur dengan menggunakan ujian statistik untuk menjawab beberapa persoalan yang diwujudkan di dalam bab 1. Berdasarkan kajian ini, empat ujian utama telah dipilih untuk menjawab persoalan, objektif dan hipotesis kajian. Ujian yang dimaksudkan adalah Ujian-T, Analisis Varian Sehala (ANOVA), Ujian Korelasi dan Ujian Regresi.

Ujian-T digunakan untuk menguji perbezaan faktor demografi yang mengandungi dua item seperti (jantina, agama, status perkahwinan, pekerjaan responden dan pekerjaan ibu bapa responden). ANOVA pula diuji ke atas faktor demografi yang mengandungi lebih daripada dua item seperti (umur dan taraf pendidikan). Fungsi kedua-dua ujian ini adalah untuk menentukan terdapat atau tidak perbezaan antara faktor demografi terhadap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Seterusnya, Ujian Korelasi dilakukan adalah bagi melihat hubungan antara pembolehubah-pembolehubah bebas (personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga) dengan pembolehubah bersandar (kecenderungan keusahawanan). Kemudian, Ujian Regresi telah menguji pengaruh pembolehubah-pembolehubah bebas ke atas pembolehubah bersandar. Ujian-ujian lain seperti Normaliti adalah untuk

memastikan taburan normal pada data. Manakala Ujian Frekuensi digunakan untuk melihat peratusan bagi demografi responden dan Ujian Min dan Sisihan Piawai dapat menunjukkan skor min bagi setiap pembolehubah.

Masyarakat Orang Asli dari Kampung Lubok Legong telah terpilih untuk menjadi responden kajian ini kerana mereka merupakan kaum Orang Asli tertua dan terkecil di Malaysia. Populasi masyarakat ini adalah seramai 276 orang dan pengkaji merasakan adalah lebih mudah untuk mendekati majoriti masyarakat ini kerana bilangannya yang sedikit. Sampel bagi responden ini seharusnya 159 Orang walau bagaimanapun, pengkaji telah menyerahkan sebanyak 160 borang kaji selidik kepada pegawai Orang Asli yang terlibat dan daripada jumlah tersebut hanya 130 borang diserahkan semula. Daripada kesemua borang yang diperolehi semula hanya 115 borang yang lengkap diisi dan boleh dijadikan data kajian ini.

Terdapat tiga bahagian dalam borang kaji selidik yang perlu dijawab oleh responden. Bahagian pertama merujuk kepada faktor demografi, kemudian di bahagian ke dua pula adalah soalan yang berkaitan personaliti pro-aktif, inovatif, pertimbangan mengambil risiko, sokongan kewangan dan sokongan keluarga, seterusnya bahagian terakhir adalah berkaitan dengan kecenderungan keusahawanan. Soalan di bahagian ke dua dan ke tiga diukur dengan menggunakan skala *Likert* yang terdiri dari 5 tingkat darjah persetujuan dan jumlah keseluruhan soalan adalah sebanyak 42 soalan. Data yang diperolehi telah dianalisis dengan menggunakan '*Statistical Packages for Social Science*' atau dikenali sebagai SPSS versi 21.0.

Hasil kajian mendapati bahawa tidak terdapat perbezaan faktor demografi ke atas kecenderungan keusahawanan Orang Asli di Kampung Lubok Legong. Kajian turut mendapati semua pembolehubah bebas mempunyai hubungan dengan kecenderungan keusahawanan kecuali faktor sokongan kewangan. Walau bagaimanapun, hanya faktor personaliti pro-aktif dan sokongan kewangan yang menyumbang kepada 42 tahap pengaruh kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli di kampung Lubok Legong.

Dapatlah disimpulkan bahawa masyarakat Orang Asli ini mempunyai keinginan untuk mengubah taraf hidup mereka dan sedar akan kebergantungan kepada sumber kewangan dalam memulakan sesebuah perniagaan. Pengkaji melihat bahawa usaha untuk menggalakkan Orang Asli Lubok Legong menceburi bidang keusahawanan boleh mencapai kejayaan sekiranya tahap pendidikan dan kemahiran mereka dipertingkat dan budaya pergaulan Orang Asli ini diperluas. Mereka bukan sahaja perlu melihat cara hidup masyarakat umum malah mengenal budaya keusahawanan masyarakat Orang Asli di negeri lain seperti di Johor, Negeri Sembilan, Perak, Pahang dan Selangor.

Walaupun bagaimanapun, kajian ini sedikit sebanyak memberi gambaran sebenar tentang tahap kecenderungan keusahawanan dalam kalangan kelompok mereka. Kajian ini juga boleh dijadikan ramalan kepada kejayaan program pembangunan keusahawanan bukan sahaja dalam kalangan Orang Asli di Kampung Lubok Legong, malah di peringkat nasional dalam persediaan menempuh era globalisasi ke arah merialisasikan Wawasan 2020.

RUJUKAN

- Abdul Azizi, A. L., Mohd Abdullah, J., Mohd Azlan, Y., Osman, J., dan Syahira, H. (2011). *Asas keusahawanan pengurusan perniagaan kecil dan sederhana*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Kelantan: Universiti Malaysia Kelantan.
- Abdul Razak, A., dan Zailan, M. J. (2009). *Masyarakat Orang Asli: Perspektif pendidikan dan sosiobudaya*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Bangi, Selangor: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ahmad Yasruddin M. Y., Nik Abdul Azizi M. dan Nik Azyyati, N. J. (2011). Students' entrepreneurial inclination at a Malaysian Polytechnic: a preliminary investigation. *International Education Studies*, 4(2), 198-205.
- Aizat Mohd, N., Nor Hazlin, A., dan Chew, E. L. (2009). Examining a model of entrepreneurial intention among Malaysia using SEM procedure. *European Journal of Scientific Research*, 33(2), 365-373.
- Ajzen, I. (1987). Attitudes, traits and actions: Dispositional prediction of behaviour in personality and social psychology. In L. Berkowitz (Ed.). *Advances in Experimental Social Psychology*, 1-63. San Diego: Academic Press.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behaviour. *Organizational Behavior and Human Decision Process*, 50, 179-211.
- Akta 134 (2006). Pesuruhjaya Penyemak Undang-Undang Malaysia. *Akta Orang Asli 1954*. Kuala Lumpur: Pencetakan Nasional.
- Allinson, C. W., dan Hayes, J. (1996). Intuition and entrepreneurial behaviour. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 9(1), 31-43.

- Bagheri, A., dan Zaidatol Akmaliah, L. P. (2010). Role of family in entrepreneurial leadership development of university students. *World Applied Sciences Journal*, 11 (4): 434-442.
- Bandura, A. (1986). *The social foundations of thought and action*. Eaglewood Cliffs, Nj: Prentice-Hall.
- Bateman, T. S., dan Crant, J. M. (1993). The proactive component of organization behaviour: A measure and correlates. *Journal of Organizational Behavior*, 14, 103-118.
- Berita Harian (2014). *Orang Kita TV3 Perjelasan Isu Orang Asli*. Laman web ini diakses pada 29 Mac 2014, dari: <http://www.beritaharian.tv3.com.my>
- Bernama (6 Mac 2010). *RM150 Juta Untuk Pembangunan Infrastruktur Orang Asli*. Laman web ini diakses pada 30 Mac 2014, dari: <http://www.bernama.com>
- Birds, B. J. (1988). Implementing entrepreneurial ideas: The case for intentions. *Academy of Management Review*, 13 (3), 442-453.
- Bird, B. J. (1989). *Entrepreneurial behavior*. Glenview, IL: Scott, Foresman.
- Birds, B. J. (1992). The operation of intentions in time: The emergence of the new venture. *Entrepreneurships Theory and Practice*, 17, 11-20.
- Boon, Y., dan Bohari, S. (2010). *Kesediaan Untuk Menceburi Bidang Keusahawanan Di Kalangan Pelajar-pelajar Bumiputera Tingkatan Empat Di Tiga Buah Sekolah Sekitar Skudai*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Johor: Universiti Teknologi Malaysia.
- Brown, A. H. D., dan Marshall, D. R. (1995). A basic sampling strategy: Theory and practice. *Collecting plant genetic diversity*. Technical guidelines, 75-91. United Kingdom: CAB International, Wallingford,.

- Boyd, N. G., dan Vozikis, G. S. (1994). The influence of self-efficacy on the development of entrepreneurial intentions and actions. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 18, 63-77.
- Brockhous, R. H. (1980). Risk-taking propensity of entrepreneurs. *Academy of Managemnet Journal*, 23, 509-520.
- Brockhous, R. H., dan Horwitz, P. S. (1986). Psychology of the entrepreneur. In D. Sexton and Smilor, R., Eds., *The arts and Sciences of Entrepreneurship*. Cambridge: Ballinger, 25-48.
- Bull, I., dan Willard, G. E. (1993). Towards a theory of entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 8(3), 183-195.
- Buss, A. H., dan Finn, S. E. (1987). Classification of personality traits. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(2), 432.
- Caird, S. (1988). *Review of Methods of Measuring Enterprise Attributes*. Unpublished Paper, Durham University Business School.
- Caird, S. (1991). The enterprising tendency of occupational groups. *International Small Business Journal*, 9(4), 75-81.
- Carsrud, A. L. (1993). Entrepreneurial intentions: applying the theory of planned behaviour. *Entrepreneurship & Regional Development*, 5(4), 315-330.
- Craid, S. (1991). Testing enterprising tendency in occupational groups. *British Journal of Management*, Vo. 2, 177-186.
- Crant, J. M. (1996). The proactive personality scale as a predictor of entrepreneurial intentions. *Journal of Management*, 29(3), 62-74.
- Calvert, G. (1993). *High wire Management*. Hoboken, New Jersey: Jossey-Bass.
- Chell, E., Haworth, J., dan Brearley, S. (1991). *The entrepreneurial Personality*. London, England: Rout-ledge.

- Chen, C. C., Greene, P. G., dan Crick, A. (1998). Does entrepreneurial self-efficacy distinguish entrepreneurs from managers? *Journal of Business Venturing*, 13, 295-316.
- Chong, K. S. (1993). *Chinese entrepreneurship in Malaysia*. Tesis PHD yang tidak diterbitkan. University of Southern California.
- Corbett, A. C. (2006). Proclivity for improvisation as a predictor of entrepreneurial intentions. *Journal of Small Business Management*, 44(1), 45-63.
- Cole, A. (1969). Definition of Entrepreneurship. In J. Komives (Eds.). Karl. A. *Bostrum Seminar in the Study of Enterprise*, 10-22.
- Colton, R., dan Udell, G. G. (1976). The National Science Foundations Innovation Center: An experiment in training Potential Entrepreneurs and Innovators. *Journal of Small Business Manangement*, 45(2), 50-55.
- Crant, J. M., dan Kraimer, M. L. (1999). Proactive personality and career success. *Journal of Applied Psychology*, 84 (3), 416-427.
- Crant, J. M. (1996). The proactive personality scale as a predictor of entrepreneurial intention. *Journal of Small Business and Management*, 34 (3), 42-49.
- Davidsson, P. (1995). *Determinants of entrepreneurial intentions*. Sweden: Jonkoping International Business School (JIBS).
- Davidsson, P (1995a). Small firms: Has their role as job creators been exaggerated? *Paper presented at the 40th ICSB World Conference*. Sydney, June 18-21.
- Dollinger, M. (1995). Entrepreneurship. *Strategies and Resources*. Illiniois: Irwin.
- Douglas, E. J., dan Shepherd, D. A. (2000). Entrepreneurship as a utility: maximizing response. *Journal of Business Venturing*, 15 (3), 231-252.

- Douglas, E. J., dan Shepherd, D. A. (2002). Self-employment as a career choice: Attitudes, entrepreneurial intentions, and utility maximizing. *Entrepreneurship, theory and practice*, Spring, 81-90.
- Drucker, P. F. (1964). *Managing for results*. Allied Publishers.
- Drucker, P. F. (1996). *The executive in action*. Harper Business.
- Drucker, P. F. (1998). *Management's new paradigms*. Forbes Magazine, 10, 98.
- Durham University Business School (1988). *General Enterprising Tendency (GET) Test*. Durham: Durham University.
- Eison, J., dan Pollio, H. (1990). Grades: Their influence on students and faculty. *New directions for teaching and learning*, (42), 93-102.
- Eshbaugh, E. M. (2010). Friend and family support as moderators of the effects of low romantic partner support on loneliness among college women. *Individual Differences Research*, 8(1).
- Fini, R., Grimaldi, R., dan Sobrero, M. (2009). Factors fostering academics to start up new ventures: an assessment of Italian founders' incentives. *The Journal of Technology Transfer*, 34(4), 380-402.
- Franke, N., dan Lüthje, C. (2004). Entrepreneurial intentions of business students - a benchmarking study. *International Journal of Innovation and Technology Management*, 1(03), 269-288.
- Furnham, A. (1992). Personality at work. *The role of individual differences in the working place*. London, UK: Routledge.
- Frankel, S. (1990). Population requirement for primary hip-replacement surgery: a cross-sectional study. *The Lancet*, 353(9161), 1304-1309.
- Gartner, W. B. (1985). A conceptual framework for describing the phenomenon of new venture creation. *Academy of Management Review*, 10(4), 27-37.

- Gay, L. G., dan Airasian, P. (2003). *Educational Research: Competencies for Analysis and Applications* (7th ed.). New Jersey: Merrill Prentive Hall.
- Gazalba, S. (1981). *Pembimbing latihan ilmiah dan tesis*. Kuala Lumpur. Pustaka Antara.
- Gravetter, F. J., dan Wallnau, L. B. (1985). *Statistical for the behavioural sciences: a first course for students for success*. London: Koganpage.
- Gray, D. A. (1989). The entrepreneur's complete self-assesment guide: *How to determine your potential for success*. London: Kogan page.
- Gnywali, D. R., dan Fogel (1994). Environment and entrepreneurship development: Key dimensions and research implications. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18(4), 43-62.
- Habsah, B., dan Faudziah (2005). *Entrepreneurship education: The case of University Utara Malaysia*. Sintok, Kedah: Universiti Utara Malaysia.
- Hair, J. F., Jr. Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., dan Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis*. (6th ed.). New Jersy: Prentice Hall.
- Hapzarizal, M. (2012). *Kajian kecenderungan keusahawanan di kalangan pesara tentera*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Universiti Utara Malaysia: Graduate School of Business.
- Hasniza, H. (2011). *Kajian terhadap kecederungan keusahawanan dalam kalangan pelajar jurusan perdagangan SMK Seksyen 24 Shah Alam Selangor*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Universiti Utara Malaysia: Graduate School of Business.
- Hishamuddin, M. S. (2005). *Panduan mudah analisis data menggunakan SPSS window*. Johor: Universiti Teknologi Malaysia.

- Hisrich, R. D., dan Brush, C. (1985). Women and minority entrepreneurs: A comparative analysis. In J. Hornady, E. Shills, J. Timmons and K. Vesper (eds.), *Frontiers of entrepreneurship research*, 566-587. Wesley, MA: Babson Center for Entrepreneurial Studies.
- Hisrich, R. D., and Brush, C. G. (1986). *The Woman Entrepreneur*. Lexington, MA: Lexington Books.
- Hisrich, R. D., and Peters, M. P. (1989). Entrepreneurship: Starting. *Developing and managing a new enterprise*. Homewood, Boston.
- Hisrich, R. D., and Peters, M.P. (2002). *Entrepreneurship* (5th ed.). Boston, McGraw Hill.
- Hisrich, R. D. (1986). The women entrepreneur: Characteristics, skills, problems and prescriptions for success. In Sexton, D.L. and Smilor, R.W. (eds.), *The arts of science of entrepreneurship*. Cambridge, MA: Ballinger.
- Hmieleski, K. M., dan Corbett, A. C. (2006). Proclivity for improvisation as a predictor of entrepreneurial intentions. *Journal of Small Business Management*, 44(1), 45-63.
- Ho, T. S., dan Koh, H. C. (1992). Differences in psychological characteristic between entrepreneurially inclined and non-inclined accounting graduates in Singapore. Entrepreneurship, Innovation and Change. *An International Journal*, Vol. 1, 243-254.
- Hornaday, J. A., dan Aboud, J. (1971). Charecteristics of successful entrepreneurs. *Personnel Psychology*. 24, 141-153.
- House, J. S. (1981). *Work stress and social support*. Chicago: Addison-Wesley Longman, Inc.

- Hull, D. L., Bosley, J. J., dan Udell, G. G. (1980). Renewing the hunt for Heffalump: Identifying potential entrepreneurs by personality characteristics. *Journal of Small Business*, 18 (1).
- Isfaq, A., Muhammad, Amir, M. N., dan Hafiza, A. I. (2011). External factors and entrepreneurial career intentions; moderating role of personality traits. *International Journal of Academic Research*, 3(5), 262-267.
- Jackson, D. N. (1994). *Jackson Personality Inventory-Revised Manual*. Port Heron, MI: Sigma Assessment System, Inc.
- JHEOA (2008). Jabatan Hal Ehwal Orang Asli. Laman web ini telah diakses pada 28 Mac 2014, dari: <http://www.jakoa.gov.my>
- JAKOA (2011). Jabatan Kemajuan Orang Asli. Laman web ini diakses pada 30 Mac 2014, dari: Portal Rasmi JAKOA: <http://www.jakoa.gov.my>.
- JAKOA. (2011b). *Pelan Strategik Kemajuan Orang Asli: 2011-2015*. Kuala Lumpur: Bahagian Perancangan dan Penyelidikan, Jabatan Kemajuan Orang Asli.
- Kalsom, K., Nor Ashikin, M. N., dan Mohmad Amin, M. I. (2004). Pelancongan dan Pembangunan Komuniti. In Dalam Dani Salleh (Ed.), *Pembangunan Komuniti: Dasar, Konsep, Strategi dan Isu di Malaysia* (pp. 150). Sintok: Universiti Utara Malaysia.
- Kamus, D. (1984). *Kamus Dewan, Edisi Kedua*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Kamus, D. (2000). *Kamus Dewan, Edisi Ketiga*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Kickull, J. & Zaper J. A. (1999). Untying the knot: Do personal and organizational deretminants influence entrepreneurial intentions? *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 15 (3).
- Kirton, M. J., dan Pender, S. (1982). The Adaption-Innovation continuum, occupational type, and the course section. *Psychological Reports*, 51, 883-886.
- Kirzner, I. M. (1985). *Discovery and the capitalist process* (pp. 24-5). Chicago: University of Chicago Press.
- Kirzner, I. M. (1997). Entrepreneurial discovery and the competitive market process: An Austrian approach. *Journal of Economic Literature*, 35(1), 60-85.
- Koh, H.C. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics: A study of Hong Kong MBA students. *Journal of Managerial Psychology*, 11(3), 1224.
- Kolvereid, L. (1996). Organizational employment versus self-employment: Reasons for career choice intentions. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 20(3), 23-31.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educ Psychol Meas*, 30 (2), 607-610.
- Krishnasamy, D. S. (2013). *Impak sosioekonomi program penempatan tersusun: kajian kes masyarakat Orang Asli di Parlimen Cameron Highlands*. Tesis Sarjana Ekonomi. Universiti Utara Malaysia: Graduate School of Business.
- Krueger, N., dan Brazeal, D. V. (1994). Entrepreneurial potential and potential entrepreneurs. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, Spring, 91-104.

- Krueger, N. F., dan Carsrud, A. L. (1993). Entrepreneurial intentions: Applying the theory of planned behaviour. *Entrepreneurship and Regional Development*, 5, 315-330.
- Krueger, N. F. (1993). The impact of prior entrepreneurial exposure on perceptions of new venture feasibility and desirability. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 18 (1), 5-12.
- Krueger, N. F., Reilly, M. D., and Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15, 411-432.
- Krueger, N., dan Dickson, P. (1994). How believing in ourselves increase risk-taking: Self-efficacy and perceptions of opportunity and threat: *Decision Sciences*, 25, 385-400.
- Kuratko, D. F., dan Hodgetts, R. M. (1995). *Entrepreneurship: A contemporary approach*. USA: Dryden Press.
- Lindsay, J. N. (2005). *Toward a cultural model of indigenous entrepreneurial attitude*. South Australia. University of South Australia: School of Management.
- Matthews, C. H., dan Moser, S. B. (1996). A longitudinal investigation of the impact of family background and gender on interest in small firm ownership. *Journal of Small Business Management*, 34(2), 29-34.
- McBurney, D. H. (2001). *Research Methods* (5th Ed.). California: Wadsworth.
- McClelland, D. C. (1961). *The Achieving Society*. Princeton, NJ: Vn Nostrand.
- McClelland, D. C. (1987). Characteristics of successful entrepreneurs. *Journal of Creative Behavior*, 21, 219-233.

- Mesch, G. S., dan Czamanski, D. (1997). Occupational closure and immigrant entrepreneurship: Russian Jews in Israel. *Journal of Socio-economics*, 26 (6), 597-610.
- Mohd Majid, K. (2005). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Mohd Nur Al- Hafiz, M. (2011). *Usaha yang dijalankan oleh masyarakat Orang Asli dalam meningkatkan pembangunan ekonomi mereka: Satu kajian di daerah Pekan, Pahang*. Tesis Sarjana yang diterbitkan. Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Rashid, A. B. (2008). *Tahap kesampaian bantuan kewangan dan kredit kerajaan (BKKK) terhadap prestasi perusahaan kecil dan sedrhana (PKS) bumiputera di Kedah*. Pulau Pinang: Universiti Sains Malaysia.
- Mohd Salleh, H. D. (1992). Entrepreneurship and enterprise: The influence of work experience on enterprising tendency – an empirical evidence. *Malaysia Management Journal*, 1(1).
- Mohd Salleh, H. D. (1992). *Enterprise and entrepreneurship development in higher education in Malaysia*. Unpublished doctoral dissertation, University of Durham, England.
- Mohd Salleh, H. D. (2002). *Laporan akhir kajian pengesanan siswazah*, Universiti Utara Malaysia, Sintok.
- Mohd Salleh, H. D. (2002) Pembangunan keusahawanan: *Cabaran kepada pendidikan tinggi*. Unpublished Manuscript, Universiti Utara Malaysia, Sintok.

- Mohd Syahril Rosdi, A. Z. (21 April 2011). *Perkim dekati Orang Asli Lubuk Legong*. Laman web ini diakses pada 30 Mac 2014 dari, Utusan Malaysia Online: <http://www.utusan.com.my>
- Mueller, S. L., dan Thomas, A. S. (2000). Culture and entrepreneurial potential: A nine country study of locus of control and innovativeness. *Journal of Business Venturing*, 16, 51-75.
- Nor Aishah, and Yufiza (2006). Motivating factors that influence class F contractors to become entrepreneurs. *Journal Pendidikan*, 31, 107-121.
- Noor Azizah, A. & Zalinah, A. (2005). Masalah Kemiskinan di Kalangan Wanita. In Che Su Mustaffa, Wan Abdul Rahman Khudzri Wan Abdullah & Mohamad Sukeri Khalid (Eds.), *Pembangunan: Implikasi Sosial dan Fizikal* (pp. 57). Sintok: Universiti Utara Malaysia.
- Nurizah, N., Asan, A. G., Mohd, S. A., Shamsul, K. A., dan Juliana, M. Y. (2011). *Perkembangan prospek koperasi Orang Asli: Kajian Kes Negeri Perak dan Pahang*. Tesis PHD. yang tidak diterbitkan, Universiti Utara Malaysia.
- Ooi, Y. K, Selvarajah, C., and Meyer, D. (2011). Inclination toward entrepreneurship among university students: An empirical study of Malaysian university students. *International Journal of Business and School Science*, 2(4), 206-220.
- Pallant, J. (2005). *SPSS Survival Manual: A step by step guide analysis using*. Sydney: National Library of Australia.
- Pennings, J. M. (1982). Organizational birth frequencies: An empirical investigation. *Administrative Science Quarterly*, 120-144.
- Perbadanan Perpustakaan Awam Kedah. (t.t). *Kaum Kensui*. Laman web ini diakses pada 14 Februari 2014, dari: <http://www.memorikedah.com>

- Permata Orang Asli. (Mac 2009). *Adat dan budaya Orang Asli (Siri 5)*. Laman web ini diakses pada 5 Februari 2014, dari: <http://adatbudayapermata.blogspot>.
- Poston, B. (2009). Maslow's Hierarchy of Needs. *Surgical technologist*, p348.
- Rahayu, R., dan Noor Sharipah, S. S. (2013). Pembinaan keupayaan dalam pelancongan Orang Asli: Satu kajian komuniti Mah Meri: *Social Sciences Research*, 658-661.
- Rajani, N., dan Sarada, D. (2008). Women entrepreneurship and support system. *Student Home Community Social*, 2(2), 107-112.
- Reitan, B. (1997). Fostering technical entrepreneurship in research communities: granting scholarships to would-be entrepreneurs. *Technovation*, 17(6), 287-296.
- Robinson, J. P., Shaver. P. R., dan Wringhtsman, L. S. (1991). *Measure of personality and social psychological attitudes*. California: Academic Press Inc.
- Robinson, P. B., Stimpson, D. V., Huefner, J. C., dan Hunt, H. K. (1991). An attitude approach to the prediction of entrepreneurship. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, Summer, 13-31.
- Ronstadt. R. (1984a). *Entrepreneurship: Text, Cases and Notes*. Dover, MA: Lord.
- Samuelson, K. (1961). *Religion and economic action*. Basic Books. University of Kansas: Prentice Hall.
- Samuelson, K. (1961). *Religion and economic action*. Basic Books. Nj: Prentice-Hall.
- Salkind, N. J. (1997). *Exploring research* (3rd ed.), University of Kansas: Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey.

- Schein, E. H. (1990). American Psychological Association. *Organizational culture* 45 (2), 109.
- Schein, E. H. (1987). Individual and career. In J. Lorsh (ed.), *Handbook of organizational behavior*. Eaglewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Schumpeter, J. (1934). The theory of economic development. In. E. Okum (ed.), *Studies in Economic Development*. Cambridge MA: Harvard University.
- Scott, M. G., and Twomey, D. F. (1988). The long-term supply of entrepreneurs: Students' career aspirations in relation on Entrepreneurship. *Journal of Small Business Management*, 26, 35-13.
- Seibert, S. E., Crant, J. M., dan Kraimer, M. L. (1999). Personality and career success. *Journal of Applied Psychology*, 84(3), 416-427.
- Sekaran, U. (2000). Research methods for business. *A skill-building approach* (3rd ed.). New York: Wiley and Son, Inc.
- Sekaran, U., and Bougie, R. (2009). Research methods for business: *A skill-building approach* (5th ed.). United Kigdom: A John Wiley and Sons, Ltd, Publication.
- Sexton, D. L., and Bowman, N. (1984). *The effects of pre-existing psychological characteristics on new venture initiations*. Paper presented at the annual meeting of Academy of Management, Boston, Mass.
- Sexton, D. L., dan Bowman, N. (1983). Determining entrepreneurial potential of students. *Academy of Management Proceedings*, 408-411.
- Sexton, D. L., dan Bowman-Upton, N. (1990). Female and male entrepreneurs: psychological characteristics and their role in gender-related discrimination. *Journal of Business Venturing*, 5(1), 29-36.

- Shamsul Huda, A. R. (2012). *A study of relationship between family support, role model and financial support towards entrepreneurial inclination among UUM non-business students*. Tesis yang tidak diterbitkan. Universiti Utara Malaysia: Graduate School of Business.
- Shane, S., dan Kolvereid, L. (1995). National environment, strategy and new venture performance: A three country study. *Journal of Small Business Management*, 33(2), 37–50.
- Shapero, A. (1975). The displaced, uncomfortable entrepreneurs. *Psychology Today*, November, 83-86.
- Shapero, A. (1982). Social dimension of entrepreneurship. In Kent. C., Sexton, D., and Vesper, K. Eds., *The Encyclopedia of Entrepreneurship*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 72-90.
- Sheppard, B., Hartwick, J., dan Warshaw, P. (1988). The theory of reasoned action: A meta-analysis of past research with recommendations and future research. *Journal of Consumer Research*, 15, 325-344.
- Shaver, K. G., dan Scott, L. R. (1992). Person, process, and choice: The psychology of new venture creation. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 16, 23-45.
- Silver, H. R. (1983). Scientific achievement and the concept of risk. *British Journal of Sociology*, 39-43.
- Stevenson, H., Roberts, M., dan Grousbeck. (1989). *New Business Ventures and Entrepreneur*. Homewood: Irwin.
- Stewart, W. H., Watson, W. E., Cerland, J. C., dan Carland, J. W. (1999). A proclivity for entrepreneurship; a comparison of entrepreneurs, small business owners, and corporate managers. *Journal of Business Venturing*, 12(2), 9-14.

- Stuart, R. W., dan Abetti, P. A. (1990). Impact of entrepreneurial and management experience on early performance. *Journal of Business Venturing*, 5(2), 14-18.
- Taylor, M. P. (1996). Earnings, independence or unemployment: Why become self-employed? *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 58(2), 253-266.
- Timmons, J. A. (1978). Characteristics and role demands of entrepreneurship. *American Journal of Small Business*, 3(1), 5-17.
- Utusan Malaysia. (5 Disember 2009). 19.990 keluarga Orang Asli terima hak milik tanah. Laman web ini diakses pada 13 Mac 2014 dari, Utusan Online: <http://www.utusan.com.my>
- Utusan Malaysia. (21 April 2011). Bicara Agama: Perkim dekati Orang Asli Lubok Legong. Laman web ini diakses pada 31 Mac 2014 dari, Utusan Online: <http://www.utusan.com.my>
- Van de Ven, A. H. (1992). Longitudinal methods for study the process of entrepreneurship. In D. L. Sexton & J. D. Kasarda (Ads). *The State of the Art in Entrepreneurship Research*, 214-242.
- Van de Ven, A. H., dan Schroeder, D. M. (1994). Designing new business start-ups: Entrepreneurial, organizational, and ecological considerations. *Journal of Management*, 10(1), 87-107.
- Vesper, K. H. (1984). Three faces of corporate entrepreneurship: A pilot study. University of Washington. Graduate School of Business.
- Walker, F. A. (1876). The wages question: A treatise on wages and the wages class. New York: H. Holt.
- Wan Liz Ozman, W. O., dan Sulzari, M. (2002). Memperkasakan usahawan: Panduan lengkap pengurusan perniagaan dan penjenamaan usahawan. Kuala Lumpur: Golden Books Center 2002.

- Wan Syukri, W. D. (2004). *Pengaruh personaliti terhadap kecenderungan keusahawanan*. Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan. Universiti Utara Malaysia: Graduate Scholl of Business.
- Wang, C. K., Wong P. K., dan Lu, Q. (2001). *Entrepreneurial Intententions and Tertiary Education*. National University of Singapore.
- Wang, W., Lu, W. & Millington, K. J. (2011). Determinants of entrepreerial intention among college student in China and USA. *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 1(1), 35-44.
- Weber, M. (1958). *The protestant ethic and the spirit of capitalism*. New York: Scriber's.
- Welsh, J. A., dan White J. F. (1981). Converging on characteristics of entrepreneurs, in Vesper, K. H. (ed.). *Frontiers of Entrepreneurship Research*. Wellesley, Mass.: Babson College.
- Wikipedia (t.t.). *Orang Asli*. Laman web ini diakses pada 6 Mac 2014, dari: http://en.wikipedia.org/wiki/Orang_Aсли
- Wood, R., dan Bandura, A. (1989). Social cognitive theory of organizational management. *Academy of Management Review*, 14, 361-384.
- Zahariah, M. Z., Amalina M. A., dan Erlane K. G. (2002). Entrepreneurship intention among Malaysia business students. *Canadian Social Science*, 6(3), 34-44.
- Zulkifli, S. N. (1996). Sexual Health of Male Migrant Workers. *Journal of Health and Translational Medicine*, 7(1).

LAMPIRAN 1

JABATAN KEMAJUAN ORANG ASLI MALAYSIA
(KEMENTERIAN KEMAJUAN LUAR BANDAR DAN WILAYAH)
TINGKAT 3,4,10 & 20, WEST BLOCK,
WISMA SELANGOR DREDGING,
142 - C, JALAN AMPANG,
50548 KUALA LUMPUR.

Telefon : 03-21610577
: 03-21610994-8(5 talian)
Gombak : 03-61892122
Fax : 03-21621470 (IP)
: 03-61883160 (GBK)
Laman Web : www.jakoa.gov.my

Ruj. Kami : JAKOA/PP.30.032Jld12 (95)
Tarikh : 28 Mac 2014

Pengarah
Othman Yeop Abdullah
Graduate School Of Business
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM Sintok
Kedah
(u/p: Puan Rozita Binti Ramli)

Tuan/Puan,

KEBENARAN MENJALANKAN KAJIAN/PENYELIDIKAN

Dengan hormatnya saya diarah merujuk kepada perkara tersebut di atas.

2. Jabatan ini telah meneliti permohonan tuan/puan dan sukacita dimaklumkan bahawa permohonan untuk menjalankan kajian yang bertajuk "**Kecenderungan Keusahawanan Dalam Kalangan Orang Asli**" telah diluluskan mengikut ketetapan seperti berikut:-

Tajuk : **Kecenderungan Keusahawanan Dalam Kalangan Orang Asli**
Tempat : **Kampung Orang Asli Lubuk Lenggong, Baling**
Tarikh : 7 April 2014

3. Pihak tuan/puan adalah diminta supaya dapat mematuhi syarat-syarat seperti mana terkandung dalam borang permohonan seperti dilampiran Appendix 1. Jabatan ini boleh menarik balik kelulusan kajian sekiranya pihak tuan/puan melanggar syarat-syarat yang ditetapkan.

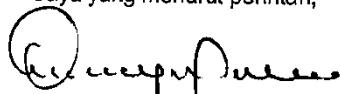
4. Disarankan agar pihak tuan berhubung terus dengan Pegawai Jabatan Kemajuan Orang Asli yang berkenaan untuk mendapatkan maklumat lanjut berkenaan perkara di atas. Kerjasama pihak tuan/puan berhubung perkara di atas amat dihargai dan diucapkan ribuan terima kasih.

Sekian,

“ BERKHIDMAT UNTUK NEGARA ”

“ KOMUNITI BERDAYA DESA BERJAYA ”

Saya yang menurut perintah,

(SARGI BIN BAKAM)

Bahagian Perancangan dan Penyelidikan
b.p Ketua Pengarah
Jabatan Kemajuan Orang Asli Malaysia

s.k - Pengarah JAKOA Negeri Kedah (05-2540009)
 - PJAKOA Daerah Hulu Perak/Baling (05-7912268)

OTHMAN YEOP ABDULLAH
GRADUATE SCHOOL OF BUSINESS
Universiti Utara Malaysia
06010 UUM SINTOK
KEDAH DARUL AMAN
MALAYSIA

Tel: 604-928 7118/7119/7130
Faks (fax): 604-928 7160
Laman Web (Web): www.oyagsb.uum.edu.my

KEDAH AMAN MAKMUR • BERSAMA MEMACU TRANSFORMASI

UUM/OYAGSB/K-14

17 March 2014

TO WHOM IT MAY CONCERN

Dear Sir/Madam

DATA COLLECTION

COURSE : Project Paper/Thesis
COURSE CODE : BPMZ 69912
LECTURER : Assoc. Prof. Dr. Hoe Chee Hee

This is to certify that the following is a postgraduate student from the OYA Graduate School of Business, Universiti Utara Malaysia. She is pursuing the above mentioned course which requires her to undertake an academic study and prepare an assignment. The details are as follows:

NO.	NAME	MATRIC NO.
1.	Siti Nur Aisyah Binti Alias	813375

In this regard, I hope that you could kindly provide assistance and cooperation for her to successfully complete the assignment given. All the information gathered will be strictly used for academic purposes only.

Your cooperation and assistance is very much appreciated.

Thank you.

"SCHOLARSHIP, VIRTUE, SERVICE"

Yours faithfully

ROZITA BINTI RAMLI
Assistant Registrar
for Dean
Othman Yeop Abdullah Graduate School of Business

c.c - Student's File (813375)

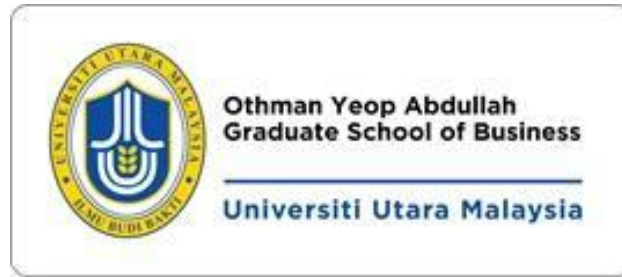
Universiti Pengurusan Terkemuka
The Eminent Management University

LAMPIRAN II

Jadual Krejcie dan Morgan (1970)

<i>N</i>	<i>S</i>	<i>N</i>	<i>S</i>	<i>N</i>	<i>S</i>
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

BORANG KAJI SELIDIK**KECENDERUNGAN KEUSAHAWANAN DALAM KALANGAN ORANG ASLI**

Tuan/Puan yang dihormati,

Anda telah terpilih sebagai responden kepada kajian ini. Soalan-soalan ini dibentuk untuk mengkaji kecenderungan keusahawanan dalam kalangan Orang Asli. Kajian ini dijalankan sebagai memenuhi syarat pengajian Sarjana Sains Pengurusan (UUM).

Segala maklumat yang diberikan adalah menjadi kerahsiaan kami. Kerjasama yang diberikan amatlah dihargai.

Ribuan Terima Kasih diucapkan atas kelapangan dan kerjasama yang diberikan.

SITI NUR AISYAH BINTI ALIAS

Bahagian A: Maklumat Demografi

Sila tandakan (✓) di dalam ruangan petak yang telah disediakan.

1. Jantina

☐

Lelaki

☐

Perempuan

2. Status Perkahwinan

☐

Bujang

☐

Berkahwin

3. Agama

☐

Tiada Agama

☐

Islam

4. Pekerjaan

☐

Tidak Bekerja

☐

Bekerja Sendiri, sila nyatakan _____

5. Pekerjaan ibu/bapa

☐

Tidak Bekerja

☐

Bekerja Sendiri, sila nyatakan _____

6. Umur

☐

19 tahun dan ke bawah

☐

40 – 49 tahun

☐

20 – 29 tahun

☐

50 tahun dan ke atas

☐

30 – 39 tahun

7. Tahap Pendidikan

☐

Tidak Bersekolah

☐

Sekolah Menengah

☐

Sekolah Rendah

Bahagian B

Personaliti Pro-aktif, Inovatif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga

Sila tandakan jawapan anda mengikut skala berikut:	Sangat tidak setuju	Tidak setuju	Tidak pasti	Setuju	Sangat setuju
1. Saya selalu mencari cara-cara baru untuk memajukan hidup saya.	1	2	3	4	5
2. Saya rasa terpenggil untuk membuat perubahan dalam masyarakat, seterusnya kepada dunia.	1	2	3	4	5
3. Saya rasakan sayalah pendorong utama terhadap sebarang perubahan yang membina, walau di mana sahaja saya berada.	1	2	3	4	5
4. Saya berasa sangat seronok apabila idea saya menjadi kenyataan.	1	2	3	4	5
5. Saya boleh mengenal peluang yang baik sebelum orang lain.	1	2	3	4	5
6. Saya selalu memberi kejutan kepada masyarakat tentang ciptaan baru.	1	2	3	4	5
7. Orang ramai selalu meminta bantuan saya dalam aktiviti-aktiviti kreatif.	1	2	3	4	5
8. *Saya bukan seorang yang kreatif.	1	2	3	4	5
9. *Saya tidak suka mencipta sesuatu yang baru berbanding melakukan kerja yang berulang dan memerlukan kemahiran.	1	2	3	4	5
10. *Saya tidak suka pekerjaan yang memerlukan idea baru berbanding menggunakan idea lama.	1	2	3	4	5
11. Apabila saya membuat keputusan, saya akan lakukan setelah saya berfikir dengan mendalam.	1	2	3	4	5
12. Saya akan mengelak daripada mengambil risiko yang tidak pasti.	1	2	3	4	5
13. *Saya tidak suka perubahan yang mendadak dalam hidup saya.	1	2	3	4	5
14. *Sebelum membuat sesuatu keputusan penting, saya tidak memikirkan akibat yang mungkin berlaku.	1	2	3	4	5
15. Saya suka memulakan projek yang meyakinkan walaupun berisiko.	1	2	3	4	5
16. Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari bank.	1	2	3	4	5
17. Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari kawan.	1	2	3	4	5
18. Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari keluarga.	1	2	3	4	5
19. Saya rasa mudah untuk mendapatkan pinjaman kewangan dari kerajaan.	1	2	3	4	5
20. Keluargalah yang akan memberi maklumat penting tentang pesaing.	1	2	3	4	5
21. Keluargalah yang akan memberi maklumat penting tentang produk dan perkhidmatan perniagaan saya.	1	2	3	4	5
22. Keluargalah yang membantu saya dalam menangani masalah perniagaan.	1	2	3	4	5
23. Keluargalah yang prihatin terhadap kesihatan dan kegembiraan saya.	1	2	3	4	5

Bahagian C

Kecenderungan Keusahawanan

Sila tandakan jawapan anda mengikut skala berikut:		Sangat tidak setuju	Tidak setuju	Tidak pasti	Setuju	Sangat setuju
1.	Saya mungkin akan memiliki perniagaan saya sendiri suatu hari nanti.	1	2	3	4	5
2.	Saya mungkin akan memiliki perniagaan saya sendiri dalam waktu yang terdekat ini.	1	2	3	4	5
3.	Menjadi ketua dalam perniagaan sendiri adalah matlamat utama saya.	1	2	3	4	5
4.	Saya selalu berfikir untuk memiliki perniagaan saya sendiri.	1	2	3	4	5
5.	Saya berminat untuk memulakan satu perniagaan.	1	2	3	4	5
6.	Saya telahpun memikirkan sejenis perniagaan untuk dimulakan.	1	2	3	4	5
7.	Saya telahpun mula merancang untuk memulakan perniagaan.	1	2	3	4	5
8.	Saya akan bekerja keras untuk memulakan perniagaan.	1	2	3	4	5
9.	Saya bercadang untuk memulakan perniagaan pada masa akan datang.	1	2	3	4	5
10.	Pernahkah anda bercadang untuk memiliki syarikat anda sendiri?	1	2	3	4	5
11.	Mungkinkah setahun akan datang anda akan memiliki sebuah perniagaan?	1	2	3	4	5
12.	Mungkinkah lima tahun akan datang anda akan memiliki sebuah perniagaan?	1	2	3	4	5

LAMPIRAN IV

Output SPSS

Frekuensi Jantina Responden

Statistik

JANTINA

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.50
Std. Deviation		.502
Variance		.252

JANTINA

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	LELAKI	58	50.4	50.4	50.4
	PEREMPUAN	57	49.6	49.6	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Status Perkahwinan Responden

Statistik

STATUS PERKAHWINAN

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.87
Std. Deviation		.338
Variance		.114

STATUS PERKAHWINAN

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	BUJANG	15	13.0	13.0	13.0
	BERKAHWIN	100	87.0	87.0	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Agama Responden

Statistik

AGAMA

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.96
Std. Deviation		.205
Variance		.042

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	TIADA AGAMA	5	4.3	4.3	4.3
	ISLAM	110	95.7	95.7	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Pekerjaan Responden

Statistik

PEKERJAAN

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.43
Std. Deviation		.498
Variance		.248

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	TIDAK BEKERJA	65	56.5	56.5	56.5
	BEKERJA	50	43.5	43.5	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Pekerjaan Ibu Bapa Responden

Statistik

PEKERJAAN IBU/BAPA

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.45
Std. Deviation		.500
Variance		.250

PEKERJAAN IBU/BAPA

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	TIDAK BEKERJA	63	54.8	54.8	54.8
	BEKERJA SENDIRI	52	45.2	45.2	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Umur Responden

Statistics

UMUR

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		2.61
Std. Deviation		1.106
Variance		1.223

UMUR

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	19 TAHUN DAN KE BAWAH	12	10.4	10.4	10.4
	20-29 TAHUN	55	47.8	47.8	58.3
	30-39 TAHUN	24	20.9	20.9	79.1
	40-49 TAHUN	14	12.2	12.2	91.3
	50 TAHUN DAN KE ATAS	10	8.7	8.7	100.0
	Total	115	100.0	100.0	

Frekuensi Tahap Pendidikan

Statistics

TAHAP PENDIDIKAN

N	Valid	115
	Missing	0
Mean		1.76
Std. Deviation		.643
Variance		.414

TAHAP PENDIDIKAN

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	TIDAK BERSEKOLAH	41	35.7	35.7
	SEKOLAH RENDAH	61	53.0	88.7
	SEKOLAH MENENGAH	13	11.3	100.0
	Total	115	100.0	100.0

Keputusan Ujian-t di antara Jantina dan Kecenderungan Keusahawanan

Group Statistics

	JANTINA	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Kecenderungan	LELAKI	58	3.00	.647	.085
Keusahawanan	PEREMPUAN	57	3.19	.591	.078

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Kecenderungan	Equal variances assumed	.538	.465	-1.605	113	.111	-.186	.116	-.415	.043
	Equal variances not assumed			-1.607	112.408	.111	-.186	.116	-.415	.043

Keputusan Ujian-t di antara Status Perkahwinan dan Kecenderungan Keusahawanan

Group Statistics					
	STATUS PERKAHWINAN	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Kecenderungan	BUJANG	15	2.82	.387	.100
Keusahawanan	BERKAHWIN	100	3.14	.644	.064

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Kecenderungan	Equal variances assumed	.856	.357	-1.832	113	.070	-.314	.171	-.653	.026
	Equal variances not assumed			-2.638	27.400	.014	-.314	.119	-.557	-.070

Keputusan Ujian-t di antara Agama dan Kecenderungan Keusahawanan

Group Statistics					
	AGAMA	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Kecenderungan	TIADA AGAMA	5	3.00	.000	.000
Keusahawanan	ISLAM	110	3.10	.638	.061

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Kecenderungan	Equal variances assumed	3.155	.078	-.346	113	.730	-.099	.287	-.667	.469
Keusahawanan	Equal variances not assumed			-1.630	109.000	.106	-.099	.061	-.220	.021

Keputusan Ujian-t di antara Pekerjaan dan Kecenderungan Keusahawanan

Group Statistics					
	PEKERJAAN	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Kecenderungan	TIDAK BEKERJA	65	3.24	.532	.066
Keusahawanan	BEKERJA SENDIRI	50	2.90	.685	.097

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Kecenderungan	Equal variances assumed	.056	.814	3.040	113	.003	.345	.113	.120	.570
Keusahawanan	Equal variances not assumed			2.942	90.184	.004	.345	.117	.112	.578

Keputusan Ujian-t di antara Pekerjaan Ibu Bapa dan Kecenderungan Keusahawanan

Group Statistics					
	PEKERJAAN IBU/BAPA	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Kecenderungan	TIDAK BEKERJA	63	3.23	.452	.057
Keusahawanan	BEKERJA SENDIRI	52	2.93	.758	.105

Independent Samples Test										
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Kecenderungan	Equal variances assumed	2.261	.135	2.593	113	.011	.296	.114	.070	.522
Keusahawanan	Equal variances not assumed			2.477	79.720	.015	.296	.120	.058	.534

Keputusan ANOVA di antara Umur dan Kecenderungan Keusahawanan

Descriptives

Kecenderungan Keusahawanan

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
19 TAHUN DAN KE BAWAH	12	3.08	.566	.163	2.72	3.44	2	4
20-29 TAHUN	55	3.00	.650	.088	2.83	3.18	1	5
30-39 TAHUN	24	3.28	.701	.143	2.99	3.58	2	5
40-49 TAHUN	14	3.13	.603	.161	2.78	3.47	2	4
50 TAHUN DAN KE ATAS	10	3.13	.281	.089	2.93	3.33	3	4
Total	115	3.09	.625	.058	2.98	3.21	1	5

ANOVA

Kecenderungan Keusahawanan

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1.376	4	.344	.878	.480
Within Groups	43.095	110	.392		
Total	44.471	114			

Keputusan ANOVA di antara Taraf Pendidikan dan Kecenderungan Keusahawanan

Descriptives

Kecenderungan Keusahawanan

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
TIDAK BERSEKOLAH	41	3.07	.540	.084	2.90	3.24	2	5
SEKOLAH RENDAH	61	3.05	.656	.084	2.88	3.22	1	5
SEKOLAH MENENGAH	13	3.39	.686	.190	2.98	3.81	3	5
Total	115	3.09	.625	.058	2.98	3.21	1	5

ANOVA

Kecenderungan Keusahawanan

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1.298	2	.649	1.684	.190
Within Groups	43.172	112	.385		
Total	44.471	114			

Output Ujian Korelasi antara Personaliti Pro-aktif, Inovasi, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan

		Correlations					
		Kecenderungan Keusahawanan	Personaliti Pro-aktif	Inovasi	Pertimbangan Mengambil Risiko	Sokongan Kewangan	Sokongan Keluarga
Kecenderungan Keusahawanan	Pearson	1	.630**	.531**	.516**	.141	.393**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.134	.000
Personaliti Pro-aktif	N	115	115	115	115	115	115
	Pearson	.630**	1	.862**	.852**	.491**	.657**
	Correlation						
Inovasi	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000
	N	115	115	115	115	115	115
	Pearson	.531**	.862**	1	.885**	.608**	.654**
Pertimbangan Mengambil Risiko	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000
	N	115	115	115	115	115	115
Sokongan Kewangan	Pearson	.516**	.852**	.885**	1	.527**	.647**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000
Sokongan Keluarga	N	115	115	115	115	115	115
	Pearson	.141	.491**	.608**	.527**	1	.545**
	Correlation						
Sokongan Keluarga	Sig. (2-tailed)	.134	.000	.000	.000		.000
	N	115	115	115	115	115	115
	Pearson	.393**	.657**	.654**	.647**	.545**	1
Sokongan Keluarga	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	115	115	115	115	115	115

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Output Ujian Regresi antara Personaliti Pro-aktif, Inovasi, Pertimbangan Mengambil Risiko, Sokongan Kewangan dan Sokongan Keluarga dengan Kecenderungan Keusahawanan

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.664 ^a	.441	.415	.478

a. Predictors: (Constant), Sokongan Keluarga, Sokongan Kewangan, Personaliti Pro-aktif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Inovasi

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	19.597	5	3.919	17.175	.000 ^b
	Residual	24.874	109	.228		
	Total	44.471	114			

a. Dependent Variable: Kecenderungan Keusahawanan

b. Predictors: (Constant), Sokongan Keluarga, Sokongan Kewangan, Personaliti Pro-aktif, Pertimbangan Mengambil Risiko, Inovasi

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.780	.220		8.093	.000
	Personaliti Pro-aktif	.454	.110	.643	4.109	.000
	Inovasi	.138	.143	.178	.969	.335
	Pertimbangan Mengambil Risiko	-.057	.117	-.082	-.488	.627
	Sokongan Kewangan	-.205	.072	-.270	-2.864	.005
	Sokongan Keluarga	.040	.078	.053	.520	.604

a. Dependent Variable: Kecenderungan Keusahawanan